

**CONSILIUL
UNIUNII EUROPENE**

**Bruxelles, 16 octombrie 2013
(OR. en)**

14924/13

**PESC 1238
COPS 439
FIN 648
PE 460**

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Consiliul
Data:	15 octombrie 2013
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	13116/13 PESC 1016 COPS 362
Subiect:	Aspectele principale și opțiunile de bază ale PESC (punctul G paragraful 43 din Acordul interinstituțional din 17 mai 2006) - 2012 - Raport anual al Înaltului Reprezentant al Uniunii Europene pentru afaceri externe și politica de securitate către Parlamentul European

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor textul raportului „Aspectele principale și opțiunile de bază ale PESC (punctul G paragraful 43 din Acordul interinstituțional din 17 mai 2006) - 2012 - Raportul raport anual al Înaltului Reprezentant al Uniunii Europene pentru afaceri externe și politica de securitate către Parlamentul European”, astfel cum a fost aprobat de Consiliu la 15 octombrie 2013.

ASPECTELE PRINCIPALE ȘI OPȚIUNILE DE BAZĂ ALE PESC
(PUNCTUL G PARAGRAFUL 43 DIN ACORDUL INTERINSTITUȚIONAL
DIN 17 MAI 2006) - 2012

1. PARTEA I: RETROSPECTIVA ANULUI 2012.....	5
A. PREZENTARE GENERALĂ A ACTIVITĂȚILOR PE REGIUNI.....	12
1. AFRICA DE NORD, ORIENTUL MIJLOCIU ȘI PENINSULA ARABICĂ.....	12
1.1. AFRICA DE NORD	14
1.2. ORIENTUL MIJLOCIU	18
1.3. PENINSULA ARABICĂ, IRAN ȘI IRAK	27
1.4. COOPERAREA REGIONALĂ	30
2. RUSIA, VECINĂTATEA ESTICĂ ȘI ASIA CENTRALĂ.....	33
2.1. FEDERAȚIA RUSĂ	33
2.2. PARTENERIATUL ESTIC (EaP) – DIMENSIUNEA	
MULTILATERALĂ	36
2.3. PARTENERIATUL ESTIC (EaP) - DIMENSIUNEA	
BILATERALĂ	38
2.4. ASIA CENTRALĂ	46
3. BALCANII DE VEST.....	47
4. TURCIA ȘI VECINII DIN EUROPA DE VEST	55
4.1. TURCIA	55
4.2. EUROPA DE VEST	57
5. ASIA ȘI REGIUNEA PACIFICULUI	59
5.1. ASIA DE EST	60
5.2. ASIA DE SUD-EST	64
5.3. ASIA DE SUD	67
5.4. REGIUNEA PACIFICULUI	70
6. AFRICA.....	73
6.1. UE-UA	73
6.2. AFRICA DE VEST	75
6.3. AFRICA DE EST	78
6.4. AFRICA CENTRALĂ	81
6.5. AFRICA MERIDIONALĂ	84

7.	AMERICA.....	87
7.1.	SUA și CANADA.....	87
7.2.	AMERICA LATINĂ și ZONA CARAIBILOR.....	89
B.	ABORDAREA AMENINȚĂRILOR ȘI A DIFICULTĂȚILOR MONDIALE.....	95
1.	NEPROLIFERAREA ARMELOR DE DISTRUGERE ÎN MASĂ (ADM) ȘI A VECTORILOR ACESTORA/ARME CONVENȚIONALE.....	95
1.1.	NEPROLIFERAREA ADM.....	96
1.2.	ARME CONVENȚIONALE.....	100
2.	PREVENIREA CONFLICTELOR ȘI MEDIERE.....	102
3.	TERORISM.....	103
4.	CRIMINALITATEA ORGANIZATĂ.....	106
5.	SECURITATEA CIBERNETICĂ.....	107
6.	SECURITATEA ENERGETICĂ.....	107
7.	SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI SECURITATEA.....	109
8.	SECURITATEA APEI.....	110
C.	CONTRIBUȚIA LA O ORDINE MULTILATERALĂ MAI EFICIENTĂ.....	111
1.	ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE.....	111
2.	OSCE.....	113
3.	CONSILIUL EUROPEI.....	114
D.	PROMOVAREA DREPTURILOR OMULUI, A DEMOCRAȚIEI ȘI A STATULUI DE DREPT.....	115
E.	CREȘTEREA EFICACITĂȚII, A CAPACITĂȚII ȘI A COERENȚEI GESTIONĂRII CRIZELOR PRIN INTERMEDIUL PSAC.....	128
1.	CREȘTEREA CAPACITĂȚILOR.....	129
1.1.	Concepte pentru activitățile PSAC.....	129
1.2.	Capacitățile civile și militare.....	130
1.3.	Lecțiile învățate și cele mai bune practici în PSAC civilă și militară.....	133
1.4.	Formare și exerciții.....	134

2.	SPORIREA EFICACITĂȚII	135
2.1.	Cooperarea cu partenerii în gestionarea crizelor	135
2.2.	Organizații internaționale	136
2.3.	Centrul Satelitar al Uniunii Europene (CSUE)	138
3.	CREȘTEREA COERENȚEI	139
2.	PARTEA a II-a: RAPORTUL PESC 2012 PERSPECTIVE	140
3.	ANEXA I: Bugetul PESC 2012.....	1
4.	ANEXA II: Rezumatul actelor juridice în domeniul PESC (sanțiuni) 2012	1
5.	ANEXA III: Declarații din 2012.....	1

PARTEA I: RETROSPECTIVA ANULUI 2012

Introducere

Anul 2012 a fost bogat în evenimente pentru politica externă și de securitate comună (PESC) a UE, demonstrând valoarea adăugată a noilor instrumente ale Tratatului de la Lisabona în abordarea celor mai urgente probleme de politică externă. De la tranziția dificilă din lumea arabă la evenimentele din Sahel, de la adoptarea Strategiei privind drepturile omului la misiunile UE de observare a alegerilor, UE și-a coordonat reacția într-un mod cu adevărat cuprinzător, desfășurând o gamă completă de instrumente – PESC și în afara PESC¹ – susținându-și eforturile diplomatice prin misiuni în cadrul politicii de securitate și apărare comună (PSAC) pe teren, concentrându-și ajutorul umanitar și ajutorul pentru dezvoltare asupra celor mai defavorizați, colaborând totodată cu partenerii locali și regionali, în vederea garantării progreselor în direcția păcii și a prosperității.

Pe întreg parcursul anului, Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate/Vicepreședintele Comisiei (ÎR/VP), Catherine Ashton, și Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE), în cooperare cu serviciile relevante ale Comisiei, s-au asigurat că, în 2012, UE a menținut o dimensiune cu adevărat globală prin sprijinirea democrației și a dezvoltării din Myanmar/Birmania, în Asia, până în Somalia, în Cornul Africii; și prin încercarea de a-și ajuta imediata vecinătate, Ucraina și Africa de Nord, dar și partenerii mai îndepărtați, precum Haiti și Pakistanul. Pentru a putea realiza acest lucru, UE a continuat să își intensifice cooperarea cu partenerii săi strategici în vederea consolidării înțelegerii reciproce cu privire la amenințările și provocările din prezent și a elaborării unor reacții acceptate reciproc. Într-un moment în care, în Europa, tentația focalizării înspre interior este evidentă, SEAE, colaborând îndeaproape cu Comisia, cele 27 de state membre și Parlamentul European, a contribuit la menținerea vizibilității UE la nivel global și a calității sale de partener de încredere atât pentru vechii aliați, cât și pentru cei noi.

¹ Pentru a reflecta această abordare, prezentul raport cuprinde o serie de instrumente și politici din afara PESC, precum ajutorul pentru dezvoltare, ajutorul umanitar și pentru comerț, atunci când se consideră relevantă și utilă prezentarea unei imagini mai cuprinzătoare a acțiunii externe a UE.

Contribuția UE la pacea și securitatea mondiale este evidentă în mod special într-o serie de domenii. În primul rând, reunim o gamă largă de instrumente pentru a aborda provocările importante ale politicii externe în cadrul a ceea ce numim „abordarea cuprinzătoare”. În timp ce numeroși actori s-au concentrat pe elaborarea unei astfel de abordări pe parcursul ultimului deceniu, UE dispune de instrumente - care sunt suficient de puternice - necesare unui impact de durată. În al doilea rând, suntem direct implicați în negocieri de obținere a păcii; adesea chiar conducem astfel de negocieri. În al treilea rând, colaborăm îndeaproape cu partenerii internaționali și regionali – și le oferim sprijin material - în scopul abordării problemelor regionale în cazurile în care rezultatele pot fi obținute doar prin eforturi colective – de la schimbările climatice și ajutorul în caz de dezastre la reforma sectorului de securitate. La 10 decembrie, Uniunii Europene i-a fost acordat Premiul Nobel pentru pace, o recunoaștere clară a angajamentului nostru ferm pentru pacea mondială, democrație și promovarea drepturilor omului.

Câteva exemple din activitatea recentă a UE în aceste trei domenii ilustrează agenda noastră pe 2012:

Angajamentul ÎR/VP în vederea facilitării dialogului Belgrad-Priștina de-a lungul anului trecut și în 2013 a condus deja la rezultate concrete: am avansat în mod concret în ceea ce privește GIF și am numit ofițeri de legătură la Belgrad și la Priștina, un progres remarcabil pentru părțile la negocieri. Întrunirile periodice dintre prim-miniștri, precum și, pentru prima dată, întâlnirea dintre președinții Serbiei și Kosovo* ne-au permis să abordăm chestiunile nesoluționate într-un mod cooperant. Dialogul a continuat în 2013 și, în cele din urmă, în aprilie 2013 a condus la „Primul acord cu privire la principiile care reglementează normalizarea relațiilor” între părți.

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244/99 și cu Avizul CIJ privind declarația de independență a Kosovo.

Implicarea UE în Somalia este un exemplu extrem de potrivit în ceea ce privește modul în care UE abordează toate dimensiunile unei crize recurgând la o „abordare cuprinzătoare”. În momentul ratificării Tratatului de la Lisabona, Somalia era într-o situație de criză. Pirateria în largul coastelor atingea cote alarmante, miliția Al Shabab adusese guvernul somalez în pragul înfrângerii, iar milioane de persoane se confruntau cu lipsuri extreme. În prezent, în urma unui efort cuprinzător coordonat de SEAE, care a inclus atât măsuri din domeniul PESC, cât și din afara acestuia, precum o misiune maritimă și o misiune de formare, implicare diplomatică, asistență acordată țărilor învecinate cu Somalia, precum și asistență umanitară, situația s-a schimbat complet. S-a înregistrat o scădere de 95% a ratei pirateriei în largul coastelor acestei țări. Guvernul somalez a reușit să determine grupările de miliție să se retragă și a reușit să se reconstituie ca un organism democratic pentru prima dată în istoria țării. În prezent, majoritatea populației somaleze cunoaște dezvoltarea, iar regiunea este mai bine pregătită pentru descurajarea, capturarea și judecarea piraiților. Angajamentul nostru a fost salutat de președintele Somaliei în cursul vizitei sale la Bruxelles și așteptăm cu interes aprofundarea în continuare a cooperării cu guvernul somalez și partenerii noștri internaționali. Pentru a garanta cooperarea pe mai departe, convocăm o conferință dedicată viitorului Somaliei.

Implicarea noastră în Mali reprezintă o altă formă de manifestare a angajării cuprinzătoare - și încununate de succes - a UE. Chiar și înainte de lovitura de stat din Mali din primăvara anului 2012 și de pierderea părții de nord a Maliului în fața forțelor tuarege și jihadiste, UE a elaborat o strategie regională integrată pentru regiunea Sahel, având drept scop combaterea terorismului și asigurarea stabilității și a unei dezvoltări de durată în această parte esențială a Africii. În vederea unei reacții rapide la desfășurarea forțelor franceze și la natura imprevizibilă a situației din Mali, UE a accelerat ulterior desfășurarea unei misiuni europene de reorganizare, formare și consiliere a forțelor armate maliene (EUTM). De asemenea, am încurajat și ajutat autoritățile maliene să elaboreze o foaie de parcurs pentru reinstaurarea democrației și urmărirea reconcilierii naționale și am pus la dispoziție un pachet reînnoit și adaptat de ajutor pentru dezvoltare și ajutor umanitar. În cele din urmă, am sprijinit ECOWAS și Uniunea Africană în desfășurarea unei forțe de menținere a păcii pentru a contribui la păstrarea stabilității în Mali, până la lansarea unei operații de menținere a păcii a ONU. Progresele vor depinde de autoritățile maliene, însă, în 2012, UE și-a demonstrat disponibilitatea și capacitatea de a oferi sprijinul necesar pentru stabilizarea țării.

Pe parcursul anului 2012, în Africa de Nord și în Orientul Mijlociu, UE a sprijinit tranziții de la regimuri autoritare în Egipt, Tunisia și Libia. UE a urmărit asigurarea unei abordări adaptate fiecărei țări, inclusiv sporirea asistenței financiare, oferirea unor parteneriate pentru mobilitate mai puternice și lansarea negocierilor în vederea unor acorduri de liber schimb aprofundat și cuprinzător pentru un acces sporit pe piață. O caracteristică inovatoare a acestei abordări a fost crearea unor grupuri operative speciale conduse de ÎR/VP, sprijinite de Reprezentantul Special al UE pentru regiunea sud-mediteraneeană și având drept scop facilitarea tranzițiilor din Egipt, Iordania și Tunisia. Prin reunirea tuturor actorilor relevanți – deputați în Parlamentul European, părți interesate la nivel internațional și regional, din sectorul privat și din cel public – grupurile operative și-au adus o contribuție importantă în ceea ce privește sprijinirea respectivelor țări în realizarea unor progrese în direcția unei reforme și a unei democrații de durată.

Conflictul din Siria a continuat cu o intensitate crescândă, devenind principala criză din regiune și o chestiune politică și umanitară, înainte de toate, pentru UE. UE a solicitat fără încetare o soluție politică la criza siriană și și-a exprimat în mod constant sprijinul deplin pentru eforturile Organizației Națiunilor Unite și ale Ligii Arabe. În iunie, ÎR/VP a luat parte la conferința internațională de la Geneva care a convenit asupra unui comunicat conținând un cadru de bază pentru o viitoare tranziție politică, care nu a fost pus în aplicare din cauza diferențelor ulterioare în interpretarea a ceea ce fusese convenit. UE a acceptat coaliția forțelor revoluționare și a forțelor de opoziție siriene ca reprezentanți legitimi ai poporului sirian și a îndemnat această coaliție să colaboreze în continuare în direcția incluziunii, reprezentativității și respectării principiilor democratice. UE a acționat prin adoptarea unei politici de măsuri restrictive împotriva persoanelor responsabile pentru represiunea violentă a populației civile, împotriva persoanelor care beneficiază de pe urma regimului sau care îl sprijină, precum și împotriva persoanelor asociate cu acestea. În plus, UE a oferit de asemenea asistență umanitară și de altă natură populației siriene din țară, precum și refugiaților din țările învecinate Siriei, inclusiv sprijin acordat țărilor respective pentru a le ajuta să facă față presiunii. În cadrul forurilor internaționale, în special Consiliul pentru drepturile omului al ONU, UE a fost o forță promotoare a apelurilor pentru respectarea drepturilor omului, pentru tragerea la răspundere și pentru eliminarea impunității.

Angajamentul UE față de sprijinirea consolidării democrației s-a extins în mod natural la vecinătatea estică a Europei, prin punerea în aplicare a Parteneriatului estic, precum și prin eforturile neîntrerupte în direcția unei asocieri politice mai strânse și a integrării economice. Au fost avut loc negocieri în vederea unor acorduri de asociere (AA), inclusiv în vederea unor zone de liber schimb aprofundat și cuprinzător (DCFTA) cu Republica Moldova, Georgia, Armenia și Azerbaidjan (numai AA). Acordul de asociere cu Ucraina a fost parafat. De asemenea, au fost promovate acorduri de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie, precum și planuri de acțiune privind liberalizarea vizelor pentru a consolida contactele interumane. Aceste evoluții sunt însoțite de așteptări în ceea ce privește reforme ample de susținere a statului de drept și de promovare a stabilității democratice. UE a oferit sprijin prin intermediul misiunii Parlamentului European conduse de fostul președinte al Poloniei Aleksander Kwaśniewski și de fostul președinte al PE Pat Cox, care a monitorizat procedurile judiciare care au implicat, printre alții, pe fostul prim-ministru, Iulia Timoșenko. De asemenea, UE a depus eforturi pentru a favoriza progresele democratice în Belarus, însă se mențin deficiențe grave în ceea ce privește libertatea politică și a presei. În același timp, UE a rămas angajată în ceea ce privește realizarea de progrese privind rezolvarea conflictelor prelungite din regiune (discuțiile 5+2 privind Transnistria, procesul de la Geneva). Vom încerca să avansăm în această activitate în cursul anului curent, întrucât ne pregătim pentru un summit decisiv al Parteneriatului estic, care va avea loc în această toamnă la Vilnius. Punerea în aplicare în continuare a Parteneriatului estic și progresele suplimentare în legătură cu acesta, în cadrul dimensiunii bilaterale și multilaterale ale acestuia, sunt vitale pentru Uniune.

Un ultim exemplu al activității UE în 2012 l-a reprezentat angajamentul nostru față de mediere și soluționarea conflictelor. Eforturile UE de identificare a unei soluții în chestiunea nucleară iraniană au constituit probabil cel mai vizibil exemplu de astfel de activități. Conducând negocierile cu Iranul în numele E3+3, ÎR/VP s-a angajat în eforturi diplomatice intense pentru a deschide calea pentru o soluție diplomatică care să răspundă îngrijorării comunității internaționale cu privire la natura programului nuclear iranian. ÎR/VP, sprijinită de SEAE, a fost implicată într-un proces major de promovare pentru a obține sprijin pentru abordarea dublă practică de UE. Unitatea continuă a procesului E3+3 s-a aflat în centrul acestor eforturi.

Acestea sunt exemple concrete ale modului în care SEAE a adăugat valoare activității celor 27 de state membre și a Comisiei Europene. După cum va demonstra raportul pe 2012, UE a realizat progrese și în cadrul unei game mult mai largi de chestiuni.

Pe parcursul întregii noastre activități, drepturile omului au rămas un principiu director al politicilor noastre. Anul 2012 a fost important pentru aceste acțiuni; UE și-a adoptat strategia inaugurală privind drepturile omului, care ne va permite să ne integrăm activitatea din domeniul drepturilor omului în angajamentele bilaterale și multilaterale din partea UE și a fost numit un reprezentant special pentru drepturile omului, primul trimis tematic desemnat vreodată, pentru a garanta faptul că, atunci când UE se exprimă în apărarea drepturilor omului, vocea noastră se face auzită cu putere și în mod clar în întreaga lume.

A fost acordată o atenție specială chestiunii responsabilizării femeilor și susținerii participării femeilor la procesele politice. Lansarea în 2012 de către ÎR/VP a „Parteneriatul pentru un viitor egal”, alături de secretarul de stat al SUA Clinton, și a inițiativei „Primăvara femeilor”, alături de Directorul UN Women, Michelle Bachelet, întruchipează angajamentul puternic al UE față de responsabilizarea economică și politică a femeilor.

Sprijinirea societății civile a devenit, de asemenea, o caracteristică importantă a angajamentului nostru, nu în ultimul rând din perspectiva rolului vital pe care aceasta l-a avut în cadrul revoltelor din lumea arabă. În acest sens, Facilitatea pentru societatea civilă a continuat să sprijine inițiativele civice naționale și locale, precum și consolidarea capacităților, în vederea consolidării organizațiilor societății civile. „Fondul european pentru democrație” nou creat va constitui, de asemenea, o modalitate suplimentară de promovare și susținere a democrației.

În anul care a trecut, ne-am intensificat de asemenea activitatea privind așa-numitele provocări „orizontale”, precum necesitatea de a asigura securitatea energetică a UE sau de a preveni conflictele legate de apă care pot degenera în războaie. ÎR/VP a introdus chestiunile privind securitatea energetică și securitatea apei pe agenda Consiliului și a reuniunilor de tip Gymnich și a făcut din sprijinul pentru accesul Europei la energie și pentru o partajare pașnică a resurselor de apă o parte esențială a politicii externe a UE.

Pentru a promova în mod eficace valorile și interesele noastre în întreaga lume, UE a aprofundat semnificativ relațiile cu partenerii săi strategici în 2012, îndeosebi prin extinderea cooperării din domeniul politicii externe și de securitate. Pe lângă dialogurile de durată la toate nivelurile cu partenerii noștri strategici, în prezent purtăm un dialog strategic periodic cu China la nivel de ÎR/VP, precum și dialoguri politice la nivel înalt cu Coreea de Sud, India și Brazilia. Cooperarea noastră se consolidează într-o serie de domenii, inclusiv drepturile omului, reacția la Primăvara arabă sau formarea forțelor de poliție în Afganistan. De asemenea, partenerii participă din ce în ce mai mult la misiunile noastre din domeniul PSAC. Relațiile noastre cu SUA au reprezentat în mod tradițional fundamentul angajării noastre internaționale și, de-a lungul anului 2012, cooperarea noastră a fost deosebit de activă, de la eforturile comune din zona Asia-Pacific până în Balcanii de Vest. Relația cu Federația Rusă a continuat, de asemenea, să constituie o prioritate, nu în ultimul rând ca urmare a provocărilor comune din vecinătatea noastră comună, dar și prin intermediul cooperării solide privind Iranul sau Orientul Mijlociu.

Anul 2012 a fost de asemenea martorul unei implicări sporite alături de organizațiile regionale, de la Liga Statelor Arabe (LSA) și Organizația de Cooperare Islamică (OIC) până la Uniunea Africană (UA), de la ASEAN până la Organizația Statelor Americane. Europa poate fi și mai eficace dacă nu acționează singură, astfel cum am constatat pe parcursul anului care s-a încheiat. Este așadar în interesul nostru nu doar să consolidăm legăturile cu organizațiile regionale, ci și să integrăm modelele de cooperare și să oferim sprijin, acolo unde este necesar, pentru creșterea capacităților de acțiune. Cooperarea dintre UE și LSA este un exemplu deosebit de adecvat al activității noastre din ultimul an, în cadrul căreia relațiile au fost consolidate la toate nivelurile, de la cel politic (de exemplu, reuniunea ministerială UE-LSA) la cel tehnic (de exemplu, celula de criză de ultimă generație finanțată de UE). În Africa, UE și-a intensificat cooperarea cu Uniunea Africană, de exemplu în regiunea Cornul Africii (nu în ultimul rând prin finanțarea substanțială a forței AMISOM a UE prin intermediul Instrumentului financiar pentru pace în Africa) sau cu organizațiile subregionale precum ECOWAS, după cum a fost demonstrat recent de cooperarea strânsă cu ECOWAS în contextul operației de stabilizare AFISMA din Mali.

Pentru politica externă europeană se prevăd provocări importante în perspectivă. Anvergura activității noastre în 2012 și extinderea realizărilor noastre ne încredințează însă că, în anii care vor urma, UE va fi capabilă să abordeze provocările globale cu și mai multă eficacitate, urmărind totodată obiectivul nostru general de garantare a democrației și a drepturilor omului pe întreg globul.

A. PREZENTARE GENERALĂ A ACTIVITĂȚILOR PE REGIUNI

1. AFRICA DE NORD, ORIENTUL MIJLOCIU ȘI PENINSULA ARABICĂ

Introducere

La mai mult de doi ani de la declanșarea „Primăverii arabe”, care a început cu revoltele populare din Tunisia și Egipt, situația din majoritatea lumii arabe a rămas extrem de fluctuantă, cu diferențe importante între țările și subregiunile vizate. Deși s-au înregistrat progrese semnificative în promovarea reformelor democratice (de exemplu, alegeri, un rol mai puternic al societății civile, o libertate sporită de exprimare și de întrunire), persistă provocări importante în materie de securitate, precum înrăutățirea crizei din Siria și riscul evident al unei instabilități mai extinse, prin repercusiuni asupra țărilor învecinate și amenințările la adresa securității interne cu care Libia s-a confruntat în continuare, chiar în timp ce avansa în lungul proces de construcție statală. În același timp, a existat riscul subminării coeziunii multor țări arabe de către noi forme de polarizare politică internă (nu doar între forțele laice și cele islamiste, ci și în privința unor categorii-cheie ale societății, inclusiv a femeilor, a tinerilor, a minorităților religioase și etnice) și prin deteriorarea situației economice în mai multe dintre țările în cauză.

UE și statele sale membre au sprijinit în mod activ procesele de tranziție inițiate în mai multe țări arabe și au oferit un răspuns pluridimensional. UE a stabilit elemente de bază pentru parteneriate reînnoite, dar ritmul și anvergura progreselor realizate până în prezent au fost inegale, deoarece partenerii au fost câteodată reticenți în a accepta oferta UE sau fie nu au putut, fie nu au dorit să întreprindă reformele necesare pentru obținerea de asistență suplimentară din partea UE. UE a continuat să sprijine țările arabe în eforturile lor de a depăși obstacolele politice și socioeconomice, evaluând totodată, pe baza rezultatelor acestora, guvernele care au luat naștere în urma Primăverii arabe. În contextul respectiv, UE a continuat să se implice constructiv alături de toți noii factori politici. Cu scopul de a contribui la construirea și menținerea unor societăți democratice animate în țările arabe, UE și statele sale membre au sprijinit de asemenea activitatea ONG-urilor.

Reprezentantul Special al UE pentru regiunea sud-mediteraneeană, dl Bernardino León, a încercat pe parcursul anului să îmbunătățească sprijinul UE acordat țărilor din regiune, inclusiv prin coordonarea de grupuri operative. Întrucât multe dintre aceste țări se confruntă cu dificultăți în tranziția lor înspre democrație, Reprezentantul Special al UE a încurajat de asemenea, prin intermediul vizitelor sale frecvente în regiune, consensul politic în vederea menținerii legitimității democratice în țările care traversează o criză politică.

În cele din urmă, UE și-a relansat și revitalizat cooperarea cu o serie de actori regionali relevanți, printre care se numără și Liga Statelor Arabe, Uniunea pentru Mediterana, OIC, Consiliul de Cooperare al Golfului și Uniunea Maghrebului Arab.

RELAȚII BILATERALE

1.1. AFRICA DE NORD

1.1.1. ALGERIA

Spre deosebire de multe alte țări din regiune, Algeria a fost relativ neafectată de „Primăvara arabă”. În mai 2012, au fost organizate alegeri legislative. Contrar estimărilor larg răspândite, în urma alegerilor, coaliția prezidențială s-a consolidat, în timp ce creșterea prevăzută a susținerii partidelor islamiste nu s-a materializat. Au fost alese 143 de femei (aproximativ o treime din membri). La cererea Algeriei, UE a trimis o misiune a UE de observare a alegerilor, condusă de deputatul în PE Ignacio Salafranca, în vederea monitorizării acestora. Raportul misiunii a subliniat necesitatea de a ameliora transparența și de a acorda partidelor politice un acces sistematic la listele electorale naționale. Punerea în aplicare a recomandărilor făcute de misiunea UE de observare a alegerilor a fost abordată cu ocazia reuniunii Consiliului de asociere UE-Algeria din decembrie 2012. Agenda reformei pe care noua adunare și noul guvern trebuiau să o abordeze includea reforma constituțională, după cum anunțase președintele Bouteflika în 2011.

ÎR/VP a vizitat Algeria la 6 noiembrie 2012, unde s-a întâlnit cu președintele Bouteflika, cu prim-ministrul Sellal și cu ministrul afacerilor externe Medelci și a semnat trei acorduri de finanțare UE-Algeria privind protejarea patrimoniului cultural, sprijinirea reformelor în sectorul transporturilor și sprijinirea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor.

1.1.2. LIBIA

În iulie 2012, poporul libian a mers la vot pentru prima dată după câteva decenii și au ales membrii parlamentului de tranziție într-o atmosferă în ansamblu pașnică și pozitivă. În octombrie 2012, parlamentul l-a ales pe Ali Zeidan în calitate de șef al noului guvern de tranziție, care a acordat situației securității un loc prioritar pe agendă.

Ca urmare a acordurilor obținute la Conferința de la Paris din septembrie 2011, UE a întreprins, în primăvara anului 2012, evaluări ale necesităților postconflict în ceea ce privește: gestionarea integrată a frontierelor (GIF), societatea civilă și media. În urma primirii pozitive de către autoritățile libiene, în iunie 2012, a raportului privind evaluarea necesităților GIF, Consiliul a autorizat planificarea unei eventuale misiuni civile PSAC de securitate a frontierelor în Libia. În vederea garantării angajamentului politic libanez necesar pentru această misiune civilă PSAC, o misiune de anchetă a fost desfășurată în noiembrie 2012, imediat după formarea guvernului libanez ales al prim-ministrului Zeidan, iar un concept de gestionare a crizelor a fost elaborat rapid². În ciuda sprijinului pozitiv acordat, la nivel ministerial libanez, unei misiuni PSAC de securitate a frontierelor, autoritățile libaneze au recunoscut în mare parte că, deși securitatea frontierelor se numără printre prioritățile lor majore, lipsa unei coordonări și a unei expertize intradepartamentale în cadrul guvernului libanez împiedică eforturile depuse de UE și comunitatea internațională în vederea oferirii unui sprijin oportun³. SEAE a coordonat, de asemenea, elaborarea unui memorandum de înțelegere care urmărește favorizarea dialogului și a cooperării reciproce pe termen lung între guvernul Libiei și UE cu privire la prevenirea conflictelor, pregătirea și răspunsul în caz de criză, precum și combaterea criminalității organizate și a terorismului.

UE a eliminat progresiv măsurile restrictive autonome adoptate în cursul conflictului din 2011 ca răspuns la schimbările intervenite pe teren. Sprijinul acordat de UE procesului de tranziție prin intermediul asistenței financiare se ridică în prezent la 79 de milioane EUR, axându-se pe securitate, redresare economică, sănătate, administrație publică, migrație, societate civilă și protecția grupurilor vulnerabile.

² Adoptat de către Consiliu la 31 ianuarie 2013.

³ Ulterior a fost înființat Comitetul interministerial de gestionare a frontierelor al prim-ministrului, căruia i-au fost acordate competențe în materie de adoptare a deciziilor și de coordonare a acțiunilor pe teren.

UE a subliniat cu mai multe ocazii în cursul anului îngrijorările profunde privind protejarea și respectarea drepturilor omului, în special în ceea ce privește situația din centrele de detenție și deteriorarea condițiilor migranților. Situația securității din această țară a fost supusă unei monitorizări atente și a fost abordată în mod public cu ocazia unor evenimente deosebit de grave, precum atacul împotriva consulatului SUA de la Benghazi sau ciocnirile interetnice din sudul țării⁴.

1.1.3. MAROC

În 2012, noul guvern condus de Partidul Justiției și Dezvoltării, islamic moderat, a continuat procesul de reformă, între altele prin extinderea sistemului de sănătate de bază și adoptarea unui plan de acțiune referitor la gen. Cu toate acestea, progresele în ceea ce privește punerea în aplicare efectivă a Constituției din 2011 au fost destul de limitate în 2012. În noiembrie 2012, s-au încheiat negocierile privind un nou plan de acțiune UE-Maroc în cadrul PEV pentru perioada 2013-2017⁵. Cea de a patra sesiune a Comisiei parlamentare comune UE-Maroc a avut loc la Rabat la 16 iulie 2012. Cooperarea și dialogul pe teme politice și de securitate în cadrul ONU au fost consolidate având în vedere că Marocul este un membru nepermanent al CSONU începând cu 1 ianuarie 2012. După deținerea președinției Adunării Parlamentare (AP) a Uniunii pentru Mediterana (UpM) timp de un an, Marocul a predat președinția Parlamentului European cu ocazia celei de a opta sesiuni a AP a UpM, care a avut loc la Rabat la 24-25 martie 2012.

⁴ În noiembrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația migranților din Libia [P7 TA(2012)0465]. În cursul dezbaterii anterioare adoptării acesteia, participanții au subliniat faptul că UE va continua să îndemne autoritățile să asigure respectarea standardelor convenite la nivel internațional în domeniul drepturilor omului; în același timp, UE va sprijini în continuare autoritățile în îndeplinirea responsabilităților care le revin în temeiul dreptului internațional. Este demn de menționat, în această privință, faptul că UE pune la dispoziție un pachet de sprijin în valoare de 20 de milioane EUR, având drept scop îmbunătățirea protecției grupurilor vulnerabile, inclusiv a migranților.

⁵ Nu a fost însă adoptat în mod oficial (până la jumătatea anului 2013).

La 5 noiembrie 2012, ÎR/VP a vizitat Marocul, unde s-a întâlnit cu prim-ministrul Abdelilah Benkirane și cu ministrul pentru afaceri externe și cooperare Saad-Eddine El Othmani. UE a abordat în mod activ chestiuni importante din domeniul drepturilor omului în Sahara Occidentală. UE și-a reafirmat în mod constant sprijinul deplin pentru eforturile Secretarului General al ONU, a salutat activitatea trimisului personal al acestuia Christopher Ross și a încurajat părțile să depună eforturi pentru a obține o soluție politică corectă, de durată și reciproc acceptabilă, care ar contribui la autodeterminarea populației din Sahara Occidentală, în conformitate cu rezoluțiile relevante ale Consiliului de Securitate al ONU.

1.1.4. TUNISIA

În urma primelor alegeri democratice organizate la 23 octombrie 2011, UE a continuat să își intensifice sprijinul politic pentru tranziția democratică prin contacte politice intense. Prim-ministrul tunisian, Hammad Jebali, a vizitat Bruxelles-ul la 2 februarie 2012, ca primă vizită în străinătate, urmată de o a doua vizită la 2 octombrie.

În ciuda continuării tranziției spre democrație și a dezbaterilor în desfășurare privind proiectul de constituție în cadrul Adunării Constituante Naționale, spre sfârșitul anului 2012 au apărut tensiuni și o polarizare în creștere.

În noiembrie 2012, s-a ajuns la un acord politic pe marginea textului Planului de acțiune pentru un parteneriat privilegiat în cadrul Consiliului de asociere desfășurat la Bruxelles. Planul de acțiune cuprinde angajamente comune ambițioase în domeniul guvernancei, al statului de drept și al drepturilor omului. Acesta prevede de asemenea cadrul pentru negocieri sectoriale într-o serie de domenii, inclusiv în ceea ce privește zona de liber schimb aprofundat și cuprinzător, „cerul deschis” și Parteneriatul pentru mobilitate.

Ca urmare a Grupului operativ UE-Tunisia din 23 septembrie 2011, a fost înființat un consiliu consultativ în materie de afaceri pentru a contribui la sprijinirea investitorilor. O altă acțiune ulterioară grupului operativ a fost organizarea, în luna iunie, a unui seminar comun de către UE, Tunisia și Banca Mondială pentru a stimula recuperarea de active înghețate în temeiul deciziei PESC.

Decizia PESC de impunere a unor măsuri restrictive împotriva persoanelor responsabile de deturnarea de fonduri publice și împotriva persoanelor sau entităților asociate cu acestea a fost prelungită cu un an la începutul anului 2012.

1.2. ORIENTUL MIJLOCIU

1.2.1. EGIPT

În cursul anului 2012, Egiptul⁶ și-a continuat tranziția democratică la care s-au angajat autoritățile în urma revoluției democratice din ianuarie 2011 și a înlăturării ulterioare a fostului președinte Mubarak. Printre realizările majore s-au numărat îndeosebi organizarea ordonată a alegerilor, încheierea stării de urgență, consolidarea puterii deținute de civili și lansarea unui proces de redactare a Constituției. UE a propus desfășurarea unei misiuni de observare a alegerilor pentru monitorizarea alegerilor prezidențiale. Însă, în absența unei invitații oficiale⁷, UE a trimis doar doi experți să analizeze procesul electoral, care, conform constatărilor, a fost în general corect și s-a desfășurat într-un mod pașnic.

⁶ La 16 februarie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la evoluțiile recente din Egipt [P7_TA(2012)0064], iar, la 15 martie 2012, o rezoluție referitoare la traficul de persoane din Sinai, în special cazul lui Solomon W. [P7_TA(2012)0092].

⁷ Care a fost primită, totuși, în 2013.

Dialogul UE-Egipt a fost reluat la cel mai înalt nivel. Președintele Morsi a vizitat Bruxelles-ul la 13 septembrie, iar ÎR/VP a prezidat Grupul operativ UE-Egipt⁸ la 13-14 noiembrie la Cairo – un eveniment care a reunit lideri de prim rang din domeniul afacerilor, miniștri și societatea civilă⁹. Uniunea Europeană s-a angajat să furnizeze Egiptului sprijin financiar suplimentar în valoare de aproape 800 de milioane EUR pentru perioada 2012-2013 (303 milioane EUR sub formă de granturi, iar 450 de milioane EUR sub formă de împrumuturi). Acesta se adaugă celor 449 de milioane EUR deja furnizate pentru perioada 2011-2013. Au fost semnate trei acorduri de finanțare între UE și Egipt referitoare la IMM-urile din zonele rurale, extinderea metroului din Cairo și măsuri de stimulare a comerțului. Reprezentantul Special al UE pentru drepturile omului, Stavros Lambrinidis, a organizat la 13 noiembrie o reuniune cu peste 40 de organizații diferite ale societății civile pentru a dezbate tranziția Egiptului, inclusiv aspecte precum drepturile omului, înregistrarea ONG-urilor, libertatea de întrunire, traficul, metodele poliției, libertatea presei și cea a internetului. Pe lângă acestea, decizia UE din martie 2011 de a impune măsuri restrictive împotriva unui număr de 19 persoane strâns asociate regimului fostului președinte Mubarak a fost prelungită cu încă un an în martie 2012.

Cu toate acestea, s-au înregistrat regrese grave, precum dizolvarea Adunării Populare, o lipsă generală de progrese în privința drepturilor omului și preocupări serioase legate de situația femeilor. Declarația constituțională a președintelui Morsi din 22 noiembrie 2012, care îi acorda o putere aproape absolută, adoptarea precipitată a unui proiect de constituție de către o Adunare Constituantă condusă de islamiști, precum și apelul ulterior al președintelui la un referendum constituțional - care a condus la 25 decembrie la o adoptare oficială, cu o ușoară majoritate, dar cu o participare a votanților de doar 30% - a îndreptat națiunea înspre o criză politică marcată de profunde divergențe între susținătorii lui Morsi și opoziția liberală laică reprezentată în principal de Frontul Salvării Naționale.

⁸ Grupurile operative constituie un nou tip de diplomatie europeană, mobilizând toate resursele UE, lucrând atât cu sectorul public, cât și cu cel privat pentru a sprijini tranziția democratică prin susținerea consolidării instituțiilor, a statului de drept, a bunei guvernante, a respectării drepturilor omului, a reformelor economice și a cooperării regionale. Acționând ca un factor catalizator, grupul operativ este un instrument de aprofundare a parteneriatului UE cu țările din regiunea sud-mediteraneeană într-o manieră orientată înspre rezultate și diferențiată, implicând toate instituțiile UE, sporind totodată vizibilitatea UE.

⁹ Reluarea dialogului formal din cadrul PEV, suspendat din ianuarie 2011, a fost programată la sfârșitul lui februarie 2013, prin organizarea unui comitet de asociere.

1.2.2. IORDANIA

În 2012, instabilitatea politică din 2011 a continuat, prin numirea a trei cabinete succesive. Această situație s-a complicat în continuare prin înrăutățirea perspectivelor economice, într-un context general de tensiuni regionale sporite, în special în contextul tulburărilor din Siria. Iordania a jucat un rol vital în oferirea de sprijin și adăpost numărului tot mai mare de refugiați sirieni. UE a furnizat sprijin prin intermediul asistenței umanitare și al măsurilor pe termen mai lung pentru a ajuta Iordania să facă față acestei sarcini suplimentare. Peste 62 de milioane EUR sub formă de asistență umanitară și de asistență pentru dezvoltare au fost mobilizate pentru Iordania în 2012. Cooperarea UE-Iordania s-a extins în continuare. Majestatea Sa Regele Abdullah a vizitat instituțiile europene în aprilie. Președintele Barroso și ÎR/VP au efectuat vizite oficiale în Iordania (în octombrie și, respectiv, iunie), ambii întâlnindu-se regele Abdullah II și vizitând tabăra de refugiați Za'atari (centrul de ajutor de urgență pentru refugiații din Siria)¹⁰. Reuniunea grupului operativ UE-Iordania din 22 februarie 2012 a reprezentat un exemplu în plus al parteneriatului aprofundat și al cooperării consolidate. Pentru a sprijini Iordania în punerea în aplicare a principalelor reforme într-un context macroeconomic dificil, ÎR/VP a anunțat alocarea unei sume suplimentare de 70 de milioane EUR pentru a susține procesul electoral, a oferi asistență în reformarea sistemului de justiție, a sprijini eforturile din cadrul reformei educației și a ajuta la dezvoltarea sectorului privat. Dialogul cu Iordania privind migrația, mobilitatea și securitatea a fost lansat în decembrie.

În primăvara anului 2012, ca parte a foii de parcurs politice, parlamentul iordanian a adoptat patru legi esențiale de instituire a Comisiei Electorale Independente și a Curții Constituționale, o nouă lege privind partidele politice și o nouă lege electorală.

¹⁰ Comisarul Georgieva a vizitat, de asemenea, tabăra, în septembrie 2012.

1.2.3. LIBAN

Pe parcursul anului 2012, Libanul a continuat să sufere repercusiunile crizei din Siria, țară învecinată. Numărul în creștere de refugiați care pătrund pe teritoriul libanez, situația fragilă în materie de securitate și izbucnirile sporadice de violență au ridicat probleme semnificative pentru stabilitatea internă a Libanului. Politica UE s-a axat pe menținerea stabilității și a unității naționale în Liban, întemeiate pe un dialog favorabil incluziunii și pe un rol puternic pentru instituțiile publice, inclusiv forțele de securitate. Acest lucru a fost evidențiat în concluziile Consiliului din iulie și, respectiv, noiembrie. În ciuda contextului dificil, relațiile bilaterale dintre UE și Liban s-au dezvoltat intens, având ca rezultat un acord privind un nou plan de acțiune în cadrul PEV, precum și vizitele la nivel înalt ale prim-ministrului Mikati, în luna aprilie, la Bruxelles și ÎR/VP, în luna octombrie, în Liban, unde s-a întâlnit, printre alții, cu președintele Suleiman, prim-ministrul Mikati și președintele parlamentului Berri. UE a ajutat Libanul să facă față fluxului tot mai mare de refugiați sirieni, al căror număr a depășit cifra de 180 000 la sfârșitul anului. Aproape 45 de milioane EUR sub formă de asistență umanitară și de asistență pentru dezvoltare au fost mobilizate pentru Liban în 2012.

1.2.4. SIRIA

Anul 2012 a fost martorul unei intensificări a conflictului sirian, care a devenit un război la scară largă, ale cărui acțiuni militare s-au răspândit în principalele orașe și al cărui număr de victime a depășit 60 000 până la sfârșitul anului¹¹. Ca urmare a amplitudinii suferințelor umane și a implicațiilor regionale și internaționale ale războiului, Siria a devenit o chestiune principală care provoacă îngrijorarea UE. Pentru a sprijini o soluționare pașnică a conflictului și pentru a promova un proces politic care să deschidă calea pentru o Sirie pașnică, liberă și democratică, UE a utilizat instrumentele de care dispune, inclusiv politica măsurilor restrictive. În plus, UE a mobilizat o serie de instrumente pentru asistență pentru a acoperi nevoile numărului în creștere de persoane/refugiați care suferă din cauza conflictului și a implicațiilor acestuia.

¹¹ Parlamentul European s-a implicat foarte activ în chestiunea siriană și a găzduit șase dezbateri plenare (februarie, aprilie, iunie, iulie, septembrie, decembrie) privind Siria, ÎR/VP participând la trei dintre acestea (aprilie, iunie, septembrie). Acesta a adoptat două rezoluții referitoare la Siria la 16 februarie [P7_TA-PROV(2012)0057] și, respectiv, 13 septembrie [P7_TA-PROV(2012)0351].

UE a rămas angajată activ cu partenerii internaționali și în cadrul forurilor internaționale. Două proiecte de rezoluție ale CSONU, îndemnând la o încetare a focului și o tranziție politică în februarie și anunțând sancțiuni în iulie, au fost sprijinite de statele membre ale UE care fac parte din CSONU, dar au fost întâmpinate cu veto de China și Rusia. De asemenea, datorită sprijinului UE, în aprilie a fost instituită UNSMIS, o misiune de observare în Siria, în vederea sprijinirii planului constând în șase puncte al Reprezentantului Special Comun (RSC) al Ligii Statelor Arabe (LSA)/ONU, Kofi Annan, dar aceasta și-a suspendat operațiunile în interiorul Siriei în luna iunie din cauza intensificării violenței. În iunie, cu ocazia unei reuniuni la Geneva, un „grup de acțiune” alcătuit din mai multe țări, printre care s-au numărat Rusia, China și SUA, la care a participat și ÎR/VP, a convenit asupra principiilor care ar orienta o eventuală tranziție în temeiul Rezoluțiilor ONU 2042 și 2043. Comunicatul reuniunii a furnizat un cadru pentru viitoarea tranziție politică. Kofi Annan s-a retras în luna august și a fost înlocuit în septembrie de RSC Lakhdar Brahimi. UE a sprijinit în mod ferm și constant noul RSC, în toate activitățile acestuia. Cu toate acestea, nu s-a înregistrat niciun progres în ceea ce privește punerea în aplicare a planului de la Geneva, în marte parte din cauza dezacordului dintre membrii P-5 ai CSONU, a intransigenței regimului Assad și a opoziției dezbinată.

Consiliul Afaceri Externe a adoptat nouă seturi de concluzii privind Siria, în februarie, martie, aprilie, mai, iunie, iulie, octombrie, noiembrie și decembrie 2012. În plus, Consiliul European și-a adoptat propriile concluzii privind Siria în decembrie. Consiliul din 10 decembrie a acceptat CSO ca reprezentanți legitimi ai poporului sirian. Același lucru l-au făcut peste 100 de națiuni, membre ale grupului „Prietenii Siriei”, inclusiv SUA. Consiliul European din 14 decembrie a îndemnat Consiliul „să desfășoare lucrări cu privire la toate posibilitățile de a [...] a ajuta opoziția” și de a îmbunătăți protecția civililor și și-a exprimat opinia conform căreia „în Siria este necesară tranziția [politică] către un viitor fără președintele Assad și fără regimul ilegal al acestuia.” Prin urmare, UE a sprijinit în mod activ o tranziție politică. În contextul unei crize umanitare și a refugiaților în creștere¹², UE și-a concentrat acțiunile asupra furnizării de ajutor umanitar populației din Siria și refugiaților din țările învecinate (până la 200 de milioane EUR pe lângă fondurile oferite de statele membre ale UE), precum și de ajutor fără caracter umanitar, în special pentru a sprijini țările învecinate Siriei pentru a face față presiunii și mai ales comunitățile care găzduiesc refugiați sirieni.

¹² La 12 decembrie, Parlamentul European a organizat o dezbatere privind pregătirile UE pentru un posibil flux de solicitanți de azil provenind din Siria.

SEAE a condus mai multe misiuni legate de criza din Siria: o vizită la Beirut și Damasc în aprilie, în care s-a întâlnit cu liderii opoziției, organizații umanitare, agenții ONU și membri ai comunității internaționale din Siria; în iunie, o vizită la Ankara și la tabăra de la Kilis la frontiera turco-siriană; o misiune interservicii la Amman, la 4-5 noiembrie 2012, pentru a examina modul în care UE ar putea continua sprijinirea autorităților iordaniene în eforturile lor de a soluționa provocările presante și crescânde pentru Iordania și regiune generate de criza din Siria învecinată.

UE și-a menținut angajamentul cu diferite facțiuni ale opoziției și a solicitat CSO să își îmbunătățească capacitatea organizațională și să își identifice interlocutorii în ceea ce privește chestiunile tematice. În septembrie, UE a sprijinit Consiliul pentru Drepturile Omului din cadrul ONU (UNHRC) în prelungirea mandatului Comisiei internaționale independente de anchetă privind Siria a ONU. UE și-a exprimat îngrijorarea profundă față de încălcările generalizate și sistematice ale drepturilor omului și ale dreptului internațional umanitar și a reamintit că nu ar trebui să existe impunitate pentru astfel de încălcări și abuzuri. UE a declarat că, în cazul în care preocupările privind crimele de război și crimele împotriva umanității nu sunt abordate adecvat la nivel național, situația ar trebui să fie preluată de Curtea Penală Internațională și că Consiliul de Securitate al ONU ar putea aduce oricând situația din Siria în atenția Curții Penale Internaționale. UE a solicitat Consiliului de Securitate al ONU să abordeze de urgență situația din Siria, în toate aspectele sale, inclusiv această chestiune. Începând cu mai 2011, UE a adoptat numeroase runde de măsuri restrictive. Acestea au fost înăsprite semnificativ la 15 octombrie 2012, când miniștrii de externe ai UE au aprobat includeri suplimentare pe liste ale unor personalități ale regimului și ale unui anumit număr de entități siriene. La 30 noiembrie 2012, Consiliul a decis să reînnoiască toate măsurile restrictive împotriva Siriei pentru o perioadă de trei luni în vederea unei mai mari flexibilități având în vedere schimbările intervenite pe teren. ÎR/VP a făcut numeroase declarații referitoare la evoluțiile care au avut loc în Siria în cursul anului.

1.2.5. PROCESUL DE PACE DIN ORIENTUL MIJLOCIU (PPOM)

Uniunea Europeană a subliniat necesitatea luării de măsuri îndrăznețe și concrete în direcția păcii¹³. Aceasta și-a reafirmat poziția privind soluția bazată pe coexistența a două state, astfel cum s-a evidențiat în concluziile Consiliului din mai și decembrie. Uniunea Europeană a subliniat caracterul presant al unor eforturi de pace reînnoite, structurate și substanțiale în 2012, precum și disponibilitatea sa de a colabora cu SUA și cu alți parteneri internaționali, inclusiv în cadrul Cvartetului. A afirmat că nu poate exista o pace durabilă atâta vreme cât aspirațiile palestinienilor la statalitate și suveranitate și cele ale israelienilor la securitate nu vor fi îndeplinite printr-o pace globală și negociată, întemeiată pe o soluție bazată pe coexistența a două state. Cvartetul s-a reunit în aprilie 2012 la Washington și a dat publicității o declarație.

Uniunea Europeană a continuat să ofere un sprijin deplin eforturilor ÎR/VP de a crea o perspectivă credibilă pentru relansarea procesului de pace. În acest scop, ÎR/VP a vizitat regiunea de mai multe ori pe parcursul anului și a menținut contacte strânse cu părțile interesate cheie, inclusiv părțile propriu-zise, dar și Liga Statelor Arabe și secretarul general al acesteia, precum și Iordania, Turcia și Egiptul.

Numirea Reprezentantului Special al UE pentru procesul de pace din Orientul Mijlociu, dl Andreas Reinicke, începând cu 1 februarie 2012, a oferit un sprijin suplimentar activității ÎR/VP, inclusiv în cadrul Cvartetului, în care Reprezentantul Special al UE acționează în calitate de trimis al UE.

¹³ La 15 martie 2012, Parlamentul European a adoptat rezoluția „Palestina: raidurile forțelor israeliene asupra stațiilor de televiziune palestiniene” [P7_TA(2012)0093]; la 5 iulie 2012, rezoluția „Politica UE privind Cisiordania și Ierusalimul de Est” [P7_TA(2012)0298]; la 22 noiembrie 2012, rezoluția „Situația din Gaza” [P7_TA(2012)0454], iar, la 13 decembrie 2012, rezoluția „Decizia guvernului israelian de extindere a coloniilor din Cisiordania” [P7_TA(2012)0506].

Uniunea Europeană a salutat acordul de încetare a focului în Fâșia Gaza și Israel la 22 noiembrie, care a urmat câtorva zile de violență intensă, și a salutat eforturile Egiptului și ale tuturor celor care s-au angajat în mediere. Această escaladare tragică a ostilităților a subliniat foarte clar natura vremelnică a statu-quo-ului în ceea ce privește situația din Fâșia Gaza. De atunci, UE s-a aflat în legătură permanentă cu toate părțile interesate pentru a analiza modalități prin care să își aducă contribuția în mod activ la punerea în aplicare efectivă a acordului de încetare a focului.

Uniunea Europeană și-a exprimat consternarea și opoziția fermă față de planurile israeliene de extindere a coloniilor din Cisiordania, inclusiv din Ierusalimul de Est, și îndeosebi față de planurile de dezvoltare a zonei *E1*. UE a afirmat că va monitoriza îndeaproape situația și implicațiile sale mai largi și va acționa în consecință. Reamintind concluziile Consiliului adoptate în mai, Uniunea Europeană și statele sale membre și-au reiterat angajamentul de a asigura punerea în aplicare continuă, deplină și efectivă a legislației și a acordurilor bilaterale existente ale Uniunii Europene aplicabile produselor coloniilor.

La 29 noiembrie, Adunarea generală a ONU a adoptat Rezoluția 67/19 intitulată „Statutul Palestinei în cadrul Organizației Națiunilor Unite”. Uniunea Europeană i-a invitat pe conducătorii palestinieni să utilizeze constructiv acest nou statut și să nu întreprindă acțiuni care ar adânci lipsa de încredere și ar îndepărta perspectiva unei soluționări negociate.

Uniunea Europeană și-a repetat îndemnul la reconciliere intrapalestiniană sub egida președintelui Mahmoud Abbas, ca element important pentru unitatea unui viitor stat palestinian și pentru ajungerea la o soluție bazată pe coexistența a două state. Uniunea Europeană și-a reafirmat de asemenea angajamentul fundamental față de securitatea Israelului, inclusiv în ceea ce privește amenințările majore din regiune. Din 2005, ca parte a angajamentului mai larg al UE de a contribui la soluționarea conflictului israelo-palestinian, au fost desfășurate două misiuni PSAC civile:

EUPOL COPPS a continuat să reprezinte un canal esențial al sprijinului general al UE pentru construcția statului palestinian, prin contribuția sa la reformarea și dezvoltarea sectoarelor palestiniene ale securității și justiției. În calitatea sa de principală agenție de consiliere a poliției civile palestiniene, care se consideră că a atins cel mai înalt grad de profesionalism și că a câștigat cel mai înalt nivel al încrederii populației în rândul tuturor forțelor de securitate palestiniene, și în calitate de consilier de prim rang al instituțiilor de justiție penală, misiunea a acționat în vederea avansării obiectivelor prioritare ale relațiilor dintre UE și autoritatea palestiniană și a contribuit la asigurarea menținerii condițiilor tehnice pentru o soluție bazată pe coexistența a două state în conflictul israelo-palestinian până la obținerea unui acord politic. În vederea consolidării încetării focului, Uniunea Europeană și-a exprimat disponibilitatea de a utiliza instrumentele de care dispune pentru a sprijini eforturile părților, inclusiv posibila reactivare – după caz – a misiunii **EUBAM Rafah**, care a cunoscut o restructurare semnificativă și o raționalizare structurală în cursul anului. Misiunea își menține capabilitatea și pregătirea de a se redesfășura la punctul de trecere Rafah în termen de trei săptămâni, în conformitate cu OPLAN-ul revizuit al misiunii. Misiunea contribuie la conștientizarea situației prin activități de legătură și de raportare. Prin intermediul EUBAM, UE își menține capacitatea de a înțelege implicațiile operaționale ale noilor evoluții, cum ar fi criza recentă din Gaza și acordul de încetare a focului, și își păstrează capacitatea de a reacționa într-un mod rapid și flexibil.

În perioada 11-14 martie 2012, COPS a vizitat Israelul și teritoriile palestiniene ocupate.

1.3. PENINSULA ARABICĂ, IRAN ȘI IRAK

1.3.1. CONSILIUL DE COOPERARE AL GOLFULUI ȘI STATELE SALE MEMBRE

Dialogul cu cele șase state membre ale CCG (Bahrain, Kuweit, Oman, Qatar, Arabia Saudită și Emiratele Arabe Unite) și cu secretariatul CCG a continuat la cel mai înalt nivel cu cel de al 22-lea Consiliu Comun UE-CCG și cu reuniunea ministerială de la Luxemburg din luna iunie, precum și cu reuniunile de la New York din marja Adunării Generale a ONU din septembrie și la nivel de lucru pe parcursul anului¹⁴. Cu toate aceste ocazii, cele două părți au discutat relațiile UE-CCG, chestiuni regionale cheie și chestiuni globale. ÎR/VP a condamnat recurgerea la violență și încălcările drepturilor omului din toate taberele în Bahrain și a îndemnat la lansarea de urgență a unui dialog național de substanță care să conducă la reconciliere și care să abordeze nemulțumirile de natură socioeconomică ale poporului din Bahrain. UE a continuat pregătirile pentru un program în cadrul Instrumentului de stabilitate în vederea formării judecătorilor și a procurorilor. De asemenea, UE a monitorizat îndeaproape situația drepturilor omului din țările Golfului, în special prin întreprinderea de demersuri și publicarea de declarații pentru abolirea pedepsei cu moartea.

1.3.2. IRAN

ÎR/VP, în numele grupului E3 + 3 (Franța, Germania, Regatul Unit și SUA, Rusia și China) și pe baza mandatului său din partea CSONU, a continuat să conducă eforturile internaționale în numele UE pentru a găsi o soluție diplomatică cuprinzătoare și de durată în cazul chestiunii nucleare iraniene¹⁵. În ciuda mai multor runde de convorbiri purtate cu Iranul la Istanbul (aprilie), Bagdad (mai) și Moscova (iunie), diferențele dintre Iran și E3+3 s-au menținut. Necesitatea de a implica Iranul într-un proces constructiv de consolidare a încrederii pentru a aborda preocupările existente de mult timp la nivel internațional în privința programului său nuclear a rămas la fel de urgentă. ÎR/VP, sprijinit de SEAE, a fost implicat într-un proces major de promovare pentru a obține sprijin pentru abordarea dublă a UE. Unitatea continuă a procesului E3+3 s-a aflat în centrul acestor eforturi.

¹⁴ La 15 martie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la încălcarea drepturilor omului în Bahrain [P7_TA(2012)0094]. La 26 octombrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația drepturilor omului din Emiratele Arabe Unite [P7_TA(2012)0400].

¹⁵ La 2 februarie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la Iran și la programul său nuclear [P7_TA(2012)0024].

Refuzul sistematic al Iranului de a își respecta obligațiile internaționale și preocupările crescânde referitoare la chestiuni nesoluționate privind natura exclusiv pașnică a programului său nuclear au avut drept rezultat adoptarea de către Consiliul guvernatorilor al AIEA, în septembrie 2012, a unei noi rezoluții, care exprimă preocupări profunde și crescânde.

În conformitate cu dubla abordare, în ianuarie 2012 Consiliul a adoptat o nouă rundă de sancțiuni ferme împotriva Iranului, inclusiv o interdicție privind importul de țiței și produse petroliere iraniene, care au intrat în vigoare la 1 iulie. Dat fiind faptul că Iranul nu s-a angajat în mod serios în negocieri, Consiliul a decis să impună un alt pachet de sancțiuni ferme în octombrie pentru a-și confirma din nou angajamentul față de dubla abordare, inclusiv față de sancțiuni.

UE a continuat să își exprime preocuparea profundă în ceea ce privește deteriorarea situației drepturilor omului în Iran¹⁶. ÎR/VP a emis numeroase declarații care condamnă numărul mare de execuții din 2012 și reprimarea la scară largă a cetățenilor iranieni, în special a apărătorilor drepturilor omului și a avocaților acestora, precum și a jurnaliștilor și a membrilor minorităților, care s-au confruntat cu hărțuiri și arestări. În mai 2012, UE și-a actualizat lista persoanelor fizice iraniene care intră sub incidența unor măsuri restrictive și care sunt responsabile pentru conducerea sau aplicarea unor încălcări grave ale drepturilor omului, listă care cuprinde în prezent 78 de persoane. De asemenea, UE va sprijini în continuare mandatul și acțiunile raportorului special al ONU pentru drepturile omului în Iran, Ahmed Shaheed, mandat creat de Consiliul ONU pentru Drepturile Omului în martie 2011.

¹⁶ La 22 noiembrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația drepturilor omului din Iran, în special la execuțiile în masă și la moartea recentă a autorului de blog Sattar Beheshti [P7_TA(2012)0463]. La 14 iunie 2012, acesta a adoptat o rezoluție referitoare la situația minorităților etnice din Iran [P7_TA(2012)0265].

1.3.3. IRAK

Relațiile UE-Irak au fost consolidate în continuare prin semnarea, la 11 mai 2012, a Acordului de parteneriat și cooperare de către ÎR/VP și ministrul de externe irakian, Hoshyar Zebari. Principalele părți ale acordului se aplică în mod provizoriu de la 1 august. Pe parcursul anului 2012, s-a constatat de asemenea continuarea punerii în aplicare a Memorandumului de înțelegere privind parteneriatul strategic în domeniul energiei UE-Irak și a primului document strategic de țară multianual elaborat vreodată pentru asistență acordată Irakului. UE s-a axat în continuare pe o cooperare pentru dezvoltare specifică și pe consolidarea capacităților pe termen lung.

UE a continuat să urmărească foarte atent situația drepturilor omului, inclusiv prin exprimarea susținută și repetată a preocupării privind utilizarea în creștere a pedepsei cu moartea și situația persoanelor care aparțin minorităților. ÎR/VP și-a exprimat de asemenea îngrijorarea față de tensiunile crescânde dintre principalele forțe politice și a lansat un îndemn repetat la adresa lor și a guvernului de a se implica într-un dialog favorabil incluziunii. Aceasta a urmărit activ chestiunea rezidenților din tabăra Ashraf/Hurriya, sprijinind pe deplin eforturile depuse de Organizația Națiunilor Unite pentru găsirea unei soluții pașnice.

EUJUST LEX Irak este prima misiune integrată a UE de sprijinire a statului de drept. După revizuirea strategică a misiunii din primăvara anului 2012, mandatul nou și final al misiunii a fost aprobat în iunie 2012, până în decembrie 2013, cu accent pe transferul de cunoștințe și de activități de construire a capacităților dinspre misiune către omologii locali. În ciuda unui mediu dificil din punctul de vedere al securității și a constrângerilor operaționale, misiunea a menținut o implementare eficientă a mandatului răspunzând necesităților și circumstanțelor în schimbare prin proiecte de formare care au implicat toate ramurile sistemului irakian de justiție penală și care se derulează în toate cele trei locații (Bagdad, Basra și Erbil). Prin oferirea de cursuri specializate funcționarilor irakieni de nivel înalt și de nivel mediu din cadrul sistemului de justiție penală, EUJUST LEX Irak contribuie la sporirea securității prin consolidarea sistemului statului de drept și promovarea unei culturi a respectării drepturilor omului în Irak.

1.3.4. YEMEN

După semnarea Acordului de tranziție mediat de CCG, au fost organizate alegeri prezidențiale. Abd-Rabbu Mansour Hadi, candidatul care a întrunit consensul, a fost ales și investit în februarie 2012. Sunt în joc încă multe chestiuni, iar situația generală a țării rămâne foarte fragilă; președintele și guvernul de tranziție au luat însă măsuri importante, în special în reforma sectorului militar și a sectorului de securitate civilă, UE fiind implicată activ în acesta din urmă. Comunitatea internațională și îndeosebi UE sunt actori importanți în sprijinirea acestui proces. Prietenii Yemenului și conferințele donatorilor au obținut sprijin internațional, atât financiar (6 miliarde EUR – UE s-a angajat cu 170 de milioane EUR), cât și politic. Grupul G-10 de la Sana'a (ambasadorii P5, UE și CCG), în strânsă colaborare cu trimisul special al ONU, a însoțit și a monitorizat îndeaproape procesul de tranziție și va continua să acționeze în acest sens.

Atenția deosebită pe care UE o acordă Yemenului a fost de asemenea demonstrată de trei serii de concluzii ale Consiliului și de un număr mare de declarații ale ÎR/VP, în care aceasta și-a exprimat sprijinul față de președintele Hadi și guvernul de tranziție, avertizându-i totodată pe oponenți să nu destabilizeze procesul de reformă prin crearea de instabilitate și insecuritate în țară. În plus, președintele Hadi a efectuat o vizită la Bruxelles în octombrie 2012. Acesta s-a întâlnit cu președinții Barroso și Van Rompuy, cu ÎR/VP și cu comisarul Piebalgs.

UE a monitorizat îndeaproape situația drepturilor omului din Yemen, în special chestiunea pedepsei cu moartea aplicate minorilor. De asemenea, UE a contribuit în mod substanțial la securitatea alimentară și la aspecte privind nutriția, precum și la rezolvarea altor necesități umanitare urgente ale persoanelor și refugiaților în Yemen.

1.4. COOPERAREA REGIONALĂ

Schimbările politice din regiune au evidențiat necesitatea unei cooperări regionale sporite, întrucât în cazul a numeroase provocări – politice, economice sau sociale – pot fi obținute avantaje de pe urma acțiunilor la nivel regional. Organizațiile regionale se adaptează la noul context politic, iar UE și-a consolidat angajarea alături de acestea.

1.4.1. LIGA ARABĂ

UE a acordat sprijin diplomatic eforturilor depuse de Liga Statelor Arabe (LSA) în eforturile depuse pentru identificarea unei soluții la criza siriană. ÎR/VP a menținut contacte strânse cu secretarul general al LSA pe parcursul întregului an, iar patru reuniuni la nivel de înalți funcționari au permis un dialog politic structurat între cele două instituții. O a doua reuniune ministerială comună UE-LSA organizată la Cairo la 13 noiembrie a transmis un semnal puternic în privința unui angajament de ambele părți în vederea abordării provocărilor comune. Aceasta a adoptat o declarație ambițioasă care cuprinde o gamă largă de subiecte politice și a aprobat un program de lucru comun care pregătește calea unei cooperări practice în diverse domenii, precum responsabilizarea femeilor, gestionarea crizelor, acțiunile umanitare, drepturile omului și societatea civilă. În această privință, biroul de legătură al Comisei Europene-LSA din Malta reprezintă un instrument important în punerea în aplicare a unor astfel de proiecte. Cu această ocazie, ÎR/VP a inaugurat împreună cu secretarul general al LSA, Nabil El Araby, o celulă de criză finanțată în parte de UE în cadrul sediului LSA de la Cairo. Proiectul, care este deja operațional, urmărește crearea capacității în cadrul LSA de a desfășura în mod eficient alerta timpurie legată de criză. De asemenea, acesta stabilește legături cu sistemul UE de alertă timpurie. UE a organizat și un seminar privind observarea alegerilor pentru funcționarii LSA.

1.4.2. ORGANIZAȚIA DE COOPERARE ISLAMICĂ

De asemenea, UE și-a consolidat relațiile cu OIC. ÎR/VP a ținut un discurs pentru prima dată la reuniunea ministerială a OCI (desfășurată la Djibouti la 15-16 noiembrie 2012). Ambele organizații au desfășurat reuniuni la înalt nivel și reuniuni ale experților, împărtășind idei pentru o cooperare mai practică.

1.4.3. UNIUNEA PENTRU MEDITERANA

Uniunea pentru Mediterana (UpM) este un forum unic de dialog între cei 43 de parteneri EuroMed, care completează relațiile bilaterale dintre UE și țările sudice învecinate. De asemenea, datorită inițiativei președintelui Parlamentului European, Martin Schulz, anul 2012 a marcat o redinamizare a rolului UpM ca factor catalizator al dezvoltării dialogurilor și a proiectelor regionale. În martie, Consiliul a transferat UE copreședinția nordică a UpM, impregnând un nou elan activității organizației și asigurând dezvoltarea dialogurilor sectoriale și o coerență sporită între politicile și programele UE și activitatea UpM. Începând cu luna septembrie, Iordania a preluat copreședinția sudică a UpM, reafirmând deplina asumare și conducere în comun în ceea ce privește procesul UpM. Libia a fost invitată să se alăture UpM, în timp ce Siria și-a suspendat participarea. Reuniunile periodice ale înalților funcționari au permis dezvoltarea dialogului politic și o mai bună integrare a celorlalte dimensiuni ale cooperării instituționale. Noul secretar general numit în martie s-a concentrat pe îmbunătățirea competențelor operaționale ale secretariatului UpM în dezvoltarea și căutarea finanțelor pentru proiectele regionale și s-a bucurat de sprijin deplin din partea UE în acest efort.

1.4.4. COOPERAREA SUBREGIONALĂ ÎN MAGHREB

În cursul anului, UE a participat la două reuniuni-cheie ale Forumului Mediteranei de Vest („5+5”): o reuniune a miniștrilor de externe desfășurată în luna februarie la Roma, la care a fost prezent comisarul Füle, și summitul de la Malta, din luna octombrie, cu participarea președintelui Barroso și a comisarului Füle, în cadrul căruia a fost adoptată o declarație comună. În cadrul ambelor reuniuni, UE a subliniat posibilele sinergii din cadrul cooperării bilaterale și regionale dintre 5+5 și UE, precum și cu UpM. Au avut de asemenea loc reuniuni informale cu Uniunea Maghrebului Arab (UMA). În decembrie, o primă comunicare comună privind Maghrebul a ÎR/VP și a Comisiei Europene a conturat modurile în care UE ar putea susține eforturile pentru o cooperare și o integrare mai strânse între țările Maghrebului. Aceasta completează eforturile depuse la nivel bilateral între UE și țările Maghrebului, precum și cooperarea regională mai extinsă.

2. RUSIA, VECINĂTATEA ESTICĂ ȘI ASIA CENTRALĂ

2.1. FEDERAȚIA RUSĂ

În 2012 s-au înregistrat noi evoluții în relațiile UE-Rusia.

Acestea au inclus aderarea Rusiei la OMC¹⁷ și continuarea punerii în aplicare a „Măsurilor comune în vederea instituirii unui regim de călătorie pe termen scurt fără viză pentru cetățenii din Rusia și UE”. S-au înregistrat progrese în negocierile privind un acord de facilitare a eliberării vizelor actualizat. În cursul anului au avut loc discuții fructuoase în cadrul Dialogului privind migrația, lansat în 2011, precum și intrarea în vigoare a Acordului bilateral privind micul trafic de frontieră dintre Polonia și Rusia în iulie 2012, care acoperă întreaga regiune a Kaliningradului și alte zone de frontieră ale părții poloneze. Punerea în aplicare a Parteneriatului pentru modernizare a înregistrat progrese. Forumul independent al societății civile și-a organizat cea de a treia adunare anuală la Sankt Petersburg în octombrie.

Din păcate, unele dintre efectele aderării Rusiei la OMC au fost neutralizate de noi obstacole nejustificate în calea comerțului.

Rusia nu și-a onorat încă angajamentele de modernizare a sistemului de redevențe pentru survolarea Siberiei, dar, în schimb, a legat în mod artificial această chestiune de EU ETS (schema de comercializare a certificatelor de emisii).

Relația Bruxelles-Moscova a rămas strânsă și prin contactele periodice dintre ÎR/VP și ministrul afacerilor externe al Rusiei, dl Lavrov. Două summituri UE-Rusia s-au desfășurat într-o atmosferă constructivă la Sankt Petersburg la 34 iunie și, respectiv, la Bruxelles la 20-21 decembrie, cu toate că au condus la progrese limitate în domeniile de cooperare cheie. În 2012 s-au desfășurat reuniuni formale de dialog politic la diferite niveluri. UE a continuat să urmărească integrarea Rusiei în sistemul internațional bazat pe norme, care este susținută de aderarea la OMC.

¹⁷ La 26 octombrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la relațiile comerciale UE-Rusia după aderarea Rusiei la OMC [P7_TA(2012)0409].

UE a continuat să se implice alături de Rusia în numeroase chestiuni internaționale care ocupă un loc central pe agenda PESC a UE, precum Siria, Iranul, Orientul Mijlociu extins, Afganistanul și conflictele prelungite din vecinătatea comună. De asemenea, UE și-a continuat cooperarea cu Rusia pe marginea unor chestiuni globale, cum ar fi schimbările climatice, combaterea terorismului, proliferarea armelor de distrugere în masă, criminalitatea organizată, traficul ilegal și securitatea energetică. În noiembrie 2012 a fost lansat la Moscova un dialog politic privind combaterea terorismului.

Drepturile omului, democrația, statul de drept și evoluțiile interne din Rusia au reprezentat în 2012 o sursă de îngrijorare tot mai mare¹⁸. Legislația care limitează sfera de acțiune a societății civile în diferite moduri, arestările și anchetările liderilor din opoziție, precum și sentințele judecătorești îndoielnice și disproporționate împotriva unor activiști au dat naștere unor serioase semne de întrebare în privința angajamentului Rusiei față de statul de drept și rolul societății civile ca principal motor al modernizării. Circumstanțele decesului lui Serghei Magnițki în timpul arestului preventiv în 2009 nu au fost clarificate. ÎR/VP a reacționat public la aceste evoluții îngrijorătoare și la 11 septembrie 2012 a făcut o declarație în fața Parlamentului European cu privire la utilizarea justiției în scopuri politice în Rusia. UE a continuat să evoce aceste chestiuni în cadrul reuniunilor sale de dialog politic cu Rusia, inclusiv al summiturilor și al consultărilor bianuale UE-Rusia din domeniul drepturilor omului, ultima rundă a acestora având loc în decembrie 2012.

Punerea în aplicare a activităților din cadrul Parteneriatului pentru modernizare UE-Rusia lansat în 2010 este în desfășurare. Un plan de lucru comun și informal a fost revizuit și actualizat în 2012. Un al patrulea raport privind progresele înregistrate a fost prezentat spre informare la summitul din 21 decembrie. Parteneriatul a fost completat de parteneriate de modernizare bilaterale încheiate de 23 de state membre ale UE cu Rusia. Alte două parteneriate se aflau în curs de pregătire și au fost convenite opt planuri de lucru.

¹⁸ La 16 februarie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la viitoarele alegeri prezidențiale din Rusia [P7_TA(2012)0054]; la 15 martie 2012, o rezoluție referitoare la rezultatul alegerilor prezidențiale din Rusia [P7_TA(2012)0088]; la 13 septembrie 2012, o rezoluție referitoare la utilizarea politică a justiției în Rusia [P7_TA(2012)0352]. În plus, la 23 octombrie 2012, Parlamentul European a adoptat o recomandare privind cazul Serghei Magnițki [P7_TA(2012)0369]. Cazul Magnițki a fost de asemenea adus în discuție de președintele Consiliului European într-o scrisoare adresată președintelui din acel moment, Medvedev. ÎR/VP a emis mai multe declarații care exprimau îngrijorările UE, cu privire la modificările aduse legislației ruse din domeniul ONG-urilor (10 iulie), la condamnarea membrilor trupei punk „Pussy Riot” din Rusia (17 august) și la noua lege privind trădarea în Rusia (25 octombrie).

În 2012 au existat puține progrese în ceea ce privește negocierile vizând un nou acord UE-Rusia. Cele două părți au făcut schimb de „liste pozitive” privind eventualele dispoziții legate de comerț și investiții ale unui astfel de acord. Obiectivul convenit este încheierea unui acord strategic care va furniza un cadru cuprinzător pentru relațiile UE-Rusia în viitorul previzibil și va contribui la dezvoltarea potențialului relației noastre¹⁹.

În ceea ce privește securitatea externă, buna cooperare a continuat în contextul activităților de combatere a pirateriei între EU NAVFOR Atalanta și misiunea navală rusă desfășurată în largul coastei Somaliei. Rusia a fost invitată să examineze încheierea, în cadrul mecanismului Athena, a unui acord privind furnizarea transportului aerian strategic pentru operațiile de gestionare militară a crizelor conduse de UE. Între timp, în 2012, au continuat, fără înregistrarea de progrese substanțiale, convorbirile preliminare informale privind un acord-cadru pentru participarea Rusiei la operațiile UE de gestionare a crizelor. Rusia a refuzat de asemenea o invitație a UE din iulie 2012 de a participa la misiunea EUCAP Nestor din Cornul Africii.

Relația UE cu Rusia în domeniul energetic a continuat să fie marcată de o puternică interdependență, Rusia fiind în continuare principalul furnizor extern de energie al UE, iar UE cel mai mare consumator extern al resurselor de hidrocarburi rusești²⁰.

¹⁹ La 13 decembrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție conținând recomandări adresate Consiliului, Comisiei și Serviciului European de Acțiune Externă privind negocierile noului acord UE-Rusia [P7_TA(2012)0505].

²⁰ Summiturile UE-Rusia din 3-4 iunie 2012 de la Sankt Petersburg și din 21 decembrie 2012 de la Bruxelles, precum și Consiliul de parteneriat permanent UE-Rusia privind energia din 13 decembrie 2012 din Cipru au reprezentat forumuri utile pentru abordarea, printre altele, a chestiunilor legate de securitatea energetică.

2.2. PARTENERIATUL ESTIC (EaP) – DIMENSIUNEA MULTILATERALĂ²¹

În cursul anului 2012, au fost înregistrate progrese semnificative în punerea în aplicare a Parteneriatului estic (EaP), atât în ceea ce privește dimensiunea bilaterală, cât și cea multilaterală. EaP a urmărit o agendă ambițioasă. Summitul de Varșovia al EaP din septembrie 2011 a afirmat hotărârea de a accelera asocierea politică și integrarea economică și a condus la elaborarea foii de parcurs a Parteneriatul estic (15 mai 2012).

În cadrul celei de a treia reuniuni a miniștrilor de externe ai EaP (organizată la Bruxelles la 23 iulie 2012), s-a declarat că foaia de parcurs constituie o bază pentru orientarea și monitorizarea punerii în aplicare ulterioare a obiectivelor EaP definite în declarațiile de la Praga și Varșovia, până la următorul summit de la Vilnius (care se va desfășura la 28-29 noiembrie 2013). Miniștrii au convenit că următoarea reuniune a miniștrilor de externe ai EaP în 2013 va reprezenta o ocazie pentru revizuirea punerii în aplicare a foii de parcurs și pentru discutarea evoluțiilor de perspectivă ale EaP în pregătirea următorului summit de la Vilnius.

UE este dispusă să investească din ce în ce mai mult în țările partenere care își pun în aplicare cu succes obiectivele privind reforma convenite. Anul trecut s-au înregistrat primele alocări de sprijin financiar suplimentar pentru țările care ocupă poziții de lider în ceea ce privește reforma (Armenia, Georgia și Republica Moldova), inclusiv în domeniul reformelor democratice, al drepturilor omului și al statului de drept, și în cadrul **Programului de integrare și cooperare în cadrul Parteneriatului estic (EaPIC)**, care se bazează pe abordarea „mai mult pentru mai mult”. Cu toate acestea, progresele limitate în aceste domenii din alte țări reprezintă o provocare pentru obiectivul general al asocierii politice și integrării economice ale țărilor partenere cu UE.

²¹ Țări partenere: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina.

În domeniul **PESC/PSAC**, summitul Parteneriatului estic de la Varșovia a făcut apel la consolidarea dialogului și a cooperării privind chestiuni de securitate internațională, inclusiv în vederea posibilei participări a partenerilor la operații civile și militare conduse de UE. Georgia, Republica Moldova și Ucraina au fost invitate să participe la unele misiuni recente PSAC și au răspuns pozitiv. În același timp, cooperarea dintre UE și țările partenere, precum și proiectele de cooperare regională și programele UE de asistență vor pune mai mult accentul pe soluționarea pașnică a conflictelor și pe măsuri de consolidare a încrederii.

Activitatea platformelor multilaterale a continuat, oferind asistență țărilor partenere în ceea ce privește realizarea de progrese privind reformele acestora. Țări partenere, state membre ale UE, instituții ale UE și organizații internaționale au oferit contribuții active, sprijin și expertiză pentru seminarii și programe de formare. Instituții financiare internaționale au oferit de asemenea asistență prin intermediul unor canale diverse.

Platforma multilaterală a EaP privind democrația, buna guvernare și stabilitatea (Platforma I) s-a concentrat în principal pe activitățile din domeniul reformei administrației publice și al azilului și migrației, pe îmbunătățirea funcționării sistemului judiciar, pe lupta împotriva corupției, PSAC, sprijinirea respectării drepturilor omului și gestionarea în siguranță a frontierelor unui stat. Punerea în aplicare a activităților Platformei I a fost susținută de Consiliul Europei în temeiul unei facilități a acestuia, în vederea includerii activităților privind standardele electorale, reforma sistemului judiciar, buna guvernare, lupta împotriva corupției și cooperarea împotriva criminalității informatice.

Cooperarea în domeniul **PSAC** a făcut un pas înainte, după cum se prevede în foaia de parcurs a EaP. Atelierul EaP privind PSAC (organizat la Bruxelles la 9 noiembrie 2012) a evidențiat gradul ridicat de interes al tuturor celor șase țări partenere de a se implica în consultări multilaterale periodice privind PSAC. Platforma a însărcinat SEAE să elaboreze mandatul unui **grup PSAC** în cadrul Platformei I.

În domeniul **gestionării integrate a frontierelor**, punerea în aplicare a proiectelor legate de inițiativa emblematică a contribuit la atingerea obiectivului foi de parcurs EaP referitor sporirea eficacității și a securității la punctele de trecere a frontierei, precum și la îmbunătățirea eficacității generale a agențiilor de frontieră și a funcționarilor vamali din țările partenere.

Inițiativa emblematică din cadrul Parteneriatului estic privind prevenirea, pregătirea și reacția la dezastrele naturale și la cele provocate de om (PPRD) a contribuit la consolidarea capacităților țărilor participante în materie de prevenire, pregătire și reacție la dezastre, la nivel local, național și regional.

Dialogurile informale ale EaP (prima reuniune a avut loc la Chișinău la 5 iunie 2012) au servit drept bază pentru discuții deschise între miniștrii de externe ai EaP și UE privind chestiuni relevante, inclusiv PESC, punerea în aplicare a foi de parcurs și dialogul sectorial²².

2.3. PARTENERIATUL ESTIC (EaP) - DIMENSIUNEA BILATERALĂ

2.3.1 UCRAINA

În general, Ucraina a prezentat un tablou contradictoriu în ceea ce privește evoluțiile legate de o democrație veritabilă și durabilă. Anumite evoluții pozitive, inclusiv în domeniul reformei juridice și în domeniul libertății de asociere, au fost umbrite de problema justiției selective²³, care a ocupat în continuare un loc central pe agenda dialogului politic UE-Ucraina. Misiunea Parlamentului European condusă de fostul președinte al Poloniei Aleksander Kwaśniewski și de fostul președinte al PE Pat Cox, care a fost înființată în mai 2012, a sprijinit în mod semnificativ eforturile UE de monitorizare a cazurilor de justiție selectivă și de asigurare a unui tratament medical adecvat în cazul fostului prim-ministru ucrainean Iulia Timoșenco și în alte cazuri.

²² Cel de al doilea Dialog Informal al EaP cu dialogul sectorial privind transporturile va fi organizat la Tbilisi la 12-13 februarie 2013, iar cel de al treilea la Erevan, în septembrie 2013.

²³ Declarația comună a ÎR Ashton și a comisarului Füle din 27 februarie privind verdictul dat în cazul lui Iuri Luțenko și cea din 29 august privind hotărârea Înalții Curți Specializate a Ucrainei în cazul Iuliei Timoșenko. La 24 mai 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația din Ucraina, cazul Iuliei Timoșenko [P7_TA-PROV(2012)0221].

Alegerile parlamentare din 28 octombrie 2012 au arătat o imagine de ansamblu eterogenă, prezentând mai multe deficiențe, și au constituit o deteriorare în mai multe zone. Din cauza proceselor care nu au respectat standardele internaționale, unii dintre reprezentanții opoziției au fost împiedicați să candideze la alegerile parlamentare²⁴.

Un al doilea raport al UE referitor la punerea în aplicare de către Ucraina a Planului de acțiune privind liberalizarea vizelor a fost publicat în februarie 2012. Acordul de modificare a Acordului de facilitare a eliberării vizelor dintre Ucraina și UE a fost semnat la 23 iulie 2012²⁵. Acordul de asociere, incluzând ca parte integrantă o zonă de liber schimb aprofundat și cuprinzător, a fost parafat la 30 martie 2012.

Consiliul din 10 decembrie 2012 a adoptat concluzii ale Consiliului prin care și-a reafirmat angajamentul față de semnarea AA/DCFTA, de îndată ce autoritățile ucrainene fac dovada unor acțiuni hotărâte și a unor progrese tangibile în domeniile specificate în concluzii (reforma electorală, judiciară și constituțională), eventual până la reuniunea la nivel înalt a Parteneriatului estic de la Vilnius din noiembrie 2013²⁶.

2.3.2. REPUBLICA MOLDOVA

Negocierile cu Republica Moldova privind un acord de asociere au continuat să înregistreze progrese în mod dinamic pe parcursul anului, fiind deja finalizate în 2013. În februarie 2012, au fost lansate oficial negocieri privind o zonă de liber schimb aprofundat și cuprinzător, care va constitui o parte integrantă a viitorului acord de asociere, negocierile fiind finalizate în iunie 2013. În iunie 2012, concluzia celui de al treilea raport de evaluare al Comisiei referitor la progresele înregistrate de Republica Moldova în Planul de acțiune privind liberalizarea vizelor a fost că această țară parteneră a întrunit toate criteriile de referință din cadrul primei etape a planului de acțiune. Aceasta i-a permis Comisiei să inițieze, în noiembrie 2012, evaluarea criteriilor de referință stabilite în cadrul celei de a doua - și ultime - etape a planului de acțiune.

²⁴ Declarațiile comune ale ÎR Ashton și ale comisarului Füle din 12 și 29 octombrie, precum și cea din 12 noiembrie privind alegerile parlamentare din 28 octombrie.

²⁵ A intrat în vigoare la 1 iulie 2013.

²⁶ La 13 decembrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația din Ucraina [P7_TA-PROV(2012)0507].

Republica Moldova a început să coopereze cu UE în contextul PSAC. La 13 decembrie 2012, a fost încheiat un acord-cadru pentru participarea Republicii Moldova la operațiunile UE de gestionare a crizelor, iar Republica Moldova a fost invitată să se alăture misiunii EUCAP Nestor din Cornul Africii.

Misiunea de asistență la frontieră a Uniunii Europene pentru Republica Moldova și Ucraina (EUBAM) a continuat să aducă contribuții esențiale la dezvoltarea unor proceduri de gestionare a frontierelor care să corespundă standardelor Uniunii Europene și să răspundă necesităților legitime ale cetățenilor moldoveni și ucraineni, călătorilor și comerțului, care la rândul lor consolidează securitatea regională și sprijină dezvoltarea economică. EUBAM a continuat de asemenea să contribuie la punerea în aplicare a unor inițiative-cheie ale Comisiei în domeniul vamal, antifraudă și gestionarea frontierelor și să furnizeze servicii și consiliere tehnică neutre celor două părți ale conflictului privind Transnistria. Acest lucru a contribuit în special la reluarea întregului trafic feroviar prin Transnistria²⁷.

UE și-a intensificat eforturile de a contribui la soluționarea conflictului privind **Transnistria**. Negocierile oficiale în formatul „5+2”, reluate în 2011, au înregistrat anumite progrese, îndeosebi după ce „5+2” au convenit prin consens asupra unei agende cuprinzătoare pentru negocieri în aprilie 2012²⁸. Consiliul Afaceri Externe din septembrie 2012 a eliminat parțial măsurile restrictive introduse în 2003 împotriva conducerii transnistrene, menținând în același timp o monitorizare atentă a situației școlilor din Transnistria care au grafie latină și sunt administrate de Republica Moldova, pentru a încuraja evoluțiile pozitive. O serie de vizite bilaterale la nivel înalt au reflectat aprofundarea relației UE-Republica Moldova, inclusiv vizita președintelui Timofti la Bruxelles în luna aprilie și a președintelui Barroso la Chișinău în noiembrie 2012.

²⁷ Declarația purtătorului de cuvânt al ÎR/P, Catherine Ashton, privind reluarea tranzitului feroviar de marfă prin Transnistria, 30 aprilie 2012.

²⁸ Declarația ÎR/VP, Catherine Ashton, privind reuniunea „5+2” de la Viena de la 17-18 aprilie 2012.

2.3.3. BELARUS

Pe parcursul anului 2012, UE și-a reiterat în mod repetat angajamentul față de politica sa de implicare critică alături de Belarus, inclusiv prin dialog și prin participarea la Parteneriatul estic. UE a reamintit faptul că dezvoltarea relațiilor bilaterale în cadrul Parteneriatului estic depinde de progresele înregistrate de Belarus în sensul respectării principiilor democrației, statului de drept și drepturilor omului²⁹.

În martie 2012, UE a lansat la Minsk un nou instrument în relațiile cu Belarus: Dialogul european privind modernizarea (EDoM) cu Belarus³⁰.

În martie 2012, UE desemnase 243 de persoane pe lista privind interdicția de acordare a vizei și înghețarea activelor, a impus un embargo asupra armelor și a materialelor care ar putea fi utilizate pentru represiune internă, a adoptat o abordare restrictivă a activităților de creditare ale BEI/BERD și a înghețat activele a 32 de societăți. Pachetul de măsuri restrictive a fost consolidat și reportat în octombrie 2012.

În urma deciziilor din ianuarie și februarie de a extinde criteriile pentru măsuri restrictive aplicate Belarusului și de a desemna încă 21 de persoane, partea belarusă a solicitat ambasadorilor UE și Poloniei la Minsk să plece pentru consultări. Ca reacție la această cerere, toți ambasadorii statelor membre ale UE au părăsit țara pentru o perioadă de aproape două luni.

²⁹ La 16 februarie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la pedeapsa cu moartea în Belarus, în special cazurile lui Dimitri Konovalov și Vladislav Kovalev [P7_TA(2012)0063]; la 29 martie 2012, o rezoluție referitoare la situația din Belarus [P7_TA(2012)0112]; la 5 iulie 2012, o rezoluție referitoare la libertatea de exprimare în Belarus, în special cazul lui Andrei Poczobut [P7_TA(2012)0300]; iar la 26 octombrie 2012, o rezoluție referitoare la situația din Belarus după alegerile parlamentare din 23 septembrie 2012 [P7_TA(2012)0410].

³⁰ La Minsk funcționează patru grupuri de lucru în cadrul dialogului, implicând reprezentanții societății civile din Belarus. De asemenea, au fost organizate de către statele membre ale UE mai multe seminarii „de modernizare” în cadrul EDoM. Până în prezent, autoritățile belaruse nu s-au implicat în EDoM.

Pe parcursul anului 2012, UE și-a exprimat cu numeroase ocazii îngrijorarea privind absența respectării drepturilor omului, a statului de drept și a principiilor democratice, inclusiv în concluziile adoptate de Consiliu în martie și octombrie 2012. În concluziile din martie, UE a condamnat execuțiile lui Vladislav Kovalev și Dimitri Konovalov și a solicitat Belarusului să se alăture moratoriului global privind pedeapsa cu moartea. În iulie, UE a inițiat o rezoluție în cadrul Consiliului ONU pentru drepturile omului, prin care a fost instituit un raportor special privind situația drepturilor omului din Belarus. UE a cerut în mod repetat eliberarea imediată și necondiționată, precum și reabilitarea tuturor deținuților politici. În cursul anului 2012, trei deținuți politici au fost eliberați după ce au fost exercitate presiuni asupra lor pentru a semna cereri de grațiere prezidențială.

La 23 septembrie 2012, au avut loc alegeri parlamentare. Misiunea OSCE/ODIHR de observare a alegerilor a conchis că nu au fost respectate multe dintre angajamentele OSCE, printre care dreptul cetățenilor la asociere, dreptul acestora de a candida și dreptul de a se exprima liber. Alegerile nu s-au desfășurat în mod imparțial, iar plângerile și procedurile de recurs nu au garantat o cale de atac eficientă. În ciuda unor îmbunătățiri, cadrul electoral juridic nu a garantat în mod adecvat desfășurarea alegerilor în conformitate cu standardele internaționale ale OSCE. ÎR/VP și comisarul Füle au afirmat că alegerile au reprezentat o altă ocazie pierdută de a organiza alegeri în conformitate cu standardele internaționale.

Oferta Comisiei adresată Belarusului în iunie 2011 de a începe negocieri privind acorduri de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie nu a primit niciun răspuns din partea Belarusului. Între timp, statele membre ale UE au utilizat în mod optim flexibilitățile actuale oferite de Codul de vize, în special în ceea ce privește posibilitatea de a elimina și a reduce taxele de viză pentru anumite categorii de cetățeni din Belarus sau în cazuri individuale.

2. 3. 4. CAUCAZUL DE SUD

UE a continuat să își intensifice implicarea alături de țările din Caucazul de Sud în cursul anului 2012. În februarie 2012, Consiliul a adoptat concluzii privind Caucazul de Sud în cadrul cărora își reafirmă angajamentul față de promovarea prosperității, a securității, a democrației, a statului de drept, a respectării drepturilor omului, a bunei guvernante, a dezvoltării durabile și a cooperării regionale în întreaga regiune a Caucazului de Sud și faptul că este gata să sporească eforturile de susținere a consolidării încrederii și a soluționării pașnice a conflictelor din regiune, în strânsă cooperare cu toate părțile relevante. În iulie 2012, președintele Consiliului European, Herman van Rompuy, a vizitat toate cele trei țări din Caucazul de Sud.

UE și-a menținut implicarea fermă alături de **Georgia**³¹ în vederea promovării reformelor și a intensificării relațiilor acesteia, nu în ultimul rând drept rezultat al angajamentelor sale în ceea ce privește soluționarea conflictului din 2008. Negocierile privind un acord de asociere au continuat, iar negocierile privind o zonă de liber schimb aprofundat și cuprinzător între UE și Georgia, ca parte integrantă a Acordului de asociere, au fost lansate în martie 2012. Dialogul privind vizele dintre UE și Georgia s-a intensificat odată cu pregătirile pentru lansarea unui plan de acțiune privind liberalizarea vizelor la începutul anului 2013. UE a inițiat contacte cu noul guvern georgian, care și-a preluat atribuțiile în octombrie 2012, întâmpinându-i pe prim-ministrul georgian Bidzina Ivanishvili și pe președintele Mihail Saakașvili la Bruxelles în luna noiembrie, la scurt timp înaintea vizitei ÎR/VP în Georgia. UE a jucat un rol important în asistența oferită procesului de tranziție și coabitare din politica georgiană de la alegerile parlamentare. Aceasta a inclus numirea unui consilier special privind reforma juridică și constituțională și drepturile omului (Thomas Hammarberg, fost comisar pentru drepturile omului din cadrul Consiliului European) care să colaboreze direct cu guvernul georgian, cu parlamentul și cu președintele, pentru a oferi consiliere în numele UE în domeniul reformei sistemului de justiție, al reformei sistemului juridic și al reformei Constituției, precum și în materie de aplicare a legii, sistem penitenciar și drepturile omului.

³¹ La 26 octombrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la alegerile din Georgia [P7_TA(2012)0411].

În 2012, misiunea de monitorizare a Uniunii Europene în Georgia (EUMM) a jucat în continuare un rol important, contribuind cu succes la eforturile de stabilizare, de normalizare și de consolidare a încrederii pe teren. Mandatul EUMM Georgia a fost prelungit suplimentar. Misiunea își execută mandatul actual cu cel puțin 200 de observatori, care acționează în toate atribuțiile sale principale, cu accent pe măsurile de stabilizare și de consolidare a încrederii.

UE a continuat să joace un rol de frunte în dezbaterile internaționale de la Geneva, prezidate împreună cu ONU și OSCE. Reprezentantul Special al UE pentru Caucazul de Sud și criza din Georgia, ambasadorul Philippe Lefort, a fost angajat în mod activ în eforturile de soluționare a conflictului în cadrul respectivelor dezbateri, tratând consecințele conflictului din 2008 dintre Georgia și Rusia, precum și abordarea Georgiei în ceea ce privește regiunile sale separatiste. Dezbaterile de la Geneva acoperă chestiuni vizând securitatea, stabilitatea și aspecte umanitare, inclusiv situația persoanelor strămutate în interiorul țării și a refugiaților, precum și a populației afectate de conflict. Eforturile UE depuse în vederea soluționării conflictului au fost susținute de acțiuni întreprinse prin intermediul Instrumentului de stabilitate, de activități de răspuns rapid și de consolidare a încrederii finanțate de UE și de contactele interumane.

Ca urmare a mandatului Consiliului UE de autorizare a ÎR să deschidă negocieri cu Georgia privind un acord-cadru pentru participarea Georgiei la operațiunile UE de gestionare a crizelor, ÎR/VP a transmis o propunere formală părții georgiene, conținând o invitație oficială de a începe negocieri, în cursul vizitei sale la Tbilisi în noiembrie 2012.

UE și-a menținut implicarea puternică alături de **Armenia**³² în scopul sprijinirii eforturilor de reformă ale acestei țări. Negocierile privind Acordul de asociere au avansat în mod adecvat, iar Armenia a început negocieri privind o zonă de liber schimb aprofundat și cuprinzător, ca parte integrantă a Acordului de asociere. Au fost negociate și ulterior parafate, la 18 octombrie, acorduri de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie; acordul de facilitare a eliberării vizelor fiind semnat la 17 decembrie³³. Ambele acorduri se află în stadiul ratificării. Comisarul Füle a vizitat Erevanul în septembrie, iar președintele Comisiei, dl Barroso, l-a vizitat în decembrie.

Negocierile cu **Azerbaidjan**³⁴ privind chestiuni legate de energie, inclusiv cu privire la conducta transcaspică, au progresat corespunzător, la fel ca și cele privind acordurile de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie. Convorbirile pe marginea Acordului de asociere au suferit câteva întârzieri, dar ambele părți s-au angajat să continue procesul de negociere în 2013, UE subliniind importanța drepturilor omului, a democrației, a statului de drept și a libertăților fundamentale în centrul captolelor politice ale acordului, pe lângă cooperarea consolidată privind o serie de chestiuni multilaterale și globale.

În contextul conflictelor prelungite, Reprezentantul Special al UE s-a implicat activ în extinderea sprijinului UE la procesul de soluționare a conflictului privind **Nagorno-Karabah**. UE a lucrat în strânsă coordonare cu Grupul de la Minsk al OSCE pentru a susține eforturile acestuia în direcția unei soluții pentru Nagorno-Karabah. UE a finanțat de asemenea un număr de măsuri de consolidare a încrederii în sprijinul procesului de pace, inclusiv un studiu referitor la „Avantajele păcii”.

³² La 18 aprilie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție cuprinzând recomandările Parlamentului European adresate Consiliului, Comisiei și Serviciului European de Acțiune Externă privind negocierile pentru Acordul de asociere UE-Armenia [P7_TA(2012)0128].

³³ Ambele acorduri se află în stadiul ratificării.

³⁴ La 18 aprilie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție cuprinzând recomandările Parlamentului European adresate Consiliului, Comisiei și Serviciului European de Acțiune Externă privind negocierile pentru Acordul de asociere UE-Azerbaidjan [P7_TA(2012)0127]. La 24 mai 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația drepturilor omului din Azerbaidjan [P7_TA(2012)0228], iar la 13 septembrie 2000 o rezoluție referitoare la Azerbaidjan: cazul Ramil Safarov [P7_TA(2012)0356].

2.4. ASIA CENTRALĂ

În cursul anului 2012, punerea în aplicare a strategiei UE pentru Asia Centrală s-a intensificat, inclusiv prin dialog politic și cooperare tehnică.

Consiliul a aprobat, în iunie 2012, prin concluzii ale Consiliului deosebit de importante, ultimul raport intermediar privind punerea în aplicare a strategiei. Acesta afirmă în concluzie că strategia rămâne valabilă și include o prezentare în linii mari a viitoarelor orientări, concentrându-se pe acțiunile de o importanță vitală în anii următori, inclusiv pe necesitatea de a acorda mai multă atenție, în cadrul relațiilor, chestiunilor de securitate, având în vedere îndeosebi evoluțiile din Afganistan și retragerea Forței internaționale de asistență în domeniul securității până la sfârșitul anului 2014 (ceea ce ar putea spori problemele de securitate în ansamblul regiunii).

O reuniune ministerială UE-Asia Centrală a avut loc la Bișkek, Kârgâzstan, în noiembrie 2012, care a fost prezidată de ÎR/VP. Reuniunea a oferit ocazia de a schimba opinii pe marginea strategiei privind Asia Centrală și a revizuirii aferente a strategiei, precum și de a purta discuții referitoare la provocările regionale, inclusiv la subiecte vizând mediul și apa, cooperarea în domeniul energiei și chestiuni internaționale. A fost convenită lansarea unui dialog la nivel înalt UE-Asia Centrală în materie de securitate, la nivel de directori politici, pentru a aprofunda dialogul privind aspectele de politică externă și pentru a spori cooperarea privind amenințările transnaționale. ÎR/VP a efectuat vizite bilaterale în Kârgâzstan, Uzbekistan, Tadjikistan și Kazahstan³⁵, în timpul vizitei sale în Asia Centrală, și s-a întâlnit cu președinții și miniștrii de externe ai tuturor țărilor pentru a discuta chestiuni regionale și bilaterale. În cursul acestei vizite, au fost aduse în discuție aspecte legate de drepturile omului, inclusiv în cadrul reuniunilor cu societatea civilă. În plus, UE a purtat discuții aprofundate în contextul dialogurilor anuale bilaterale privind drepturile omului.

³⁵ La 15 martie 2012, Parlamentul European a adoptat rezoluție referitoare la Kazahstan [P7_TA(2012)0089], iar la 22 noiembrie 2012 o rezoluție conținând recomandarea Parlamentului European adresată Consiliului, Comisiei și Serviciului European de Acțiune Externă privind negocierile pentru un acord extins de parteneriat și cooperare UE-Kazahstan [P7_TA(2012)0459].

În cadrul Inițiativei privind statul de drept, a fost organizată la 6-7 decembrie la Bruxelles cea de a treia reuniune a miniștrilor de justiție din UE și Asia Centrală. Miniștrii au reconfirmat prioritățile tematice ale Inițiativei UE-Asia Centrală privind statul de drept, precum dreptul constituțional, dreptul administrativ, justiția penală și consolidarea creării de capacități în sistemul judiciar.

În cursul celei de a 10-a reuniuni aniversare a Inițiativei în domeniul securității frontierelor Asiei Centrale (CABSI) din luna aprilie de la Viena, au fost discutate chestiuni referitoare la gestionarea frontierelor și chestiuni de securitate regională.

Negocierile referitoare la un acord trilateral cu Turkmenistan și Azerbaidjan privind un cadru juridic pentru un gazoduct transcaspic au continuat pe parcursul anului.

Patricia Flor a fost numită Reprezentant Special al UE pentru Asia Centrală în iunie. Reprezentantul Special al UE a continuat să se implice alături de țările din regiune în ceea ce privește chestiunile transversale și de securitate³⁶.

3. BALCANII DE VEST

Balcanii de Vest au rămas o prioritate majoră pentru UE pe parcursul anului 2012. În decembrie 2012, Consiliul și-a reafirmat angajamentul deplin pentru perspectiva europeană a regiunii, care rămâne esențială pentru stabilitatea acesteia, pentru reconciliere și pentru viitor. Acesta a subliniat totodată necesitatea unei condiționalități echitabile și riguroase în cadrul criteriilor politice de la Copenhaga și al procesului de stabilizare și de asociere (PSA), care au oferit în continuare cadrul global de politici pentru relațiile și negocierile cu țările din Balcanii de Vest. Cooperarea regională și relațiile de bună vecinătate continuă să reprezinte elemente importante ale procesului de extindere.

³⁶ O atenție deosebită a fost acordată în 2012 chestiunilor legate de apă, mai precis proiectelor mari și controversate privind apa, precum și facilitării dialogului și a soluțiilor care pot fi acceptate. RSUE a contribuit de asemenea la revizuirea Strategiei UE-AC pentru un nou parteneriat și a depus eforturi pentru lansarea unui dialog anual pe marginea securității regionale. Aceasta a participat la pregătirea reuniunii ministeriale UE-AC din noiembrie 2012 și a însoțit ÎR/VP în patru capitale din regiune. A promovat o abordare mai regională pentru Afganistan și a sprijinit, intern și extern, sinergiile politice și programatice ale UE în Asia Centrală și Afganistan. De asemenea, RSUE a impregnat un elan politic platformei actuale privind statul de drept în regiune și a promovat drepturile omului, în strânsă consultare cu Parlamentul European.

În regiune s-au înregistrat progrese semnificative odată cu începerea negocierilor de aderare cu Muntenegru și acordarea statutului de stat candidat Serbiei, în 2012, și cu procesul de aderare a Croației, încheiat cu succes. UE și-a menținut o implicare decisivă în soluționarea provocărilor politice din regiune. UE a preluat cu hotărâre rolul de conducere în promovarea și facilitarea dialogului dintre Belgrad și Priștina. UE s-a implicat alături de liderii politici ai Bosniei și Herțegovinei pentru a avansa perspectiva UE pentru această țară, a lansat un dialog la nivel înalt cu fosta Republică iugoslavă a Macedoniei cu privire la o serie de priorități ale procesului de aderare și a continuat să se implice alături de Albania. Acestea au contribuit la reafirmarea implicării UE în regiune, esențială pentru credibilitatea perspectivei UE.

Dialogul Belgrad-Priștina. În urma alegerilor din Serbia, ÎR/VP a condus, din octombrie 2012, dialogul facilitat de UE la nivelul prim-miniștrilor din Serbia și din Kosovo, în vederea normalizării relației dintre aceștia. Acest dialog a produs deja în 2012 o serie de rezultate importante și tangibile, inclusiv implementarea GIF, acordurile de legătură, protejarea patrimoniului religios și cultural și taxele vamale³⁷. În decembrie, Consiliul a salutat implicarea în dialog a ambilor prim-miniștri; în același timp, a reamintit că o îmbunătățire vizibilă și durabilă este necesară în relațiile dintre Serbia și Kosovo, astfel încât acestea să își poată continua fiecare calea europeană.

Serbia a dat dovadă de un angajament sporit în îndeplinirea principalei cerințe a UE de garantare a unei îmbunătățiri vizibile și durabile a relațiilor sale cu Kosovo. În cursul anului 2012, această țară a convenit asupra unor chestiuni referitoare la îndeplinirea criteriilor politice și, în cadrul dialogului Belgrad-Priștina, asupra reprezentării regionale a Kosovo (care îi permite Kosovo să participe independent în forurile regionale). Serbia a primit statutul de țară candidată în martie 2012.

³⁷ Dialogul a continuat în 2013, în urma acestuia cele două părți ajungând, în luna aprilie, la un acord istoric privind normalizarea relațiilor, inclusiv în nordul Kosovo.

Pentru a sublinia necesitatea continuării eforturilor de către conducerea sârbă în vederea normalizării relațiilor acestei țări cu Kosovo, ÎR/VP, împreună cu secretarul de stat al SUA, dna Clinton, s-a deplasat la Belgrad și s-a întâlnit cu președintele Nikolic și prim-ministrul Dacic la 30 octombrie.

Alegerile prezidențiale și alegerile parlamentare anticipate din luna mai au avut drept rezultat alegerea ca președinte a liderului din acel moment al Partidului Progresist Sârb, Tomislav Nikolic, și formarea unei noi coaliții guvernamentale conduse de prim-ministrul Ivica Dacic. Atât președintele ^{Nikolic}, cât și prim-ministrul ^{Dacic} au confirmat procesul continuu de integrare în UE a Serbiei drept principala prioritate politică a țării.

În concluziile din 11 decembrie, Consiliul încuraja Serbia să revigoreze, să dezvolte și să pună în aplicare în continuare agenda reformei, în special în domeniul statului de drept și al independenței instituțiilor-cheie. În perspectiva unei posibile decizii de deschidere a negocierilor de aderare cu Serbia, Consiliul a decis de asemenea să examineze în cursul primului semestru al anului 2013 progresele înregistrate de Serbia, inclusiv în ceea ce privește normalizarea relațiilor cu Kosovo³⁸.

Kosovo a continuat să înregistreze progrese privind chestiunile legate de integrarea europeană, inclusiv în ceea ce privește asigurarea unei îmbunătățiri vizibile și durabile a relațiilor acestuia cu Serbia. Cu toate acestea, persistă provocări, în special în domeniul supremației legii, al reformei administrației publice, al reformei electorale, al integrării comunităților și în economie.

³⁸ În 2013 a fost luată o decizie pozitivă privind inițierea negocierilor de aderare.

În 2012, UE a lansat mai multe inițiative în ceea ce privește Kosovo. În ianuarie, a fost deschis dialogul privind vizele, care a condus la elaborarea unei foi de parcurs privind vizele în luna iunie. În mai, a fost lansat un dialog structurat cu Comisia în ceea ce privește supremația legii. În octombrie, Comisia și-a publicat studiul de fezabilitate pentru un acord de stabilizare și de asociere. În perspectiva unei posibile decizii de deschidere a negocierilor pentru un ASA cu Kosovo, Consiliul a decis în decembrie să examineze în cursul primului semestru al anului 2013 progresele înregistrate de Kosovo, pe baza unui raport care urma să fie prezentat de Comisie și de ÎR³⁹.

Un nou Reprezentant Special al UE în Kosovo, Samuel Zbogar, a fost numit în vederea demarării activității în februarie 2012, iar mandatul EULEX a fost prelungit până în iunie 2014.

Misiunea EULEX a înregistrat de asemenea progrese semnificative în mandatul său executiv, emițând peste 300 de verdicte, multe în cazul unor infracțiuni grave și multe implicând personalități de rang înalt. Judecătorii EULEX au fost implicați în peste 1 851 de cazuri. Prin anchetarea unor lideri de rang înalt, misiunea a contestat percepția impunității. Misiunea a continuat să ofere consiliere și sprijin autorităților locale în îmbunătățirea capacității instituționale a Kosovo de a aborda provocările legate de supremația legii.

Bosnia și Herțegovina. În 2012, UE a continuat să implementeze strategia și instrumentele prevăzute de concluziile Consiliului adoptate în martie 2011. Această implicare, reprezentată la fața locului de activitatea prezenței consolidate a UE, conduse de Reprezentantul Special al UE/șeful delegației, Peter Sorensen, a ajutat la depășirea impasului politic care dura de la alegerile generale din 2010 și a contribuit la formarea unui guvern al BiH la nivel de stat în februarie 2012. Noua dinamică politică a avut drept rezultat adoptarea unei importante legislații referitoare la UE, în special Legea privind ajutoarele de stat și Legea privind recensământul.

³⁹ În 2013 a fost luată o decizie pozitivă privind inițierea negocierilor pentru un acord de stabilizare și de asociere.

Cu toate acestea, dinamica pozitivă menționată a dispărut pe parcursul verii din cauza diviziunilor din cadrul coaliției guvernamentale BiH, precum și în perspectiva alegerilor locale care urmau să aibă loc în octombrie. La sfârșitul lunii noiembrie a avut loc restructurarea Consiliului de Miniștri. Acest lucru a contribuit într-o anumită măsură la refacerea relațiilor deteriorate dintre principalele partide politice, dar nu a fost suficient pentru a depăși impasul politic survenit la nivelul guvernului federației BiH, care a continuat până la sfârșitul anului.

ÎR/VP a continuat să se implice în Bosnia și Herțegovina printr-un dialog periodic cu liderii BiH, dar și prin sprijin politic acordat dialogului la nivel înalt privind procesul de aderare⁴⁰. În vederea consolidării în continuare a aceste implicări, ÎR/VP, împreună cu secretarul de stat al SUA, dna Clinton, a vizitat Sarajevo la 30 octombrie pentru a încuraja cu tărie autoritățile din BiH să ia măsurile necesare pentru a apropia mai mult BiH de Uniunea Europeană și de structurile euroatlantice.

Întrucât BiH nu a reușit să realizeze progrese în ceea ce privește agenda UE, în decembrie, Consiliul și-a exprimat regretul față de impasul politic continuu în BiH și a îndemnat BiH să avanseze în cadrul agendei UE și să pună în aplicare hotărârea Sedjic/Finci. De asemenea, Consiliul a îndemnat autoritățile BiH să întreprindă acțiunile necesare pentru a pregăti țara pentru aderarea Croației la UE.

În 2012, UE a continuat să își stabilizeze prezența sa cuprinzătoare pe teren. Reprezentantul Special al UE și-a consolidat biroul din Banja Luka și a instituit noi birouri locale în districtul Brcko și Mostar.

⁴⁰ Dialogul la nivel înalt privind procesul de aderare a fost lansat în iunie în scopul facilitării cooperării între liderii politici din BiH în ceea ce privește măsurile necesare pentru realizarea de progrese pe calea către UE. În cadrul acestui dialog, liderii politici din BiH s-au angajat față de o foaie de parcurs care să conducă la punerea în aplicare a deciziei CEDO, dar până în prezent nu s-a înregistrat niciun progres.

În iunie 2012, UE și-a încheiat misiunea de poliție din Bosnia și Herțegovina (EUPM), prima misiune din cadrul politicii europene de securitate și apărare comună (PESAC), lansată în ianuarie 2003. EUPM a asistat autoritățile BiH în crearea unei forțe de poliție moderne, profesionale și multietnice, pregătită să își asume o responsabilitate deplină pentru susținerea punerii în aplicare a legii în conformitate cu standardele internaționale. În urma încheierii misiunii, UE și-a continuat implicarea în acest domeniu prin intermediul altor instrumente PESC, în special prin noua secțiune a biroului Reprezentantului Special al UE, Afaceri interne și securitate publică, și al programelor de asistență pentru preaderare.

Operația EUFOR Althea a fost reconfigurată la 1 septembrie 2012. Operația dispune în prezent de până la 600 de trupe și se axează pe consolidarea capacităților și pe formarea forțelor armate ale BiH, menținând totodată conștientizarea situației și o capacitate de descurajare credibilă în vederea sprijinirii eforturilor de menținere sau de restabilire a unui climat de siguranță și de securitate. La 14 noiembrie 2012, mandatul executiv al misiunii a fost extins de către Consiliul de Securitate al ONU cu încă un an.

Fosta Republică iugoslavă a Macedoniei. În urma alegerilor parlamentare anticipate din iunie 2011, prim-ministrul Gruevski și liderul Uniunii Democratice pentru Integrare (DUI), dl Ahmeti, au reînnoit coaliția care s-a cristallizat și s-a dovedit stabilă și funcțională în cursul anului 2012, deși în luna august a survenit o criză guvernamentală pe marginea unor chestiuni legate direct de conflictul din 2001 (inclusiv drepturi sociale pentru unii veterani). În februarie și aprilie 2012, două incidente care s-au soldat cu decese au provocat tensiuni interetnice. Delegația UE, în strâns contact cu statele membre ale UE și partenerii internaționali, s-a angajat să ajute la depășirea dificultăților și a lansat un apel la o monitorizare judiciară efectivă. Aceste evoluții au subliniat din nou faptul că Acordul-cadru de la Ohrid reprezintă în continuare o bază a coeziunii politice în această țară. Punerea în aplicare deplină și reexaminarea acestuia rămân priorități importante.

Un dialog la nivel înalt privind aderarea a fost lansat de Comisia Europeană în primăvara anului 2012, care s-a desfășurat în trei runde. Acesta a servit drept factor catalizator pentru accelerarea reformelor pe baza unei implicări directe și la nivel înalt între guvern și Comisie. În octombrie, Comisia și-a reiterat recomandarea de deschidere a negocierilor de aderare. Consiliul a luat act de recomandare, recunoscând că s-au înregistrat progrese. Observând că sunt necesare eforturi permanente, Consiliul a îndemnat la susținerea valului de reforme, cu un accent constant pe statul de drept, inclusiv în ceea ce privește libertatea de exprimare, pe combaterea corupției și pe relațiile interetnice și reconcilierea interetnică.

Consiliul a reamintit faptul că rămâne esențială menținerea unor relații de bună vecinătate și găsirea, sub egida ONU, a unei soluții negociate și acceptate de ambele părți privind problema denumirii acestei țări. Consiliul a salutat și avântul generat de contactele/schimbările recente, în urma propunerii Greciei cu privire la un memorandum de înțelegere. În plus, Consiliul a fost încurajat de contactele recente cu mediatorul ONU, Matthew Nimetz. De asemenea, Consiliul a luat act de contactele dintre fosta Republică iugoslavă a Macedoniei și Bulgaria și a declarat că așteaptă cu interes transpunerea acestora în acțiuni și rezultate concrete. Comisia a primit atribuția de a pregăti, până în primăvara anului 2013, un raport care să evalueze punerea în aplicare a reformelor în contextul dialogului la nivel înalt privind aderarea, precum și măsurile adoptate pentru promovarea relațiilor de bună vecinătate și pentru obținerea unei soluții negociate și acceptate reciproc în ceea ce privește problema denumirii acestei țări, sub egida ONU. Pe baza acestui raport, în vederea unei eventuale deschideri a negocierilor de aderare, Consiliul va evalua progresele în cursul primului semestrului al anului 2013.

La 24 decembrie, a intervenit o dispută în parlament între opoziție și guvern în ceea ce privește procedura de adoptare a bugetului pentru 2013. La sfârșitul anului 2012, eforturile UE de calmare a acestei crize erau în desfășurare.

Albania. În noiembrie 2011, UE a facilitat un acord între Partidul Democrat, aflat la guvernare, și Partidul Socialist, în opoziție, punând baza unei cooperări între partide în cadrul reformelor legate de UE. În cursul anului 2012, aceasta a condus la progrese în privința priorităților-cheie prevăzute în raportul Comisiei din 2010. Reforma codului electoral, alegerea avocatului poporului și reforma imunităților au fost convenite cu sprijin bipartit. Recunoscând progresele realizate, Comisia a recomandat Consiliului, în octombrie 2012, să acorde Albaniei statutul de țară candidată, sub rezerva finalizării a trei măsuri-cheie în domeniul reformelor sistemului judiciar și administrației publice și în cel al revizuirii normelor de procedură parlamentare. În decembrie 2012, Consiliul a convenit să ia o decizie cu privire la acordarea statutului de îndată ce Comisia va raporta că cele trei măsuri au fost aprobate și a subliniat necesitatea unor noi acțiuni în domeniul corupției și al criminalității organizate. Acesta a subliniat de asemenea importanța organizării de alegeri parlamentare în iunie 2013 în conformitate cu standardele internaționale și i-a solicitat Albaniei să evite declarații care ar dăuna relațiilor de bună vecinătate. Cea de a 100-a aniversare a țării s-a derulat în mod pașnic în noiembrie 2012, dar a avut ca rezultat o retorică tot mai naționalistă. La sfârșitul anului, coaliția aflată la guvernare și opoziția nu ajunseseră încă la un acord privind aprobarea celor trei legi pe măsură ce începutul campaniei pentru alegerile parlamentare se apropia. Polarizarea politică dintre principalele două partide politice a continuat.

Muntenegru. UE a deschis negocieri de aderare cu Muntenegru la 29 iunie 2012. Consiliul European din decembrie a luat act în mod pozitiv de progresele din ultimul an ale Muntenegrului și de necesitatea de a fructifica progresele înregistrate. Ar trebui acordată o atenție deosebită obținerii mai multor rezultate solide în domeniul statului de drept, cu scopul unei implementări durabile și cu efecte pe termen lung a reformelor. În decembrie 2012, Muntenegru a deschis și a închis provizoriu capitolul 25 „Știință și cercetare”.

Croația. În conformitate cu Tratatul de aderare din decembrie 2011, Comisia a continuat să monitorizeze îndeaproape pregătirile pentru aderare ale Croației, axându-se în special pe concurență, sistemul judiciar, drepturile fundamentale, precum și pe justiție, libertate și securitate. Un raport complet de monitorizare a fost prezentat, împreună cu restul „Pachetului de extindere”, în octombrie 2012, ceea ce a confirmat în general faptul că pregătirile de aderare ale Croației se derulau conform așteptărilor și a identificat un număr limitat de domenii în care erau necesare progrese suplimentare înaintea aderării.

4. TURCIA ȘI VECINII DIN EUROPA DE VEST

4.1. TURCIA

Turcia, atât ca țară candidată, cât și ca partener regional cheie, a continuat să fie un interlocutor important pentru UE, având în vedere economia dinamică și amplasarea strategică a acesteia. Turcia a fost foarte activă cu privire la Siria, condamnând cu fermitate și în mod repetat violențele regimului împotriva civililor și acordând asistență umanitară vitală în cazul a zeci de mii de sirieni care și-au părăsit țara. UE a recunoscut rolul Turciei în ceea ce privește Siria și a apreciat participarea Turciei la repartizarea sarcinilor. Turcia a rămas activă în vecinătatea sa extinsă și a jucat în continuare un rol influent în sprijinirea reformelor, inclusiv în ceea ce privește evoluțiile din Africa de Nord. De asemenea, Turcia a rămas un actor regional cheie în Orientul Mijlociu, Balcanii de Vest, Afganistan/Pakistan, Caucazul de Sud și Cornul Africii. În acest context, ÎR/VP și-a menținut angajamentul de a extinde și a consolida în continuare dialogul politic dintre UE și Turcia privind chestiuni de politică externă de interes reciproc și s-a întâlnit în câteva rânduri cu ministrul de externe al Turciei, dl Davutoglu.

De asemenea, UE a apreciat în mod deosebit implicarea puternică a Turciei în misiunile și operațiile PSAC, în special EUFOR Althea și EULEX Kosovo. Turcia și-a exprimat interesul de principiu în viitoare misiuni PSAC.

UE a continuat să sprijine procesul de reformă internă în Turcia și dinamica acestuia, printre altele prin intermediul agendei pozitive stabilite în 2012, și a salutat lansarea de către autoritățile turce a unui dialog privind pacea cu populația kurdă.

Consiliul a reafirmat importanța pe care o acordă relațiilor cu Turcia și că redinamizarea neîntârziată a negocierilor de aderare este în interesul ambelor părți. Turcia și-a menținut angajamentul față de procesul negocierilor de aderare și agenda de reformă politică, însă sunt necesare noi eforturi considerabile în direcția îndeplinirii integrale a criteriilor de la Copenhaga într-o serie de domenii, în special în ceea ce privește libertățile fundamentale. Un dialog activ pentru combaterea terorismului este în curs de desfășurare între UE și Turcia; s-au înregistrat de asemenea progrese în direcția inițierii unui dialog privind liberalizarea vizelor între Comisia Europeană și autoritățile turce. Cu toate acestea, demararea unui astfel de dialog depinde de semnarea de către Turcia a unui acord de readmisie cu UE, care nu a avut încă loc.

În concluziile sale din 11 decembrie 2012, Consiliul a reiterat faptul că Turcia trebuie să se angajeze fără echivoc în menținerea unor relații de bună vecinătate și față de soluționarea pașnică a litigiilor în conformitate cu Carta Națiunilor Unite, recurgând, după caz, la Curtea Internațională de Justiție. În acest context, Uniunea și-a exprimat deosebită îngrijorare și a îndemnat Turcia să evite orice tip de amenințare sau de acțiune îndreptată împotriva unui stat membru sau orice sursă de fricțiune sau acțiuni susceptibile de a aduce atingere relațiilor de bună vecinătate și soluționării pe cale pașnică a diferendelor. Mai mult, UE a subliniat din nou toate drepturile suverane ale statelor membre ale UE care cuprind, printre altele, dreptul de a semna acorduri bilaterale și de a explora și exploata resursele naturale proprii în conformitate cu acquis-ul UE și cu dreptul internațional, inclusiv Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării.

În concluziile sale din decembrie 2012, Consiliul și-a exprimat de asemenea regretul profund cu privire la faptul că Turcia, în pofida cererilor repetate în acest sens, refuză în continuare să își respecte obligația privind punerea în aplicare integrală și nediscriminatorie a protocolului adițional la Acordul de asociere față de toate statele membre. Aceasta ar putea impulsiona în mod semnificativ procesul de negociere. În absența progreselor cu privire la această chestiune, Consiliul își va menține măsurile din 2006, care vor continua să afecteze evoluția generală a negocierilor.

Mai mult, din păcate, Turcia încă nu a înregistrat progrese în direcția normalizării necesare a relațiilor sale cu Republica Cipru. În acest sens, UE a invitat Turcia să înceteze blocarea aderării statelor membre la organizații și mecanisme internaționale⁴¹. În concluziile din decembrie, Consiliul și-a exprimat de asemenea regretul profund față de înghețarea de către Turcia a relațiilor sale cu Președinția UE în timpul celei de a doua jumătăți a anului 2012, față de declarațiile Turciei în acest sens, precum și față de nealinierea la pozițiile sau declarațiile UE în cadrul forurilor internaționale.

⁴¹ A se vedea MD 11485/12.

Consiliul a reamintit de asemenea că se așteaptă ca Turcia să sprijine activ negocierile aflate în curs, care au ca obiectiv o rezolvare justă, globală și viabilă a problemei cipriote în cadrul Organizației Națiunilor Unite, în conformitate cu rezoluțiile corespunzătoare ale Consiliului de Securitate al ONU și în condițiile respectării principiilor care stau la baza Uniunii. Angajamentul Turciei și contribuția sa concretă la găsirea unei astfel de soluții globale sunt esențiale.

4.2. EUROPA DE VEST

Baza relațiilor UE cu aceste țări este formată din acorduri de cooperare cuprinzătoare, cum ar fi Acordul privind Spațiul Economic European (**Norvegia, Islanda și Liechtenstein**) sau Acordul Schengen (aceleași trei țări plus **Elveția**)⁴². În decembrie, Comisia și-a publicat revizuirea privind funcționarea Acordului SEE și Comunicarea privind relațiile cu Principatul Andorra, Principatul Monaco și Republica San Marino. Consiliul și-a adoptat concluziile bianuale privind relațiile UE cu țările AELS și a adoptat concluzii privind relațiile cu Principatul Andorra, Principatul Monaco și Republica San Marino.

În domeniul PESC, cooperarea UE cu statele SEE/AELS a fost aprofundată în 2012 prin alinierea lor la o serie largă de declarații PESC, precum și prin cooperarea în unele acțiuni comune. UE a avut de asemenea dialoguri politice periodice la diferite niveluri și în diferite contexte, cu o creștere a celor mai informale în marja evenimentelor internaționale importante.

În ceea ce privește cooperarea PSAC, Elveția și-a exprimat disponibilitatea de a participa la EUAVSEC Sudanul de Sud și EUCAP SAHEL NIGER. Elveția participă în prezent la operația militară a UE EUFOR Althea în Bosnia și Herțegovina (cu 19 persoane) și la misiunea civilă din Kosovo (EULEX) (cu 8 persoane). Norvegia a participat la operațiile EUNAVFOR Atalanta, EULEX Kosovo, EUJUST Lex și a oferit personal pentru EUCAP Nestor. De asemenea, face parte din Gruparea tactică nordică.

⁴² La 24 mai 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la contingentele elvețiene privind numărul de permise de ședere acordate resortisanților din Polonia, Lituania, Letonia, Estonia, Slovenia, Slovacia, Republica Cehă și Ungaria [P7_TA(2012)0226].

În noiembrie 2012, a fost acceptată participarea Norvegiei și a Elveției la ASEM.

Există o foarte bună și strânsă cooperare între UE și **Norvegia** în domeniul politicii externe, în special în ceea ce privește Orientul Mijlociu (Norvegia deținând președinția Comitetului ad-hoc de legătură), Primăvara arabă și chestiunile arctice. În 2012 au avut loc dialoguri periodice la toate nivelurile. La fel ca Islanda, Norvegia este un susținător ferm al candidaturii UE la statutul de observator permanent în Consiliul Arctic. ÎR/VP Ashton a vizitat regiunea arctică, inclusiv Norvegia, în martie 2012. Norvegia rămâne un partener-cheie în domeniul securității energetice. Președinții Van Rompuy, Barroso și Schulz au participat la ceremonia de acordare a Premiului Nobel pentru pace din decembrie 2012 de la Oslo, cu ocazia câștigării de către Uniunea Europeană a premiului pentru 2012.

Cu **Elveția**, cooperarea a continuat în domenii cum ar fi Caucazul de Sud, procesul democratic din Africa de Nord și procesul de pace din Orientul Mijlociu. Elveția a fost un mediator activ între Rusia și Georgia în vederea deblocării aderării la OMC a Rusiei. Nu există un dialog politic formalizat; dialogul politic informal are loc la nivel de directori politici. Președintele elvețian s-a întâlnit cu președinții Van Rompuy, Barroso și Schulz la 20 martie 2012. De asemenea, pe parcursul anului au avut loc câteva reuniuni între miniștrii elvețieni și omologii lor din cadrul Comisiei.

Deși nu există un acord de aliniere între UE și Elveția, această țară a continuat să se alinieze deseori la pozițiile și măsurile UE⁴³.

Un acord administrativ de cooperare cu Agenția Europeană de Apărare a fost semnat la 16 martie 2012.

⁴³ Cu toate acestea, Elveția nu s-a aliniat la înăsprirea regimului de sancțiuni aplicate Iranului, decisă de Consiliu în iulie 2012, în privința comerțului cu petrol și produse petrochimice, și la încetarea relațiilor cu Banca Centrală Iraniană.

Negocierile de aderare cu **Islanda** au continuat, în urma deschiderii negocierilor în iulie 2010, inclusiv finalizarea provizorie în iunie 2012 a unui capitol specific privind *Politica externă, de securitate și de apărare*. Până în decembrie 2012, au fost deschise 27 de capitole din negocierile cu Islanda, iar 11 capitole au fost închise.

5. ASIA ȘI REGIUNEA PACIFICULUI

2012 a fost un an de referință în relațiile UE-Asia și regiunea Pacificului. Un număr important de vizite la nivel înalt, organizarea a patru reuniuni la nivel înalt cu parteneri strategici, încheierea unor acorduri mixte și progrese satisfăcătoare în negocierea acestora, plus semnarea aderării UE la Tratatul ASEAN de prietenie și cooperare (TPC) reprezintă unele dintre realizările principale ale unui dialog și a unei cooperări intensificate în cadrul regiunii. Această dinamică corespunde politicii de implicare într-o regiune care include patru dintre partenerii strategici ai UE și care reușește să aibă rate de creștere susținute.

Declarația comună UE–SUA privind Asia-regiunea Pacificului semnată de secretarul de stat Hillary Clinton și de Înaltul Reprezentant al UE pentru afaceri externe și politica de securitate, Catherine Ashton, la Phnom Penh la 12 iulie 2012 demonstrează importanța pe care UE și SUA o acordă acestei regiuni prospere și dezvoltării sale pașnice și dinamice. Până în prezent, acest document reprezintă principalul rezultat în cadrul dialogului transatlantic privind Asia-Pacific.

Summitul ASEM 9 (Laos, 5-6 noiembrie 2012) a confirmat interesul partenerilor europeni și asiatici de a îmbunătăți relațiile reciproce și cooperarea în abordarea provocărilor actuale. Relevanța acestui dialog a fost reconfirmată de atractivitatea pe care a prezentat-o pentru mai multe țări de pe cele două continente, Norvegia, Elveția și Bangladesh alăturându-se procesului.

UE a continuat să încurajeze activ schimbările înregistrate în direcția democrației în Myanmar/Birmania, răspunzând în mod prompt la schimbările respective. Răspunsul a fost cuprinzător, implicând sporirea ajutorului și a dialogului (inclusiv la nivel de vârf), suspendarea măsurilor restrictive (cu excepția embargoului asupra armelor) și crearea unui birou al UE la Yangon.

UE și-a consolidat prezența ca actor al securității și al dezvoltării. În ceea ce privește Afganistanul, UE și-a reconfirmat angajamentul pe termen lung. Relațiile bilaterale cu această țară vor fi structurate de un acord de cooperare pe termen lung privind parteneriatul și dezvoltarea, care va asigura temeiul juridic al angajării UE față de Afganistan în următorii ani. Planul de angajament pe 5 ani UE-Pakistan a fost aprobat în ianuarie de către Consiliu, în timp ce în luna iunie a fost lansat dialogul strategic UE-Pakistan. UE a acordat o atenție deosebită evoluțiilor teritoriale și maritime din regiune. ÎR/VP a subliniat, în numele UE, importanța soluțiilor pașnice și de cooperare, în conformitate cu dreptul internațional.

5. 1. ASIA DE EST

5.1.1. Cooperarea cu **China** în materie de securitate și apărare, precum și în ceea ce privește chestiunile globale și internaționale, a fost aprofundată în mod semnificativ. Evenimentele principale ale anului au fost cele două summituri organizate în februarie⁴⁴ și, respectiv, în septembrie. Printre rezultatele notabile s-au numărat: instituirea în luna aprilie a „celui de al treilea pilon” al relațiilor UE-China-Dialogul interpersonal la nivel înalt (completând pilonul strategic și cel comercial/economic); lansarea în luna mai a Parteneriatului UE-China în domeniul urbanizării durabile; organizarea, tot în mai, a primei Reuniuni la Nivel Înalt privind Energia; lansarea în septembrie a Grupului operativ UE-China privind informatica, un dialog privind inovarea și acordul de continuare a negocierilor pentru un acord de investiții. Discuția privind chestiunile internaționale, în special Siria, Iranul și Marea Chinei de Est, a avut o importanță semnificativă. Ambele părți au convenit să coopereze mai mult în domeniul securității energetice, al securității nucleare, al gestionării dezastrelor și ajutoarelor, precum și al securității alimentare și al securității apei. Au fost aduse în discuție îngrijorări legate de drepturile omului în cursul dialogului privind drepturile omului și al altor schimburi, în conformitate cu Cadrul strategic al UE privind drepturile omului și democrația⁴⁵.

⁴⁴ Reprogramat după o amânare de ultimă oră datorată Consiliului European extraordinar din octombrie 2011.

⁴⁵ La 14 iunie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația drepturilor omului din Tibet [P7_TA(2012)0257], iar la 5 iulie 2012 o rezoluție referitoare la scandalul privind cazul de avort forțat din China [P7_TA(2012)0301].

Cea de a treia rundă a dialogului strategic UE-China dintre ÎR/VP și consilierul de stat Dai Bingguo a avut loc la Beijing în iulie. ÎR/VP s-a întâlnit de asemenea, pentru a doua oară, cu ministrul apărării, Liang Guanglie. Unul dintre obiectivele acestei vizite a fost buna utilizare a parteneriatului strategic în vederea identificării de soluții la chestiunile internaționale și globale importante, în special având în vedere rolul tot mai mare al Chinei pe scena internațională. În acest scop, ambele părți au convenit să stabilească un dialog periodic privind politica de securitate și apărare, precum și contacte periodice între reprezentanții speciali și trimișii speciali, să organizeze un seminar la nivel înalt privind securitatea și apărarea în 2013 și să intensifice schimburile de personal militar. Aceste rezultate concrete au fost de asemenea aprobate de summitul din septembrie. Au fost aduse în discuție subiecte precum Iranul, Siria, Republica Populară Democrată Coreeană, Marea Chinei de Sud și cooperarea cu succes în domeniul combaterii pirateriei. China a fost invitată de asemenea să analizeze posibilitatea de a se alătura misiunilor EUCAP Nestor și EUAVSEC Sudanul de Sud.

Dialogul UE-China-Africa privind armele de calibru mic și armamentul ușor (SALW) a avut loc pentru prima dată în decembrie 2012. Acesta a fost instituit ca rezultat al deciziei Consiliului din februarie 2012, în vederea abordării comerțului ilicit cu SALW și a acumulării excesive de SALW.

5.1.2. În anul 2012 s-au înregistrat activități intensive de pregătire a unei ameliorări semnificative a relației UE-**Japonia**⁴⁶ prin negocierea unui acord-cadru (AC) privind cooperarea politică, sectorială și globală și a unui acord de liber schimb (ALS). Ca urmare a încheierii unui exercițiu detaliat și cuprinzător de delimitare a domeniului de aplicare, Consiliul a adoptat mandatele de negociere pentru AC și ALS la 29 noiembrie⁴⁷.

⁴⁶ Parlamentul European a adoptat rezoluții referitoare la negocierile comerciale ale UE cu Japonia, la 13 iunie 2012 [P7_TA(2012)0246] și, respectiv, la 25 octombrie 2012 [P7_TA(2012)0398]. La 16 februarie 2012, Parlamentul European a adoptat de asemenea o rezoluție referitoare la pedeapsa cu moartea în Japonia [P7_TA(2012)0065].

⁴⁷ Se așteaptă ca lansarea formală a negocierilor să aibă loc în cadrul celui de al 21-lea summit UE-Japonia, la începutul lui 2013.

Cu mai multe ocazii au avut loc contacte la nivel de lideri: președinții Van Rompuy și Barroso s-au întâlnit cu prim-ministrul Noda în marja reuniunii G8 de la Camp David, la Los Cabos (G20) și în marja summitului ASEM din noiembrie, de la Vientiane.

Vizitele a șapte comisari în Japonia în 2012 și o serie de dialoguri la nivel înalt au demonstrat în mod clar că relațiile continuă să se extindă la scară largă, introducându-se un număr de sectoare prioritare pentru UE, cum ar fi politica energetică, cooperarea maritimă și cooperarea în domeniul pescuitului, pregătirea pentru dezastre, securitatea alimentară, politica socială, precum și știința, tehnologia și inovarea.

În ceea ce privește partea politică și de securitate, s-a înregistrat un număr ridicat de reuniuni la nivel înalt - de la nivel politic la înalți funcționari - care au avut drept rezultat o gamă largă de discuții. Un element comun important a fost legătura dintre creșterea durabilă, securitate și dezvoltare, pe baza căruia ambele părți au avut o percepție mai clară a potențialului viitoare cooperări UE-Japonia, de exemplu, în chestiuni precum pacea și securitatea în Africa, gestionarea dezastrelor și rezistența la acestea și politica de dezvoltare.

5.1.3. UE și Republica Coreea (RC) au continuat să își consolideze parteneriatul strategic prin implementarea obiectivelor stabilite în cadrul celui de al 6-lea summit organizat la Seoul la 28 martie 2012.

Cel de al doilea dialog al directorilor politici s-a desfășurat la 12 octombrie 2012 la Bruxelles și a luat act, printre altele, de acordul asupra normelor de procedură pentru consultările periodice din domeniul drepturilor omului. RC a invitat UE la primul dialog pentru apărare la Seoul, la 14 noiembrie 2012, oferind ocazia unui schimb de opinii cu privire la operațiile de gestionare a crizelor și perspectiva deschiderii de negocieri pentru un acord privind participarea RC la operațiile UE de gestionare a crizelor. Ca urmare a invitației UE, RC și-a indicat disponibilitatea de a participa la misiunea EUCAP Nestor. Ambele părți au convenit de asemenea să reinițieze dialogul privind neproliferarea și dezarmarea și să amelioreze nivelul și frecvența acestuia.

La 3 decembrie 2012, au avut loc pentru prima dată consultări privind Orientul Mijlociu și Africa de Nord, în timp ce o a doua rundă a consultărilor informale dintre SEAE și Ministerul Afacerilor Externe privind politica față de RPDC s-a desfășurat la Seoul la 7-9 iunie 2012.

Comitetul politic și de securitate a primit vizita ministrului RC responsabil cu unificarea, dl Yu, în februarie 2012.

În temeiul acordului-cadru, Comitetul mixt s-a întrunit la Bruxelles la 24 septembrie 2012 pentru a examina progresele înregistrate în toate domeniile de cooperare. O reuniune ministerială UE-RC privind comerțul, coprezidată de comisarul De Gucht și de ministrul Bark, s-a desfășurat la 16 octombrie 2012 la Bruxelles; în cadrul acesteia, s-au schimbat opinii cu privire la impactul Acordului de liber schimb, precum și cu privire la măsurile de reglementare și de liberalizare a comerțului care prezintă interes pentru ambele părți.

5.1.4. Relațiile UE cu Republica Populară Democrată Coreeană (RPDC) continuă să se ghideze după politica UE de implicare critică. În 2012, UE a continuat să urmărească îndeaproape situația din regiune și din Coreea de Nord în special. O serie de politici ale Coreei de Nord continuă să dea naștere unor îngrijorări profunde (îndeosebi chestiunile legate de neproliferare și încălcarea drepturilor omului), iar UE aduce aceste subiecte în discuțiile cu Coreea de Nord cu fiecare ocazie care se prezintă⁴⁸.

În 2012, deosebit de îngrijorătoare a fost derularea a două teste cu rachete (unul care a eșuat, în luna aprilie, și altul care a reușit, în luna decembrie) care au utilizat tehnologie pentru rachete balistice, încălcând obligațiile internaționale ale RPDC. ÎR/VP a emis, cu ambele ocazii, o declarație care condamnă lansarea în cauză și a solicitat Coreei de Nord să se abțină de la provocări ulterioare și să aleagă calea dialogului cu comunitatea internațională, inclusiv în contextul convorbirilor hexapartite.

În ceea ce privește drepturile omului, în martie 2012, UE a susținut, împreună cu Japonia, o rezoluție a CDO al ONU pentru a-și exprima îngrijorarea în privința încălcărilor grave și continue ale drepturilor omului în RPDC.

⁴⁸ La 24 mai 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația refugiaților nord-coreeni [P7_TA(2012)0229].

5.1.5. În 2012, UE și **Mongolia** au continuat să dezvolte relații bilaterale în vederea semnării preconizate a Acordului de parteneriat și cooperare (APC). Ambele părți au continuat să intensifice cooperarea în domenii cum ar fi consolidarea capacităților în sectorul public, guvernanta și statul de drept, adoptarea normelor și standardelor UE, educația și formarea profesională, dezvoltarea IMM-urilor (întreprinderile mici și mijlocii), precum și chestiunile de guvernanta legate de sectorul minier în expansiune rapidă al Mongoliei. UE a sprijinit obținerea de către Mongolia a statutului de membru al OSCE (noiembrie 2012) și a urmărit cu interes o implicare tot mai mare a acestei țări în afacerile regionale și internaționale (președinția Comunității democrațiilor).

5.2. ASIA DE SUD-EST

5.2.1. Pe parcursul anului, UE și-a continuat eforturile de accelerare a implicării sale alături de **ASEAN**. În cadrul celei de a 19-a Reuniuni a Miniștrilor de Externe UE-ASEAN, desfășurată la 26-27 aprilie în Brunei Darussalam, cele două părți au adoptat un nou Plan de acțiune de aprofundare a Parteneriatului consolidat ASEAN-UE 2013-2017, care are drept obiectiv extinderea și intensificarea relațiilor, în special în domeniul politic și de securitate. La 12 iulie, ÎR/VP a participat la cea de a 19-a Reuniune Ministerială a Forumului Regional ASEAN (FRA) și la Conferința Postministerială (CPM) UE-ASEAN, în cursul căreia a semnat Protocolul de aderare a UE la Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est (TAC). Tratatul este un acord de neagresiune și cooperare între statele membre ASEAN și partenerii acestora. Acesta este de asemenea o condiție prealabilă pentru calitatea de membru al Summitului Asiei de Est.

În ianuarie 2012, a avut loc o misiune SEAE pe lângă ASEAN (Jakarta) pentru a examina posibilitatea consolidării cooperării UE-ASEAN în domeniul răspunsului în caz de criză. În urma misiunii, UE a transmis ASEAN propuneri concrete care urmăresc consolidarea cooperării UE-ASEAN cu privire la răspunsul în caz de criză. Aceste propuneri au fost salutate de cea de a 19-a reuniune ministerială UE-ASEAN. În acest sens, ASEAN și UE au decis să acționeze în direcția unei cooperări și coordonări mai strânse privind reducerea riscului de dezastru și gestionarea acestuia la nivel global și regional⁴⁹. O misiune SEAE a vizitat **Malaysia** la 25-26 noiembrie 2012, cu obiectivul de a examina modalități de consolidare a cooperării bilaterale UE-Malaysia privind răspunsul în caz de criză, în cadrul inițiativei UE-ASEAN.

La 27 iunie și, respectiv, la 11 iulie, ÎR/VP a cosemnat noi acorduri de parteneriat și cooperare (APC) cu miniștrii de externe din Vietnam și Filipine. Cele două APC pun la dispoziție o platformă pentru îmbunătățirea și dezvoltarea relațiilor bilaterale într-o serie vastă de domenii, incluzând securitatea, drepturile omului, gestionarea dezastrelor, știința și tehnologia, precum și educația.

Deși și-a menținut obiectivul strategic referitor la un acord de liber schimb (ALS) interregional, UE a continuat negocierile privind încheierea unor ALS bilaterale cu țările ASEAN și a finalizat negocierile cu Singapore la 16 decembrie. Au fost realizate progrese semnificative în negocierile ALS cu Malaysia, iar negocierile ALS cu Vietnamul au fost lansate în mod oficial la 26 iunie.

⁴⁹ În special, ASEAN și UE au decis:

- să creeze o rețea regională de partajare a informațiilor și de sisteme de alertă timpurie pentru situațiile de urgență;
- să consolideze Centrul ASEAN de coordonare pentru asistență umanitară și gestionarea dezastrelor (Centrul AHA);
- să conlucreze pentru a consolida, la cerere, mecanismele naționale de gestionare a dezastrelor din diferitele țări ASEAN
- să promoveze schimburile de experiență și de cunoștințe în cadrul cooperării civilo-militare privind reducerea riscului de dezastru și răspunsul în caz de urgență.

În conformitate cu angajamentul celor două regiuni de a avansa în angajarea lor, anul trecut a cunoscut un flux intens de vizite la nivel înalt ale UE în Asia de Sud-Est. La începutul lunii noiembrie, președintele Consiliului European, dl Van Rompuy, a vizitat Vietnamul și Cambodgia⁵⁰, iar președintele Comisiei Europene, dl Barroso, a vizitat Myanmar/Birmania și Thailanda. Cei doi președinți au participat la cel de al 9-lea Summit ASEM care a avut loc 5-6 noiembrie la Vientiane (Laos).

Participarea UE la Dialogul Internațional pentru Apărare de la Jakarta, **Indonezia**, din 21-23 martie a oferit oportunitatea dezvoltării unor contacte promițătoare cu comunitatea din domeniul apărării din cadrul țărilor partenere ale ASEAN/FRS, inclusiv cu Indonezia și Vietnamul.

5.2.2. Angajamentul UE față de Myanmar/Birmania a sporit în mod semnificativ în cursul anului 2012, ca răspuns la schimbările în direcția democrației din această țară, survenite după intrarea în funcție a noului guvern în 2011⁵¹. Ca recunoaștere a progreselor înregistrate în direcția democratizării și a reconcilierii naționale, UE a suspendat timp de un an măsurile restrictive împotriva Myanmar/Birmaniei, cu excepția embargoului asupra armelor și a embargoului asupra echipamentului care poate fi utilizat în scopuri represive. La 23 aprilie, Consiliul a prezentat concluzii care au conturat noua politică a UE în privința Myanmar/Birmaniei. Vizitele președintelui Comisiei, dl Barroso, și a ÎR/VP în Myanmar/Birmania au ilustrat noua direcție a relațiilor bilaterale și au fost esențiale în accelerarea implicării UE în această țară (ÎR/VP a deschis un birou al UE la Yangon, iar președintele Barroso a inaugurat Centrul pentru Pace Myanmar). La 21-25 noiembrie 2012, o misiune SEAE a vizitat Myanmar/Birmania pentru a studia modurile de consolidare a cooperării UE-Myanmar/Birmania în domeniul răspunsului în caz de criză și s-a întâlnit cu oameni politici proeminenți și militari de rang înalt. Autoritățile din Myanmar/Birmania și-au exprimat aprecierea față de prezența misiunii SEAE, care a fost percepută ca un semn al unor relații mai puternice UE-Myanmar/Birmania în domeniul răspunsului în caz de criză. Misiunea SEAE a vizitat, de asemenea, patru tabere de PSI din statul Rakhine (zona Sittwe). Cu toate acestea, există în continuare o serie de provocări, inclusiv luptele în curs de desfășurare din statul Kachin și tensiunile intercomunitare din statul Rakhine. UE a fost principalul susținător al rezoluției AG a ONU privind situația drepturilor omului din Myanmar/Birmania, care a fost adoptată, pentru prima dată prin consens, la sfârșitul anului 2012.

⁵⁰ La 26 octombrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația din Cambodgia [P7_TA(2012)0402].

⁵¹ La 20 aprilie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația din Myanmar/Birmania [P7_TA(2012)0142]; la 13 septembrie 2012, o rezoluție referitoare la persecutarea musulmanilor Rohingya în Myanmar/Birmania [P7_TA(2012)0355], iar la 22 noiembrie 2012, o rezoluție referitoare la situația din Myanmar/Birmania, în special continuarea violențelor din statul Rakhine [P7_TA(2012)0464].

5.2.3. Contacte politice la nivel înalt au avut loc și cu **Indonezia**. Calitatea ultimului dialog al directorilor politici și a reuniunii înalților funcționari, organizate în continuitate în decembrie 2012 la Bruxelles, atestă o relație în curs de maturizare și aprofundare, în conformitate cu importanța crescândă pe care o prezintă Indonezia la nivel regional și internațional. Ambele părți și-au exprimat disponibilitatea de a coopera mai strâns sau, cel puțin, de a face schimb de experiență în domenii precum cel al securității și apărării. În această privință, trebuie remarcat faptul că primele convorbiri organizate vreodată între personalul de rang înalt din domeniul securității și al apărării au avut loc în primăvara anului 2012 la Jakarta și în toamnă la Bruxelles⁵². Securitatea maritimă și combaterea pirateriei au fost identificate ca o provocare comună și un potențial domeniu de schimb de experiențe și cooperare. Ambele părți și-au exprimat încrederea că schimburile de experiență și formare în acest sector, precum și în ceea ce privește menținerea păcii, ar putea conduce la o cooperare fructuoasă.

5.3. ASIA DE SUD

5.3.1. Eforturile vizând consolidarea dimensiunii politice și strategice a parteneriatului strategic UE-**India**⁵³ au continuat în cursul anului 2012. Atât summitul UE-India, cât și reuniunea ministerială s-au desfășurat la începutul anului; ÎR/VP a avut astfel ocazia de a se deplasa în India și de a organiza o serie de reuniuni la nivel înalt. Cea de a doua reuniune a Consultărilor de Politică Externă a avut loc la Bruxelles în luna iulie, reprezentând o ocazie pentru schimburi utile privind chestiunile regionale și globale, precum și cooperarea în materie de securitate. Cel de al șaselea dialog la nivel de directori politici privind securitatea a avut loc la Bruxelles la sfârșitul lunii iulie; acesta a confirmat interesul puternic al ambelor părți de a coopera în privința chestiunilor legate de securitate, cum ar fi combaterea terorismului, criminalitatea informatică și securitatea informatică, pirateria și neproliferarea. S-a convenit cu această ocazie să se lanseze un dialog consacrat neproliferării și dezarmării în vederea consolidării încrederii reciproce în acest domeniu.

⁵² Acest dialog promițător a continuat la Jakarta în primăvara anului 2013.

⁵³ La 13 decembrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la discriminarea pe criterii de castă în India [P7_TA(2012)0512].

5.3.2. Afganistan

În decembrie 2012 a început implementarea procesului de tranziție în cea de a patra tranșă de provincii, acest lucru însemnând că, în momentul finalizării, 87% din populație va trăi pe teritorii aflate sub controlul forțelor naționale de securitate afgane. A continuat retragerea trupelor FIAS, care urmează să se încheie până în 2014.

Situația de securitate a rămas tensionată, înregistrându-se numeroase atacuri sinucigașe și atacuri din interior, precum și un model de violență îndreptată asupra unor personalități cu influență la nivel religios, tribal și comunitar, precum și asupra unor organisme guvernamentale locale și centrale. În mai, Consiliul a reiterat angajamentul pe termen lung al UE față de Afganistan, promițând cel puțin menținerea nivelurilor de asistență după finalizarea tranziției, în 2014, și sprijinirea eforturilor afgane de consolidare a poliției civile și a statului de drept. Aceste angajamente au format baza asigurărilor formulate de UE în cadrul succesiunii de conferințe internaționale de la Chicago, Kabul, Bonn și Tokyo, care au instituit un cadru cuprinzător convenit internațional în vederea susținerii unei securități și a unei dezvoltări sporite în Afganistan după terminarea tranziției. S-au desfășurat două runde de negocieri cu guvernul afgan în ceea ce privește un acord de cooperare pe termen lung privind parteneriatul și dezvoltarea, care va oferi temeiul juridic al implicării UE în Afganistan în următorii ani. Vygaudas Usackas, în dubla sa calitate de șef al delegației/Reprezentant Special al UE, a continuat să joace un rol important în coordonarea și consolidarea prezenței UE pe teren, astfel cum prevede planul de acțiune al UE privind Afganistanul și Pakistanul.

În cursul anului 2012, **EUPOL Afganistan** a continuat să sprijine omologii afgani prin intermediul celor trei piloni programatici (reforma instituțională a Ministerului de Interne, profesionalizarea poliției naționale afgane și crearea unei legături între poliție și sectorul justiției), în strânsă cooperare cu partenerii internaționali. Tranziția responsabilității în materie de securitate către forțele naționale de securitate afgane a avut un impact direct asupra prezenței EUPOL pe teren în 2012, rezultând în închiderea unor prezențe de pe teren. În conformitate cu procesul de tranziție și în vederea asigurării durabilității realizărilor, misiunea a acordat o atenție deosebită consolidării asumării responsabilității de către partea afgană și a capacității Ministerului de Interne și a poliției. În această privință, EUPOL s-a concentrat în continuare pe cursurile de formare a formatorilor și pe instituțiile-cheie permanente din Afganistan, precum Colegiul de Personal și Centrul de Gestionare a Criminalității. Ca rezultat al unei revizuirii strategice a misiunii în 2012, statele membre au decis să extindă EUPOL până la sfârșitul anului 2014, menținând același accent funcțional, și să concentreze prezența EUPOL din afara Kabulului în mai puține locații.

5.3.3. În 2012 a avut loc lansarea dialogului strategic UE-**Pakistan**⁵⁴ în luna iunie, în cursul unei vizite a ÎR/VP la Islamabad. Dialogul se bazează pe un nou cadru politic - Planul de angajament pe 5 ani UE-Pakistan - care a fost aprobat de Consiliu la 23 ianuarie. Planul are drept scop îmbunătățirea cooperării UE cu Pakistanul într-un cadru politic larg și extinderea relațiilor pentru a include o întreagă gamă de chestiuni, inclusiv securitatea, democrația, guvernanta, drepturile omului, dezvoltarea socioeconomică, comerțul și energia. Pregătindu-se pentru o posibilă observare a alegerilor parlamentare, a căror desfășurare este preconizată pentru primăvara anului 2013, UE a intervenit pe teren cu o misiune de explorare privind evaluarea alegerilor din 18 octombrie până în 6 noiembrie 2012. Concluziile Consiliului privind Pakistanul din iunie 2012 subliniază angajamentele UE de a sprijini etapa anterioară și cea posterioară alegerilor din Pakistan, dar și îngrijorările UE legate de necesitatea ca Pakistanul să își intensifice eforturile de reformă politică, economică, fiscală și energetică. Preferințele comerciale autonome de urgență, în contextul inundațiilor devastatoare, fără precedent, din Pakistan, au intrat în vigoare în noiembrie 2012 și vor rămâne în vigoare până în decembrie 2013. UE a continuat să lucreze alături de Pakistan în abordarea chestiunilor drepturilor omului prin dialog și cooperare. Dialogul politic la nivel de directori politici, desfășurat în decembrie la Bruxelles, a oferit o nouă ocazie de aprofundare a dialogului referitor la politica externă și de securitate. S-a convenit cu această ocazie să se lanseze un dialog local privind drepturile omului, precum și un dialog consacrat neproliferării și dezarmării. În domeniul combaterii terorismului, dialogul UE-Pakistan privind combaterea terorismului a fost lansat în ianuarie 2012.

5.3.4. UE și-a exprimat îngrijorarea în legătură cu violențele politice din **Bangladesh** și a continuat dialogul cu guvernul și alți actori relevanți în privința chestiunilor referitoare la sănătate și siguranță în fabricile care deservește piața UE. Prioritățile majore ale UE au rămas sprijinirea instituțiilor democratice, reducerea sărăciei, incluziunea socială, tratamentul aplicat refugiaților și minorităților etnice, precum și combaterea schimbărilor climatice. UE a urmărit aceste teme prin intermediul programelor sale de cooperare pentru dezvoltare și prin dialog politic, inclusiv la cel mai înalt nivel. UE a conlucrat cu Bangladeshul pentru obținerea unor rezultate ambițioase în negocierile internaționale privind schimbările climatice.

⁵⁴ La 26 octombrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la discriminarea împotriva fetelor în Pakistan, în special cazul Malalei Yousafzai [P7_TA(2012)0401].

5.3.5. UE a susținut o rezoluție de promovare a reconcilierii și a responsabilizării cu ocazia Consiliului ONU pentru Drepturile Omului din martie 2012, îndemnând **Sri Lanka** să pună în aplicare recomandările constructive ale propriei sale Comisii pentru lecțiile învățate și reconciliere, să adopte toate măsurile necesare pentru a aborda acuzațiile de încălcare a dreptului internațional și să prezinte un plan de acțiune cuprinzător care să prezinte în detaliu măsurile întreprinse de guvern. Chestiunile vizând drepturile omului au fost de asemenea aduse în discuție în cadrul revizuirii periodice universale din noiembrie 2012. În paralel, UE și Sri Lanka au identificat opțiuni de cooperare îmbunătățită în diverse domenii tehnice, iar UE a fost activă în domeniul reconstrucției postconflict prin asistența sa pentru dezvoltare.

5.3.6. Sistemul democratic incipient din **Maldiva** a fost pus în mod serios la încercare în 2012. După săptămâni de proteste conduse de opoziție și o revoltă în cadrul poliției, primul președinte ales democratic, Mohamad Nasheed, și-a dat demisia în februarie 2012, urmând să fie înlocuit de fostul vicepreședinte Waheed, în calitate de președinte. Într-o declarație în numele UE, ÎR/VP a îndemnat partidele politice să se angajeze într-un proces de dialog politic în vederea consolidării procesului democratic și a alegerilor prezidențiale, programate în momentul de față pentru al doilea semestru al anului 2013.

5.4. REGIUNEA PACIFICULUI

5.4.1. Valorificând rezultatele vizitei președintelui Barroso din septembrie 2011 și a ÎR/VP din octombrie 2011, UE și **Australia** și-au continuat schimburile și dialogurile în vederea extinderii cooperării în materie de afaceri externe și securitate, gestionare a crizelor, asistență pentru dezvoltare și în privința unor aspecte globale, precum schimbările climatice sau energia. În cursul anului 2012, s-au înregistrat progrese semnificative în negocieri, în urma adoptării mandatului Acordului-cadru UE-Australia în octombrie 2011.

Dialogul politic UE-Australia privind Asia s-a desfășurat la 27 iulie la Canberra, incluzând schimburi detaliate în ceea ce privește evoluțiile din ansamblul regiunii Asia-Pacific, cu privire la care ambele părți au opinii similare și multe interese comune și în privința căreia Australia apreciază un angajament sporit din partea UE. Dialogul strategic/de securitate la nivel de directori politici UE-Australia a fost organizat la 7 noiembrie la Canberra (incluzând consultări cu Departamentul de Afaceri Externe și Comerț, consilierul adjunct pentru securitate națională, Oficiul de Evaluări Naționale și Organizația Australiană a Informațiilor de Securitate), cu o agendă extinsă cuprinzând, printre altele, aspecte privind securitatea în regiunea Asia-Pacific, Myanmar/Birmania, Indonezia, Fiji, Papua-Noua Guinee, Iran, Siria, Egipt, procesul de pace din Orientul Mijlociu, Afganistan, Pakistan, combaterea terorismului, neproliferarea și cooperarea în gestionarea crizelor.

UE a invitat Australia să participe la EUCAP/NESTOR și EUAVSEC. Negocierile referitoare la un acord privind cadrul de participare pentru participarea Australiei la operațiile de gestionare a crizelor au înregistrat progrese satisfăcătoare. Odată încheiat, acesta va oferi o platformă pentru participarea sporită a Australiei în cadrul operațiilor PSAC.

5.4.2. Noua Zeelandă. În cursul anului, au avut loc schimburi pe marginea unor subiecte de importanță geopolitică și de interes comun, în special consultări între directorul general administrativ al SEAE și ministrul afacerilor externe și comerțului, Departamentul prim-ministrului și Cabinetul la Wellington, precum și cu ministrul de externe și ministrul comerțului la Auckland; au avut loc de asemenea primele convorbiri informale UE-Noua Zeelandă în materie de securitate la nivel de directori politici, inclusiv consultări cu ministrul apărării, ministrul afacerilor externe și serviciile de informații ale Noii Zeelande.

Noua Zeelandă a continuat să joace un rol substanțial în calitate de contribuitor la PSAC. La 18 aprilie 2012, a fost semnat un acord-cadru pentru participarea Noii Zeelande la operațiile UE de gestionare a crizelor, cu ocazia întrunirii de la Bruxelles dintre ministrul de externe, Murray McCully, și ÎR/VP. Noua Zeelandă a fost invitată să participe la EUCAP/NESTOR.

După ce a îndeplinit un rol valoros în cadrul EUPOL Afganistan din 2007, Noua Zeelandă a anunțat în septembrie 2012 că își încheie trimiterea de ofițeri de poliție până la sfârșitul anului și că își retrace echipa Noii Zeelande pentru reconstrucția provinciilor în momentul finalizării tranziției în zona în care acesta funcționează.

5.4.3. Fiji. UE a continuat să monitorizeze îndeaproape agenda pentru democratizare și inițierea procesului constituțional în 2012. UE a decis să prelungească așa-numitele „măsurile corespunzătoare” (în temeiul articolului 96 din Acordul de la Cotonou și al articolului 37 din Instrumentul de cooperare pentru dezvoltare) cu încă 12 luni, însă, ca un prim semnal – încă prudent – a convenit să înceapă discuțiile cu Fiji privind programarea celui de al 11-lea FED, reitărând totodată îndemnul la eliminarea restricțiilor care au rămas în ceea ce privește respectarea principiilor democratice, a statului de drept, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

5.4.4. La 10 ani de la independența **Timorului de Est**, în 2012 s-au desfășurat cu succes alegeri prezidențiale și parlamentare, un eveniment-cheie în progresul țării către o democrație stabilă. UE a desfășurat o misiune de observare a alegerilor și o delegație a Parlamentului European care să monitorizeze alegerile parlamentare. UE a considerat că ambele procese electorale au fost pașnice, favorabile incluziunii și transparente.

5.4.5. În urma alegerilor naționale din 2012, turbulente, dar în final încununate de succes, **Papua-Noua Guinee** a realizat o schimbare a generației aflate la conducere, restaurând în același timp stabilitatea politică. Noul guvern, sub conducerea prim-ministrului Peter O'Neill, s-a lansat într-o serie de inițiative noi, precum sporirea atenției acordate educației, serviciilor de sănătate și măsurilor anticorupție.

6. AFRICA

În Africa, UE s-a axat pe consolidarea parteneriatelor sale strategice cu Uniunea Africană și Africa de Sud, acționând prin intermediul DEVCO pentru a îndeplini obiectivele de dezvoltare ale UE cu partenerii noștri africani, prin punerea în aplicare a Agendei schimbării și prin colaborarea cu organizațiile regionale și internaționale pentru a soluționa crizele specifice ale țărilor printr-o abordare cuprinzătoare și regională, în care drepturile omului și chestiunile legate de guvernanta au ocupat un loc central. În mod special, de-a lungul anului, cooperarea dintre UE, UA și ONU a devenit tot mai strânsă în câteva locuri. În Somalia, în care UE este implicată masiv prin operația Atalanta și misiunea sa militară pentru a contribui la instruirea forțelor de securitate (EUTM) și prin finanțarea AMISOM de câțiva ani, s-au înregistrat progrese reale în urma punerii în aplicare a Strategiei pentru Cornul Africii (adoptată la sfârșitul lui 2011), a conferinței de la Londra din februarie și a sprijinului internațional coordonat pentru încheierea tranziției. UE a sprijinit, de asemenea, eforturile UA în Sudan, unde s-au înregistrat unele progrese, deși situația a rămas foarte fragilă. În RDC, Guineea-Bissau și Mali, UE s-a implicat considerabil ca reacție la agravarea crizelor. Diplomația preventivă din alte țări din Sahel, Guineea și Malawi au împiedicat deteriorarea situațiilor de aici, iar misiunile UE de observare a alegerilor au jucat roluri importante în Sierra Leone, Senegal și Zambia. Semnarea unei Căi de urmat comune cu Angola a marcat un nou nivel al relației cu această țară cu creștere rapidă.

6.1. UE-UA

UE și Uniunea Africană (UA) și-au continuat dialogul și cooperarea pe teme politice și de securitate. Comitetul politic și de securitate al UE și Consiliul de pace și securitate al UA au organizat la 29 mai cea de a cincea reuniune consultativă comună în contextul punerii în aplicare a Strategiei comune Africa-UE într-un moment marcat de evoluții care au continuat să fie problematice în Cornul Africii și de grave crize politice, de securitate și umanitare în unele părți ale Africii de Vest. Discuțiile, care s-au concentrat pe Somalia, Sudan și Sudanul de Sud, Guineea-Bissau, Sahel și Mali, au reafirmat angajamentul ambelor părți de intensificare a eforturilor lor comune în sensul prevenirii și al soluționării crizelor. Ambele părți și-au reafirmat angajamentul de a-și spori coordonarea în chestiunile globale și de a-și continua cooperarea privind arhitectura africană pentru pace și securitate (APSA) și au recunoscut necesitatea unei finanțări previzibile, flexibile și sustenabile pentru operațiile de menținere a păcii conduse de UA.

În temeiul Instrumentului financiar pentru pace în Africa (APF), UE și-a reînnoit în 2012 sprijinul față de APSA în vederea consolidării sinergiilor dintre UE și CER/MR, a capacităților Sistemului de alertă timpurie continental african, a funcționării structurilor de mediere precum Comitetul Înțelepților și a operaționalizării Forței africane de intervenție rapidă, precum și în vederea sprijinirii capacităților strategice, politice, de punere în aplicare și de gestionare africane. UE a continuat să ofere un sprijin financiar semnificativ (167 de milioane EUR) pentru două operații africane în sprijinul păcii: misiunea UA în Somalia (AMISOM) și misiunea Comunității Economice a Statelor din Africa Centrală (ECCAS) de consolidare a păcii în Republica Centrafricană (MICOPAX). Prin intermediul mecanismului de răspuns rapid (ERM), UE a sprijinit eforturile de mediere africane depuse în punerea în aplicare a „Foi de parcurs pentru încetarea crizei din Madagascar” și inițiativa Agenției Interguvernamentale pentru Dezvoltare (IGAD) de a se implica în Kenya într-o campanie preelectorală în favoarea păcii.

Reprezentantul Special al UE pe lângă UA, dl Gary Quince, a continuat să se implice proactiv în relațiile cu UA și statele membre ale acesteia, în special prin menținerea de legături cu Comitetul pentru pace și securitate al UA și în sprijinirea punerii în aplicare a arhitecturii africane pentru pace și securitate. Acesta a contribuit, de asemenea, la punerea în aplicare a politicii UE în domeniul drepturilor omului în Uniunea Africană, aspect de o importanță crucială luând în considerare dinamica implementării arhitecturii africane de guvernare.

6.2. AFRICA DE VEST

6.2.1. Implementarea Strategiei UE pentru securitate și dezvoltare în regiunea **Sahel** a continuat de-a lungul anului, o revizuire demonstrând progrese și rezultate concrete în toate cele patru ramuri principale: (i) dezvoltare, buna guvernare și soluționarea conflictelor interne; (ii) acțiunea politică și diplomatică; (iii) securitatea și statul de drept; (iv) combaterea extremismului violent. Adoptarea și implementarea strategiei au avut loc la momentul oportun, cu toate că sunt necesare ajustări pentru a ține seama de evoluțiile din Mali și din alte părți ale regiunii Sahel. Strategia a continuat să axeze în principal pe **Mali, Mauritania și Niger**, posibilitatea unei noi extinderi a acestora fiind analizată în mod activ având în vedere relevanța continuă a problemelor care afectează regiunea.

6.2.2. În ianuarie 2012, forțele rebele și-au intensificat operațiunile în nordul **Maliului**⁵⁵, beneficiind de întărirea oferită de echipamentul introdus ilegal din țările vecine. În luna martie, o lovitură de stat a răsturnat guvernul civil și a accelerat criza din țară. Ulterior, grupuri armate au preluat controlul întregii părți de nord a țării, provocând un impas care a durat tot restul anului 2012. De la începutul crizei din Mali, UE a fost alături de această țară, sprijinind în mod activ organizațiile regionale (ECOWAS și Uniunea Africană) în eforturile acestora de a găsi o soluție și reafirmându-și în mod repetat, inclusiv prin mai multe seturi de concluzii ale Consiliului, sprijinul deplin pentru integritatea teritorială a Maliului și o soluționare politică a crizei prin dialogul cu interlocutorii nonteroriști. În același timp, UE a sprijinit în mod ferm și consecvent o tranziție civilă care să conducă la alegeri cât mai rapid posibil. Cooperarea cu Mali a fost întreruptă temporar după lovitură de stat, reluarea acesteia fiind condiționată de realizarea de progrese în procesul de tranziție⁵⁶. De asemenea, UE a fost implicată pe deplin în adoptarea a trei rezoluții de referință ale CSONU (2056/12, 2071/12 și 2085/12), care au stabilit sprijinul comunității internaționale față de democrația, statul de drept și integritatea Maliului. UE a fost, de asemenea, mobilizată activ în vederea confruntării crizei umanitare din Sahel, furnizând în mod rapid cantități mari de ajutor pentru categoriile de populație expuse riscurilor.

⁵⁵ La 20 aprilie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația din Mali [P7_TA(2012)0141], iar la 14 iunie 2012 o rezoluție referitoare la drepturile omului și condițiile de securitate din regiunea Sahel [P7_TA(2012)0263].

⁵⁶ Cooperarea pentru dezvoltare a fost reluată în 2013.

În acest context și ca parte a angajamentului său continuu față de abordarea provocărilor în materie de securitate în regiunea Sahel, UE a întreprins o nouă misiune PSAC, EUCAP Sahel Niger, având drept obiectiv îmbunătățirea capacităților forțelor de securitate din Niger (*Gendarmerie, Police nationale, Garde nationale*) de a combate terorismul și criminalitatea organizată într-un mod eficient și coordonat. După aprobarea corespunzătoare a conceptului de gestionare a crizelor și deciziei Consiliului, EUCAP Sahel Niger a fost lansată în iulie 2012 și a continuat prin desfășurarea unui număr de aproximativ 50 de polițiști și experți militari internaționali. În plus, UE a continuat pregătirile pentru o altă operație majoră a PSAC, misiunea de formare a UE în Mali (EUTM), parte integrantă a abordării cuprinzătoare a UE față de situația din Mali și regiunea Sahel în temeiul Rezoluției 2085/12 a CSONU.

6.2.3. Noua administrație din Nigeria⁵⁷ s-a confruntat cu o recrudescență violentă a terorismului, pe măsură ce Boko Haram și-a continuat campaniile extremiste violente. Terorismul a continuat să reprezinte o problemă de securitate deosebit de gravă, având loc o serie de atacuri teroriste asupra autorităților de stat, a creștinilor și a musulmanilor moderați, care au fost condamnate de ÎR/VP și de principalele părți interesate ale comunității internaționale. Situația securității a reprezentat o chestiune majoră în timpul celei de a treia reuniuni ministeriale a Căii de urmat comune Nigeria-UE, care a avut loc la Abuja în februarie 2012. Un rezultat al reuniunii a fost instituirea dialogului local referitor la pace, stabilitate și securitate.

6.2.4. În august 2012, **Gambia** a pus capăt unui moratoriu privind pedeapsa cu moartea datând de 27 de ani atunci când nouă deținuți condamnați la moarte au fost executați în secret. În urma reacției de condamnare internaționale, moratoriul a fost reinstaurat câteva săptămâni mai târziu, iar de atunci nu au mai avut loc execuții. Acest episod a evidențiat deteriorarea situației drepturilor omului în Gambia în 2012. UE a continuat să abordeze situația guvernantei și a drepturilor omului în Gambia pe lângă autorități, cu sprijinul actorilor regionali, în special Uniunea Africană. Mai multe declarații ale ÎR/VP și ale purtătorului de cuvânt al acestuia, precum și declarații locale au fost emise în 2012 cu privire la aspectele-cheie care obligă Gambia să își respecte angajamentele internaționale.

⁵⁷ La 15 martie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația din Nigeria [P7_TA(2012)0090].

6.2.5. În **Côte d'Ivoire**, celebrarea alegerilor legislative și predarea fostului președinte Gbagbo Curții Penale Internaționale au constituit pași importanți în direcția reconcilierii. Cu toate acestea, violența și tensiunile au afectat în continuare această țară. UE a continuat să sprijine stabilizarea postcriză, justiția și reconcilierea; măsurile restrictive au fost ridicate treptat. Atât președintele Van Rompuy, cât și președintele Barroso, precum și comisarul Piebalgs au vizitat Côte d'Ivoire în 2012, ca răspuns la vizita anterioară a președintelui Ouattara la Bruxelles. Aceste vizite au reprezentat o nouă ocazie de a reitera sprijinul UE pentru democrație, justiție și reconciliere în Côte d'Ivoire, inclusiv printr-o justiție imparțială și prin reforma sectorului de securitate.

6.2.6. În urma loviturii de stat din aprilie 2012, cooperarea cu **Guineea-Bissau**⁵⁸ a fost suspendată și a rămas înghețată. Doar ajutorul umanitar și sprijinul furnizat în mod direct populației sunt în prezent active. UE a condamnat de îndată lovitura de stat și a îndemnat la o restabilire a guvernării civile, impunând măsuri restrictive asupra celor responsabili. Rezoluția 2048/12 a CSONU a reiterat ulterior îndemnul respectiv și a impus sancțiuni ale ONU. UE colaborează în mod activ cu UA, ONU, ECOWAS și CPLP (Comunitatea Țărilor de Limbă Portugheză) pentru a găsi o soluție consensuală democratică pentru criză. Reforma sectorului de securitate, restructurarea ierarhiei militare și neintervenția forțelor de securitate în chestiunile civile sunt condiții prealabile pentru orice soluție de durată, care trebuie, de asemenea, să includă alegeri democratice și respectarea strictă a drepturilor omului.

6.2.7. În **Guinea**, în urma progreselor înregistrate în tranziția către democrație, UE a fost în măsură să elimine obstacolele rămase în calea semnării Programului național indicativ din cadrul celui de al 10-lea FED (Fondul european de dezvoltare), care a avut loc în decembrie 2012. Printre obstacolele rămase se numără organizarea în septembrie 2013 a unor alegeri legislative îndelung așteptate. În plus, este în continuare în vigoare un embargo asupra armelor. Cinci persoane prezumate responsabile pentru evenimentele violente din septembrie 2009 fac în continuare obiectul unor sancțiuni UE.

⁵⁸ La 13 iunie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la lovitura de stat militară din Guineea-Bissau [P7_TA(2012)0247].

6.3. AFRICA DE EST

6.3.1. Cornul Africii În 2012, UE a încercat în mod activ să pună în aplicare Cadrul său strategic pentru Cornul Africii, urmărind în continuare abordarea cuprinzătoare a acțiunilor sale în regiune. Reprezentantul Special al UE pentru Cornul Africii, Alexander Rondos, și Reprezentantul Special al UE pentru Sudan și Sudanul de Sud, Rosalind Marsden, au contribuit la aceste eforturi.

UE a contribuit la îmbunătățirea situației din **Somalia**, care se află în centrul instabilității din regiunea Cornul Africii de mult timp. Aceasta a continuat să ofere sprijin politic și de securitate Somaliei și Uniunii Africane pentru AMISOM⁵⁹. UE a preluat în septembrie 2012 un rol de conducere în asistența pentru finalizarea tranziției în Somalia, în special prin eforturile misiunii UE Somalia cu baza la Nairobi și ale Reprezentantului Special al UE pentru Cornul Africii. Ca reacție la noua situație politică, UE și-a adaptat abordarea generală față de Somalia pentru a colabora într-un mod mai direct cu guvernul federal somalez și în sprijinul priorităților somaleze. UE a contribuit la dezvoltarea forțelor de securitate proprii ale Somaliei și a format cu succes forțele de securitate somaleze prin intermediul misiunii sale militare cu baza în Uganda în 2012⁶⁰. Trupele formate în cadrul EUTM și redesfășurate în Somalia formează partea principală a forțelor naționale armate ale Somaliei și au jucat un rol esențial în îmbunătățirea situației securității în Somalia, împreună cu AMISOM, până la sfârșitul lui 2012. În august 2012, ÎR/VP a vizitat Mogadiscio pentru a demonstra angajamentul UE față de procesul posttranziție al Somaliei și pentru a sublinia angajamentul UE pentru ameliorarea guvernancei, a dezvoltării și a securității în țară.

⁵⁹ UE și-a continuat sprijinul semnificativ acordat AMISOM prin intermediul Instrumentului financiar pentru pace în Africa (APF), cu fonduri suplimentare de peste 150 de milioane EUR pentru trupele AMISOM, în urma adoptării RCSONU 2036, care a crescut în mod semnificativ plafonul trupelor, ridicând contribuția totală contractată a APF la AMISOM la suma de 411 milioane EUR. În consecință, UE a contribuit la îmbunătățirea situației securității în Somalia în sprijinul trupelor africane.

⁶⁰ Până în prezent, UE a contribuit la formarea a aproximativ 3 000 de soldați somalezi. Formarea a inclus, de asemenea, dreptul internațional umanitar și drepturile omului, precum și protecția civililor, inclusiv nevoile specifice de protecție ale femeilor și ale copiilor.

O gamă largă de proiecte de cooperare pentru dezvoltare, precum și patru operații și misiuni PSAC (EUNAVFOR Atalanta, EUTM Somalia, EUCAP Nestor și EUAVSEC la aeroportul Juba), în curs de desfășurare în Cornul Africii, au contribuit semnificativ la îndeplinirea obiectivelor Cadrului strategic. Centrul de operații al UE a fost activat în martie 2012 în vederea sprijinirii planificării și a facilitării coordonării misiunilor și operațiilor PSAC ale UE (cu excepția EUAVSEC) sub consilierea Comitetului politic și de securitate (COPS).

Desfășurându-și mandatul până în decembrie 2014, operația navală EUNAVFOR Atalanta a permis livrarea în siguranță a ajutoarelor alimentare de către navele Programului alimentar mondial, prin escortarea a peste 120 de vase comerciale către Mogadiscio, în Somalia. Un număr similar de nave vulnerabile au fost protejate în timpul livrării de provizii către misiunea UA în Somalia (AMISOM). EUNAVFOR Atalanta a contribuit cu succes la reducerea atacurilor de piraterie în cursul primului semestru al anului 2012. Pe lângă acțiunile militare desfășurate pe mare, operația a primit mandatul să perturbeze depozitele logistice ale piraților de pe coastele somaleze, începând cu luna martie 2012, perturbând astfel „modelul de afaceri” al pirateriei. În plus, UE a contribuit la o serie vastă de acțiuni împotriva pirateriei prin intermediul unor parteneriate cu ONU, Grupul internațional de contact privind pirateria și Organizația Maritimă Internațională⁶¹.

În vederea consolidării capacităților maritime ale Djiboutiului, Kenyei, Tanzaniei și Seychelles, precum și a sectorului statului de drept, inițial în regiunile somaleze Puntland și Somaliland, prin susținerea dezvoltării unei forțe de poliție de coastă, o nouă misiune civilă PSAC referitoare la consolidarea capacităților regionale în statele din Cornul Africii (EUCAP Nestor) a fost lansată în iulie 2012. Inițial, EUCAP NESTOR pune accentul pe zona geografică formată din Djibouti, Kenya, Seychelles și Somalia.

⁶¹ Mai mult, transferurile de pirați (sau jefuitori armați pe mare) suspectați în scopul trimeriei în judecată de pe navele EUNAVFOR în țările care suferă de pe urma pirateriei - și care sunt dispuse să aducă suspiecții în fața justiției - rămân necesare pentru a pune capăt impunității în Oceanul Indian. UE a continuat să transfere persoanele suspectate de piraterie în țările în care acordurile bilaterale rămân în vigoare - Seychelles și Mauritius - și a oferit sprijin structurilor judiciare din aceste țări. UE a contribuit la controlarea fluxurilor financiare ale pirateriei. Sunt în curs de desfășurare, într-o serie de state membre ale UE, anchete vizând persoanele suspectate de piraterie, iar coordonarea dintre procurori și personalul de aplicare a legii a evidențiat deja exemple încurajatoare de succes. Găzduită de Europol, o echipă comună de anchetă olandezo-germană pentru urmărirea fluxurilor financiare și-a început activitatea în ianuarie 2012. Europol și Interpol au cooperat îndeaproape la colectarea și analizarea datelor privind cazurile de piraterie și se lucrează asupra unor modalități de îmbunătățire a capacității acestora de a primi informații relevante din partea EUNAVFOR.

6.3.2. În ciuda semnării unui pachet de acorduri la Addis Abeba în septembrie 2012, UE este în continuare preocupată de lipsa progreselor în rezolvarea chestiunilor nesoluționate privind acordurile globale de pace (AGP) dintre **Sudan și Sudanul de Sud** și a întârzierilor în punerea în aplicare a acordurilor. Situația securității și crizele umanitare rezultate în regiunea Nilului Albastru, Kordofanul de Sud⁶², Darfur și Abyei continuă să facă obiectul unei atenții deosebite din partea UE. În cooperare cu UA, ONU și parteneri internaționali, Reprezentantul Special al UE pentru Sudan și Sudanul de Sud deține în continuare o poziție de frunte în cadrul eforturilor UE de sprijinire a procesului de negociere între ambele state, precum și a evoluțiilor interne din Sudan și Sudanul de Sud⁶³.

Prima vizită a președintelui Kiir la Bruxelles în martie 2012 a marcat o etapă importantă în dezvoltarea unui parteneriat strâns și pe termen lung cu Sudanul de Sud, în domenii care variază de la cooperarea pentru dezvoltare la pace și securitate. Pe lângă rolul de pionierat în programarea comună a asistenței pentru dezvoltare a UE pentru Sudanul de Sud, UE a lansat misiunea EUAVSEC în octombrie 2012 pentru a consolida securitatea la aeroportul internațional de la Juba.

6.3.3. În **Kenya**, pregătirile pentru alegerile din martie 2013 s-au intensificat în 2012, un prim test al noii constituții a Kenyei, al noului cadru privind alegerile și al sistemului judiciar reformat. După traversarea unui proces major de reformă, aceste alegeri vor fi decisive pentru țară și pentru regiune. UE le acordă o mare importanță și și-a organizat sprijinul pentru pregătirea acestora. În august 2012, ÎR/VP a călătorit în Kenya pentru a-și exprima hotărârea de a sprijini eforturile kenyene de încurajare a unui proces electoral credibil. În octombrie, o misiune UE de explorare s-a deplasat în această țară pentru a evalua condițiile pentru desfășurarea unei MOA a UE⁶⁴.

⁶² La 15 septembrie 2011, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la Sudan: situația din Kordofanul de Sud și izbucnirea luptelor în statul Nilul Albastru [P7_TA-PROV(2011)0393].

⁶³ La 13 iunie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația din Sudan și Sudanul de Sud [P7_TA(2012)0248].

⁶⁴ EOM a fost desfășurată în Kenya începând cu luna ianuarie 2013 pentru a realiza o evaluare detaliată și cuprinzătoare a procesului electoral, sporind astfel transparența acestuia.

6.3.4. Madagascar⁶⁵ este în continuare o țară care face obiectul dispozițiilor articolului 96 din Acordul de la Cotonou. Cu toate acestea, datorită evoluțiilor politice pozitive [foaia de parcurs semnată grație medierii Comunității de Dezvoltare a Africii Australe (SADC)], măsurile corespunzătoare în vigoare au fost modificate în decembrie 2011, fapt care a permis UE să acorde sprijinul său condiționat pentru procesul de tranziție în curs. În decembrie 2012, aceste măsuri au fost prelungite până în momentul în care Consiliul va hotărî că au avut loc alegeri credibile, iar ordinea constituțională va fi reînstituită.

6.3.5. Etiopia și-a organizat tranziția de la guvernul condus timp de 14 ani de Meles Zenawi prin numirea, în conformitate cu Constituția, a fostului viceprim-ministru, Hailemariam Desalegn, în calitate de prim-ministru în septembrie 2012. Noile modalități de conducere rezultate în urma restructurării cabinetului din luna noiembrie a anului trecut vor fi testate cu ocazia Congresului Frontului Democratic Revoluționar al Poporului Etiopian (EPRDF) din martie 2013 și a alegerilor locale prevăzute pentru luna aprilie. Etiopia continuă să joace un rol important pentru stabilitatea din regiune, odată cu preluarea de către prim-ministrul Hailemariam a funcției de președinte al UA începând cu ianuarie 2013. Pe lângă inovatorul Forum European al Afacerilor, lansat în mai 2012, UE a adoptat recent, împreună cu Norvegia și guvernul etiopian, o strategie de programare comună în favoarea unei cooperări pentru dezvoltare reciprocă în această țară.

6.4. AFRICA CENTRALĂ

6.4.1. Republica Democratică Congo (RDC)/regiunea Marilor Lacuri. În urma alegerilor prezidențiale și legislative din RDC (noiembrie 2011), UE a lansat un apel la eforturi suplimentare în vederea asigurării unei responsabilități și credibilități sporite cu privire la fazele ulterioare ale ciclului electoral (alegeri provinciale, locale)⁶⁶.

⁶⁵ La 9 iunie 2011, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația din Madagascar [.

⁶⁶ La 13 iunie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la monitorizarea alegerilor din Republica Democratică Congo [P7_TA(2012)0252] și la 13 decembrie 2012 o rezoluție referitoare la situația din Republica Democratică Congo [P7_TA(2012)0511].

Cu toate acestea, începând cu mijlocul anului 2012, situația politică și de securitate a fost umbrită de rebeliunea M23, de criza din estul RDC, iar inițiativele diplomatice ulterioare au vizat restabilirea păcii (Conferința internațională pentru regiunea Marilor Lacuri/Kampala, acordul-cadru al ONU). În acest sens, Consiliul a adoptat concluzii cu privire la RDC/Marile Lacuri în iunie, noiembrie și decembrie, în care și-a subliniat preocuparea profundă față de situația din provinciile Kivu și în care a condamnat rebeliunea. De asemenea, Consiliul a făcut un apel la o cooperare regională constructivă, încurajând totodată o soluție a crizei bazată pe dialog și axată pe abordarea cauzelor profunde ale conflictului la nivel regional și la nivelul RDC. În același sens, președintele Van Rompuy (septembrie, octombrie) și ÎR/VP (iulie, noiembrie) au exprimat preocupările și recomandările UE.

În prezent, în RDC sunt desfășurate două misiuni PSAC privind reforma sectorului de securitate (RSS) : EUSEC RD Congo și EUPOL RD Congo. În septembrie 2012, mandatul ambelor misiuni a fost prelungit până la 30 septembrie 2013, o perioadă care va fi urmată de o fază finală de tranziție de douăsprezece luni în scopul predării atribuțiilor acestora.

EUSEC RD Congo oferă consiliere și asistență privind reforma apărării (ca parte a RSS) în RDC în scopul asistării autorităților congoleze în instituirea unui aparat defensiv, care să acționeze sub control democratic, capabil să garanteze securitatea poporului congolez⁶⁷. De asemenea, misiunea oferă asistență părții congoleze prin dezvoltarea capacităților logistice și desfășoară activități de prevenire a încălcărilor drepturilor omului, inclusiv a violenței sexuale.

⁶⁷ Activitățile-cheie ale misiunii sunt: sprijinirea la nivel strategic a ministerului congolez de apărare și a statului major militar, inclusiv sprijinirea inspectoratului general; modernizarea și consolidarea administrativă și gestionarea resurselor umane; revitalizarea sistemului de formare prin sprijinirea comandamentului general al școlilor militare și prin elaborarea unei politici de formare cuprinzătoare.

În 2012, EUPOL RD Congo a continuat să sprijine reforma sectorului de securitate în materie de acțiuni de poliție și interfața acesteia cu sistemul de justiție, prin intermediul monitorizării, al tutoratului și al consilierii, asistând Ministerul Internelor și Securității și *Police Nationale Congolaise* la punerea în aplicare a planului de acțiune pentru poliție (*Plan d'Action Triennal Actualisé*) și a cadrului legislativ aferent. În coordonare cu eforturile locale și internaționale, misiunea contribuie, de asemenea, la sporirea capacității operaționale a forțelor de poliție prin tutorat, monitorizare și consiliere, precum și prin activități de formare. De asemenea, aceasta sprijină combaterea impunității în domeniul drepturilor omului și al violenței sexuale, prin dezvoltarea unui parteneriat cu UNICEF pentru consolidarea activităților sale în domeniul protecției copilului și prin consolidarea interacțiunii dintre poliție și justiție.

6.4.2. Rapoarte privind sprijinul **ruandez** acordat miliției M23 în partea de est a Congo au fost incluse în constatările grupului de experți al ONU în iunie și decembrie 2012. În acest sens, Consiliul a adoptat concluzii privind RDC/Rwanda în septembrie în care a subliniat necesitatea ca Rwanda să înceteze sprijinul pentru M23 și să condamne explicit rebeliunea, să se angajeze să respecte suveranitatea și integritatea teritorială a RDC, să continue cooperarea cu grupul de experți al ONU și să se implice constructiv cu RDC și în regiune în direcția unei soluții politice durabile care să abordeze cauzele profunde ale conflictului.

6.4.3. Situația din **Republica Centrafricană (RCA)** a rămas complexă, înregistrându-se progrese limitate în procesul de pace. Cu toate acestea, toți factorii politici au reluat convorbirile directe și s-au implicat într-o serie de discuții în vederea adoptării prin consens a unui proiect de lege de reformare a codului electoral. UE și-a continuat dialogul politic consolidat cu autoritățile RCA. UE și-a menținut accentul pe continuarea reconcilierii naționale și a consolidării păcii în această țară, de asemenea prin sprijinirea operațiilor africane de susținere a păcii conduse de ECCAS (Comunitatea Economică a Statelor din Africa Centrală) în RCA (MICOPAX) și/sau prin mobilizarea unor fonduri suplimentare în sprijinul operațiilor de demobilizare din cadrul programului DDR (dezarmare, demobilizare, reintegrare) în desfășurare.

6.5. AFRICA MERIDIONALĂ

6.5.1. UE și **Africa de Sud** au desfășurat cel de al cincilea summit anual la 18 septembrie 2012 la Bruxelles. Summitul a fost punctul culminant al unui an de dialog politic intens și de activități de cooperare politică aprofundată. Acestea au inclus cea de a patra serie de consultări politice și de securitate la 30 aprilie la Bruxelles, cel de al treisprezecelea Comitet mixt de cooperare la 17 iulie la Pretoria și cel de al unsprezecelea dialog politic ministerial cu participarea ÎR/VP și a ministrului sud-african al afacerilor externe, dl Nkoana Mashabane, la 24 august la Pretoria. Toate aceste evenimente au permis înregistrarea unor progrese deosebite în cadrul parteneriatului, precum și consolidarea progresivă a dialogului politic privind chestiuni de politică externă. Au avut loc în continuare dialoguri fructuoase privind politici sectoriale într-o gamă largă de domenii, de la schimburi comerciale la cooperarea pentru dezvoltare, mediu, energie, schimbări climatice, educație, mobilitate, știință și tehnologie.

La 19 noiembrie, Consiliul a instituit în mod oficial un dialog privind drepturile omului între UE și Africa de Sud, care se va desfășura anual și va acoperi chestiunile relevante din domeniul drepturilor omului, al democrației și al statului de drept⁶⁸.

⁶⁸ La 13 septembrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la masacrarea minerilor greviști în Africa de Sud [P7_TA(2012)0354].

6.5.2. Angola. După ce președintele José Manuel Barroso s-a aflat în vizită oficială la Luanda în aprilie 2012, a fost semnată în iulie 2012 „Calea de urmat comună Angola-UE”. Aceasta pregătește calea pentru un parteneriat politic ambițios și pentru cooperare consolidată. În consecință, părțile au desfășurat discuții extinse asupra conflictului din regiunea Marilor Lacuri. UE a apreciat eforturile angoleze în Guineea-Bissau în direcția demilitarizării vieții politice și a combaterii traficului de droguri. Alegerile generale din Angola din august 2012 – pentru care UE a mobilizat o misiune de experți și a finanțat proiecte ale societății civile care au vizat libertatea electorală și transparența – au fost considerate în general reușite de către observatorii internaționali prezenți. Misiunea de experți electorali a UE a constatat o serie de neajunsuri în cadrul procesului electoral și și-a exprimat disponibilitatea de a sprijini autoritățile angoleze în garantarea faptului că aceste preocupări sunt abordate în mod eficient la viitoarele alegeri.

6.5.3. Malawi. După decesul președintelui Bingu wa Mutharika, UE a sprijinit în mod activ respectarea transferului constituțional al puterii, care a dus la preluarea funcției de președinte de către fostul vicepreședinte Joyce Banda la 7 aprilie. Președintele Banda a luat numeroase măsuri pozitive pentru a consolida buna guvernare și pentru a restabili încrederea publică de la preluarea funcției. Noul guvern a întreprins o revizuire totală a politicilor economice și a corectat situația semnificativ deteriorată a drepturilor omului din țară. UE a recunoscut angajamentul președintelui Banda față de justiția socială și drepturile omului și a încurajat-o să mențină noile politici ambițioase de stabilizare a economiei (adoptarea programului FMI în august 2012) și să stabilească direcția pentru o creștere economică durabilă pe termen lung. În noiembrie 2012, președintele Banda a participat la Zilele Europene ale Dezvoltării și s-a întâlnit cu ÎR/VP Ashton. În 2012, s-au reluat plățile de sprijin bugetar ale UE. În noiembrie 2012, a fost adoptată o lege de modificare a Constituției în 2014 pentru organizarea unor alegeri tripartite (prezidențiale, parlamentare și locale)⁶⁹.

⁶⁹ Alegerile tripartite vor crea provocări logistice, manageriale și financiare semnificative. UE a observat ultimele două alegeri generale din Malawi în 2004 și 2009 și a trimis o misiune ulterioară de observare a alegerilor în decembrie 2012 pentru a evalua progresele și pentru a trece în revistă pregătirile pentru alegerile din 2014.

6.5.4. În ceea ce privește **Zimbabwe**, în februarie 2012 UE a decis să șteargă 51 de persoane și 20 de entități de pe lista privind interdicția de acordare a vizei și înghețarea activelor. UE s-a angajat, de asemenea, să își revizuiască politica de dezvoltare în termen de șase luni și să desfășoare o examinare cuprinzătoare a măsurilor. În iulie 2012, UE a decis să suspende restricțiile referitoare la aplicarea articolului 96 (Acordul de la Cotonou) privind cooperarea pentru dezvoltare și a demarat pregătirile pentru un document strategic de țară în cadrul următorului Fond european de dezvoltare. Aceasta permite UE să acționeze direct împreună cu guvernul din Zimbabwe și prin intermediul acestuia. În iulie, UE și-a subliniat, de asemenea, disponibilitatea de a-și ajusta în continuare politica cu privire la măsuri odată cu înregistrarea de progrese de către partidele politice în conformitate cu foaia de parcurs a SADC. În acest sens, un referendum constituțional pașnic și credibil ar reprezenta un reper important în procesul de pregătire a unor alegeri democratice care ar justifica suspendarea majorității măsurilor restrictive specifice ale UE, îndreptate împotriva unor persoane fizice și a unor entități. Cu privire la Procesul de la Kimberly (KP), UE a jucat din nou un rol de conducere în consolidarea consensului cu privire la calea de urmat referitoare la minele de diamante din Zimbabwe. Decizia luată în cadrul plenarei KP de la Washington în noiembrie cu privire la ridicarea măsurilor de monitorizare referitoare la zona minieră de la Marange în Zimbabwe a reprezentat un pas înainte pozitiv. Aceasta recunoaște progresul semnificativ realizat de Zimbabwe pentru a îmbunătăți respectarea KP. UE apreciază contribuția reprezentanților coaliției societății civile și salută disponibilitatea Zimbabwe de a susține eforturile privind respectarea KP pentru a consolida transparența veniturilor.

6.5.5. Președintele Barroso s-a aflat în vizită oficială în **Mozambic** în iulie 2012 pentru a consolida relațiile bilaterale, a discuta viitoarea cooperare UE-Mozambic și viitoarele chestiuni multilaterale, în special cooperarea cu Comunitatea Țărilor de Limbă Portugheză (CPLP) și cu Țările Africane Lusofone și Timorul de Est (PALOP-TL). Dl Barroso s-a întâlnit cu președintele Mozambicului, dl Guebuza, cu președintele parlamentului, dl Macamo, și cu membri ai guvernului.

7. AMERICA

7.1. SUA și CANADA

7.1.1. Statele Unite (SUA) rămân partenerul strategic global cel mai important al UE. Contactele dintre ÎR/VP și secretarul de stat Hillary Clinton au fost frecvente și strânse pe tot parcursul anului. De asemenea, ÎR/VP s-a întâlnit frecvent cu consilierul american pentru securitate națională, Tom Donilon. Anul a fost marcat de o cooperare UE-SUA intensă și eficientă în domeniul politicii externe la toate nivelurile în cadrul SEAE. A existat o coordonare strânsă a asistenței pentru procesul de reformă din Africa de Nord și Orientul Mijlociu, privind situația politică și umanitară din Libia, precum și cu privire la sancțiunile impuse Siriei și Iranului, pe lângă un dialog de fond privind evoluția pe termen lung a regiunii. Iranul a rămas o chestiune-cheie pentru cooperare prin intermediul procesului E3+3 și al sancțiunilor consolidate. UE s-a aflat în strânsă legătură cu autoritățile SUA pentru a se asigura că legislațiile noastre respective în materie de sancțiuni sunt cât mai bine aliniate cu puțință. UE și SUA au extins asistența umanitară pentru refugiații sirieni. A existat, de asemenea, un angajament comun la nivel înalt în Balcani, care a vizat îndeosebi normalizarea relațiilor dintre Kosovo și Serbia. La 30-31 octombrie, ÎR/VP și secretarul de stat Clinton au vizitat împreună Bosnia și Herțegovina, Serbia și Kosovo în cadrul unui angajament coordonat în regiune. Prin participarea sa la Grupul de informare și de coordonare a Parteneriatului estic, precum și la reuniunea donatorilor pentru Belarus, SUA a sprijinit politica UE de promovare a reformelor democratice și a reformelor pieței în vecinătatea estică a UE. UE și SUA au cooperat îndeaproape în ceea ce privește Ucraina, Belarus și Georgia înainte și după alegerile parlamentare din aceste țări⁷⁰. A existat un program complet de reuniuni ale dialogului politic la toate nivelurile. Așa-numita „reechilibrare” a SUA față de Asia a deschis posibilități de cooperare în regiune, îndeosebi în Asia de Sud, de Sud-Est și de Nord. Dialogul și cooperarea de fond au marcat domeniul dezvoltării, în care UE și SUA s-au axat pe reziliență și pe securitatea alimentară, pe viitorul Obiectivelor de dezvoltare ale mileniului, precum și pe legăturile dintre securitate și dezvoltare. Dată fiind provocarea comună reprezentată de găsirea unor surse noi de creștere economică și locuri de muncă, UE și SUA au continuat să caute oportunități pentru clădirea unei relații economice și mai strânse⁷¹. În raportul său intermediar, publicat la 19 iunie, Grupul de lucru la nivel înalt pentru locuri de muncă și creștere economică a recunoscut că un acord comercial și de

⁷⁰ De exemplu, articolul comun al ÎR/VP și al secretarului de stat Clinton privind Ucraina publicat la 24 octombrie în *The New York Times*

⁷¹ La 23 octombrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la relațiile comerciale și economice cu Statele Unite [P7_TA(2012)0388].

investiții transatlantic cuprinzător este instrumentul care are potențialul maxim de sprijinire a locurilor de muncă și de promovare a creșterii economice și a competitivității de-o parte și de alta a Atlanticului. Securitatea energetică prin diversificarea surselor de aprovizionare cu gaz și petrol și a rutelor a făcut obiectul reuniunii Consiliului Energie UE-SUA din 5 decembrie de la Bruxelles. Discuția s-a axat și pe urmărirea decarbonizării și pe creșterea eficienței energetice. UE și SUA au cooperat eficace în domeniul gestionării crizelor, întrucât SUA este implicată direct în operația PSAC de gestionare a crizelor din Kosovo (EULEX) și a sprijinit eforturile UE în regiunea Sahel și în Cornul Africii. De asemenea, este demnă de remarcat excelenta colaborare a forțelor navale în Oceanul Indian (Forța Operativă Multinațională 151 și Atalanta). În informațiile pentru examinarea parteneriatele PSAC ale SEAE, SUA au indicat dorința de a consolida relațiile UE-NATO. A existat, de asemenea, o bună cooperare în domeniul justiției, libertății și securității. Progrese suplimentare s-au înregistrat în ceea ce privește negocierile unui acord „umbrelă” privind protecția datelor în domeniul aplicării legii, fapt recunoscut într-o declarație ministerială comună a UE-SUA emisă la 21 iunie. La 1 iulie, a intrat în vigoare noul acord UE-SUA privind registrele cu numele pasagerilor. Lansarea comună la nivel ministerial a Alianței mondiale împotriva abuzului sexual asupra copiilor pe internet la 5 decembrie a scos în evidență un angajament comun de combatere a criminalității informatice.

7.1.2. Relațiile UE-Canada au fost dominate în 2012 de o serie de negocieri de mare vizibilitate, în special cu privire la îmbunătățirea acordului-cadru din 1976, pe care ambele părți doresc să îl finalizeze în 2013, precum și cu privire la un acord economic și comercial cuprinzător. Noul acord de parteneriat strategic va consfinți, în cadrul unui instrument cu forță juridică obligatorie, dialogurile politice, angajamentele comune și valorile împărtășite privind drepturile omului, democrația, statul de drept, neproliferarea, promovarea Curții Penale Internaționale și combaterea terorismului. Acesta va încadra, de asemenea, cooperarea existentă cu privire la chestiuni de pace și securitate internaționale. Progrese foarte importante s-au înregistrat și în ceea ce privește negocierile unui nou acord privind registrele cu numele pasagerilor, a cărui încheiere este preconizată să aibă loc în 2013. În 2012, UE a menținut un program complet de dialog politic cu Canada. La 18 aprilie la Bruxelles, ÎR/VP l-a primit pe ministrul de externe John Baird. Canada a continuat să contribuie la misiunile PSAC ale UE în Afganistan și în teritoriile palestiniene. A existat o cooperare strânsă cu privire la chestiuni precum sancțiunile la adresa Iranului și Siriei.

7.2. AMERICA LATINĂ și ZONA CARAIBILOR

RELAȚII MULTILATERALE

7.2.1. RELAȚIILE BIREGIONALE (ALC)

Relațiile cu America Latină și zona Caraibilor s-au consolidat în continuare în 2012. S-au înregistrat progrese suplimentare în punerea în aplicare a rezultatelor reuniunii la nivel înalt de la Madrid din 2010: Acordul de asociere cu America Centrală și Acordul comercial cu Columbia și Peru au fost semnate⁷². Fundația UE-ALC este în prezent operațională și își desfășoară activitățile în conformitate cu planul său de lucru. Facilitatea de investiții pentru America Latină s-a dovedit în continuare un instrument deosebit de eficace în sprijinirea investițiilor din regiune, iar un instrument similar, Facilitatea de investiții pentru zona Caraibilor (CIF), a fost lansat pentru zona Caraibilor. A continuat punerea în aplicare a Planului de acțiune de la Madrid. Cu toate acestea, negocierile UE-Mercosur pentru un acord de asociere au cunoscut o încetinire în 2012. Se fac eforturi pentru revigorarea acestora.

Au continuat pregătirile pentru **summitul de la Santiago** al șefilor de stat și de guvern ai UE și ALC⁷³.

⁷² La 13 iunie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la acordul comercial dintre UE, Columbia și Peru [P7_TA(2012)0249] și, la 11 decembrie 2012, o rezoluție referitoare la proiectul de decizie a Consiliului privind încheierea Acordului de instituire a unei asocieri între Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și America Centrală, pe de altă parte [P7_TA(2012)0478]. În plus, Parlamentul European a adoptat la 12 iunie 2012 o rezoluție referitoare la definirea unei noi politici de cooperare pentru dezvoltare în relațiile cu America Latină [P7_TA(2012)0235] și, la 24 mai 2012, o rezoluție referitoare la posibila retragere a Venezuelei din Comisia interamericană pentru drepturile omului [P7_TA(2012)0227].

⁷³ Summitul, desfășurat la 26-27 ianuarie 2013, a fost cel de al șaptelea summit de la summitul inaugural UE-ALC din 1999, dar primul cu CELAC - Comunitatea Statelor Latino-Americane și Caraibiene - în calitate de interlocutor al UE. Acesta a reprezentat o ocazie pentru a transmite un mesaj puternic al angajamentului politic al UE față de America Latină și zona Caraibilor; de a evidenția dimensiunea interdependenței noastre economice; de a sublinia contribuția importantă a investițiilor UE la dezvoltarea economică și socială a regiunii; de a sublinia importanța de a rezista protecționismului și de a menține un cadru de reglementare stabil și transparent pentru a atrage în continuare astfel de investiții; de a promova importanța ALS multipartite cu Peru și Columbia, a acordului de asociere cu America Centrală și noua strategie comună cu zona Caraibilor și necesitatea de a înregistra progrese în negocierile cu Mercosur; de a sprijini integrarea regională pe continentul sud-american; de a conveni asupra unei declarații comune cuprinzătoare și asupra adăugării a două noi sectoare (genul și investițiile) la planul de acțiune UE-CELAC, analizând totodată, în timpul revizuirii planului de acțiune UE-CELAC, posibila încorporare a unor capitole suplimentare care vizează domenii de interes biregional, precum învățământul superior, securitatea publică și securitatea alimentară și nutriția.

Dialogurile structurate UE-ALC privind migrația și drogurile au continuat în cadrul unor reuniuni la nivel înalt și al unor reuniuni tehnice.

Au avut loc două runde de negocieri pentru acordul de asociere **UE-Mercosur**, una la Bruxelles și cealaltă la Brasilia, care au generat progrese substanțiale. După runda de la Brasilia, ambele părți au convenit să discute chestiunea la nivel politic în cadrul summitului UE-CELAC de la Santiago din ianuarie 2013.

Într-un context de sporire a violenței, securitatea și justiția au reprezentat prioritățile-cheie ale dialogului politic și al cooperării UE cu țările din **America Centrală** în 2012, atât la nivel bilateral, cât și la nivel regional. UE s-a folosit de diferite instrumente de cooperare pentru a aborda această problemă, sprijinind reforme în domeniul securității, justiției și drepturilor omului, precum și politici privind prevenirea socială a violenței, îndeosebi în rândul tinerilor. În plus, UE a contribuit la combaterea acumulării ilicite și la traficul de arme de foc în America Centrală și în țările învecinate.

Continuarea și consolidarea dialogului politic cu regiunea Caraibilor a rămas o prioritate, iar în 2012 a avut loc un dialog politic între UE și Forumul grupului caraib al statelor din Africa, Caraibi și Pacific (CARIFORUM).

Strategia comună privind parteneriatul Caraibi-UE, al cărei proiect a fost convenit în timpul summitului UE-CARIFORUM în 2010, a fost finalizată și adoptată de CARIFORUM și statele membre ale UE în noiembrie 2012. Strategia subliniază importanța unirii forțelor de către UE și regiunea Caraibilor pe scena internațională în chestiuni de interes comun. Securitatea este unul dintre principalele domenii de interes comun și a fost lansat un program pentru sectorul securității destinat consolidării capacităților în organizațiile de securitate regionale, precum și prevenirii criminalității, finanțat din programul regional pentru un quantum de 10 milioane EUR.

7.2.2. Adunarea Parlamentară Euro-Latinoamericană (EUROLAT) EUROLAT a continuat să ofere informații semnificative pentru definirea politicii biregionale și a urmărit îndeaproape evoluțiile din America Latină și din UE. În 2012, au avut loc reuniuni ale Biroului executiv și ale comitetelor privind afaceri politice, economice și sociale. Aceste reuniuni au permis un dialog strâns privind chestiuni-cheie pentru parteneriatul strategic UE-ALC, inclusiv chestiuni legate de economia globală, acordurile de liber schimb/asociere, migrație și securitate. Acestea au ajutat și la pregătirea celei de a șasea adunări plenare EUROLAT, care a avut loc la 23-25 ianuarie 2013 la Santiago de Chile.

RELATII BILATERALE

7.2.3. BRAZILIA⁷⁴ În 2012, dialogul politic la nivel înalt a cunoscut o intensificare semnificativă având loc două reuniuni ministeriale, una în Brazilia în timpul vizitei ÎR/VP din 6-7 ianuarie 2012 și cealaltă la New York la 25 septembrie 2012 în marja AG a ONU. În timpul anului, președintele Comisiei Europene, Jose Manuel Barroso și 7 comisari europeni au vizitat Brazilia. Dialogul politic de la nivelul directorilor politici a avut loc pentru prima dată în Brazilia și a oferit o nouă ocazie de aprofundare a dialogului referitor la politica externă și de securitate. Au continuat consultările periodice privind drepturile omului, care au produs rezultate concrete precum acordul de consolidare a coordonării și de activitate comună în cadrul Consiliului pentru Drepturile Omului și angajamentul de a pune în aplicare acțiuni de cooperare triunghiulară destinate sprijinirii țărilor terțe în punerea în aplicare a recomandărilor revizuirii periodice universale. UE și Brazilia au continuat împreună activitatea de punere în aplicare a planului comun de acțiune 2012-2014. Numărul de dialoguri în curs, odată cu deschiderea unor domenii noi precum chestiunile generale ONU și drogurile în cadrul titlului *Pace și securitate* - a ajuns la 30. În septembrie, directorul Direcției de planificare și de gestionare a crizelor a participat la cea de a IX-a Conferință internațională pe probleme de securitate de la Forte de Copacabana, la Rio. Acesta s-a întâlnit, de asemenea, cu înalți funcționari pentru a stabili un dialog mai regulat privind securitatea, apărarea și gestionarea crizelor și a continua negocierile în vederea încheierii unui acord-cadru de participare pentru a facilita viitoarea participare a Braziliei la operații de gestionare a crizelor conduse de UE.

⁷⁴ Summitul anual nu a avut loc în 2012 din cauza unor divergențe de agendă ale președinților și a fost amânat pentru ianuarie 2013, urmând să aibă loc concomitent cu summitul UE-CELAC de la Santiago. Summitul din 2013 va fi menținut și a fost fixat provizoriu în octombrie.

7.2.4. MEXIC. Prima vizită oficială a ÎR/VP în Mexic în februarie 2012, asociată cu Consiliul comun UE-Mexic, a pus bazele consolidării în continuare a relațiilor cu acest partener strategic cu vederi apropiate. În 2012, a sporit coordonarea UE-Mexic pentru promovarea pozițiilor împărtășite cu privire la chestiuni precum schimbările climatice și liberalizarea economică, în special în contextul G20. În cadrul summitului UE-Mexic din 17 iunie de la Los Cabos, președinții Van Rompuy, Barroso și Calderon au discutat chestiuni legate de securitate, multilaterale, în special criza economică și posibila revizuire a Acordului de parteneriat economic, de coordonare politică și de cooperare. Cea de a treia sesiune a dialogului bilateral la nivel înalt privind drepturile omului s-a desfășurat în octombrie 2012, având ca teme principale eforturile Mexicului în abordarea provocărilor sale interne și reformele adoptate de guvernul federal în conformitate cu obligațiile sale internaționale. Dialogul a fost prezidat din partea UE de Reprezentantul Special al UE pentru drepturile omului, dl Stavros Lambrinidis.

7.2.5. VENEZUELA. La 7 octombrie au avut loc alegeri generale într-un mod pașnic, iar președintele în exercițiu Hugo Chavez a câștigat competiția în defavoarea contracandidatului Henrique Capriles, cu o marjă amplă. UE nu a fost invitată să desfășoare o misiune de observare a alegerilor.

7.2.6. PARAGUAY. La 22 iunie, în urma unui proces de punere sub acuzare, Congresul paraguayean l-a înlăturat pe președintele Fernando Lugo. Vicepreședintele Federico Franco a fost investit în funcția de președinte. Aceasta a creat tensiune la nivel regional, iar calitățile de membru al UNASUR și al MERCOSUR ale Paraguayului au fost suspendate. În decembrie 2012, în urma unei cereri a guvernului paraguayean, ÎR/VP a hotărât să desfășoare o misiune de observare a alegerilor la alegerile generale programate pentru aprilie 2013.

7.2.7. CUBA. În urma unei discuții privind viitorul relațiilor UE-Cuba la Consiliul Afaceri Externe din 19 noiembrie 2012, ÎR/VP a concluzionat că va cere serviciilor să înceapă elaborarea unor directive de negociere în vederea unui eventual viitor acord de dialog politic și de cooperare între UE și Cuba. Au fost evocate chestiuni legate de drepturile omului împreună cu autoritățile cubaneze la toate nivelurile, atât la Bruxelles, cât și la Havana.

7.2.8. HAITI. În 2012, UE a continuat să își respecte angajamentul de sprijinire a reconstrucției și a redresării economice a Haiti. Au fost deblocate circa 85% dintre cele 522 de milioane EUR pentru care s-au făcut angajamente în martie 2010 la conferința donatorilor de la New York. Numirea în mai 2012 a prim-ministrului Laurent Lamothe și formarea unui nou guvern au marcat o relativă stabilizare a situației politice. UE sprijină programul de reforme politice și administrative lansat de președintele Martelly, care vizează consolidarea mecanismelor democratice, reconstrucția capacităților administrative haitiene și o utilizare mai eficientă a ajutorului UE și internațional. Vizita în Haiti a comisarului Piebalgs în martie 2012 și a președintelui Martelly la instituțiile UE în noiembrie 2012 au stat la baza unui dialog reînnoit și consolidat UE-Haiti atât în domeniul cooperării, cât și în domeniul politic. În octombrie 2012, în cadrul dezbaterii CS al ONU cu privire la situația securității în Haiti, UE a salutat raportul Secretarului General al ONU privind MINUSTAH, care prevede, între altele, un transfer progresiv al atribuțiilor MINUSTAH către autoritățile haitiene, în cadrul unui proces de consolidare a stabilității democratice și a securității.

7.2.9. SURINAME. În 2012, a fost lansat dialogul politic, solicitat în conformitate cu articolul 8 din Acordul de la Cotonou, acoperind o serie de chestiuni inclusiv drepturile omului, criza economică și cooperarea pentru dezvoltare.

7.2.10. ȚĂRILE ANDINE. În **Columbia**, convorbirile oficiale de pace lansate în octombrie între guvern și FARC oferă ocazia cea mai bună din ultimii ani de a pune capăt conflictului de cinci decenii din țară. UE sprijină politic procesul de pace (declarațiile ÎR/VP din august și septembrie). De asemenea, aceasta și-a exprimat disponibilitatea de a asista punerea în aplicare a unui posibil acord de pace. Pacea ar ajuta Columbia să își atingă potențialul de dezvoltare și ar genera securitate și stabilitate în regiunea extinsă. În decembrie, ÎR/VP a formulat o declarație în care și-a exprimat îngrijorarea cu privire la extinderea jurisdicției penale militare în Columbia. Acordul comercial multilateral cu Columbia și **Peru** este așteptat să aibă un impact pozitiv asupra securității. Acesta va genera noi posibilități de dezvoltare durabilă și va contribui la eforturile guvernelor de a îmbunătăți coeziunea socială și de a combate activitățile miniere ilegale sau traficul de droguri: o sursă majoră de preocupare în materie de securitate în regiune. Progresele în direcția adoptării acordului (semnat în iunie, aprobat de Parlamentul European în decembrie) au dat un nou impuls relației dintre cele două țări. Președintele peruan Humala a vizitat instituțiile UE pentru prima oară în iunie. Conflictele sociale din sectorul minier s-au intensificat în Peru și **Bolivia**, iar provocările legate de gestionarea resurselor naturale au devenit un punct-cheie pe agenda dialogurilor politice cu țările andine. În Bolivia, UE sprijină adoptarea unei noi legi privind consultarea. La frontiera de nord a **Ecuadorului**, UE contribuie la acțiuni de prevenire a crizelor și de gestionare a conflictelor, precum și la protecția drepturilor persoanelor vulnerabile. Vizita președintelui **chilian** Pinera în noiembrie a reprezentat o ocazie de a marca zece ani de punere în aplicare cu succes a acordului de asociere și de a discuta posibilitățile de aprofundare în continuare a relațiilor în domenii precum gestionarea crizelor și schimbările climatice. Chile și-a continuat participarea la EUFOR ALTHEA. S-au înregistrat progrese în negocierea acordului-cadru destinat facilitării participării Chile la operațiile UE de gestionare a crizelor („Acordul-cadru de participare”). În fine, UE a continuat să coopereze îndeaproape în combaterea drogurilor și a traficului de droguri cu regiunea andină, desfășurând reuniuni specifice de dialog politic cu **Comunitatea andină**, precum și cu Bolivia și Peru (noiembrie), și sprijinind punerea în aplicare a politicilor de combatere a drogurilor prin programele sale de cooperare.

B. ABORDAREA AMENINȚĂRILOR ȘI A DIFICULTĂȚILOR MONDIALE

1. NEPROLIFERAREA ARMELOR DE DISTRUGERE ÎN MASĂ (ADM) ȘI A VECTORILOR ACESTORA/ARME CONVENȚIONALE

Neproliferarea și dezarmarea au continuat să facă parte integrantă din politica externă a UE în 2012, contribuind la punerea în aplicare efectivă a Strategiei europene de securitate⁷⁵.

Folosind oportunitățile noi oferite de Tratatul de la Lisabona, s-au făcut eforturi pentru a se continua consolidarea coordonării dintre instituțiile UE, precum și între instituțiile UE și statele membre, și cu țările terțe și partenerii internaționali. A fost acordată prioritate reunirii tuturor instrumentelor și mijloacelor aflate la dispoziția UE pentru a asigura complementaritatea și coerența. Concret, UE a sprijinit în continuare aderarea universală la tratatele și instrumentele internaționale relevante, precum și punerea în aplicare deplină și eficientă a acestora. De asemenea, UE a continuat să promoveze inserarea unor clauze de neproliferare a ADM, precum și privind armele de calibru mic și armamentul ușor (SALW) în cadrul acordurilor dintre UE și statele terțe. În 2012, s-au purtat negocieri privind acorduri incluzând clauze referitoare la ADM și SALW cu Afganistan, Armenia, Australia, Azerbaidjan, Brunei, Canada, Georgia, Kazahstan, Malaysia, Noua Zeelandă, Singapore și MERCOSUR.

⁷⁵ Implicarea UE în întreaga gamă de activități din acest domeniu s-a bazat pe o serie de documente strategice: Strategia europeană de securitate din 2003; Strategia UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (ADM) din 2003 și Noile linii de acțiune privind combaterea proliferării armelor de distrugere în masă și a vectorilor acestora din 2008; Strategia Uniunii Europene de combatere a acumulării ilicite și a traficului ilicit de arme de calibru mic și armament ușor (SALW) din 2005 și Poziția comună privind exporturile de arme convenționale din 2008.

1.1. NEPROLIFERAREA ADM

1.1.1. Tratatul de neproliferare (TNP) În 2012, UE și-a concentrat eforturile asupra urmăririi active a punerii în aplicare a planului de acțiune adoptat în cadrul Conferinței de revizuire a TNP din 2010, și a raportat comitetului de pregătire a TNP (Viena, 30 aprilie - 11 mai 2012) cu privire la activitățile desfășurate în acest sens. Au fost prezentate patru declarații ale UE, după cum urmează: o declarație generală și trei declarații specifice axate pe cei trei piloni ai TNP: neproliferarea, dezarmarea și utilizarea în scopuri pașnice a energiei nucleare. Au fost prezentate două documente de lucru ale UE: unul care privește punerea în aplicare a concluziilor și recomandărilor Conferinței de revizuire a TNP din 2010 cu privire la acțiuni de continuare, și celălalt privind utilizările pașnice ale tehnologiei nucleare. UE a organizat, prin Consorțiului UE de grupuri de reflecție pentru neproliferare finanțat prin PESC, cel de al doilea seminar Modul II reușit al UE în noiembrie 2012 cu privire la o zonă fără ADM în Orientul Mijlociu⁷⁶, reunind circa 140 de participanți din UE, țările din regiune, țări terțe, precum și organizații internaționale relevante, pentru a contribui la procesul în direcția Conferinței de la „Helsinki” care urmează să fie convocată de Secretarul General al ONU, Federația Rusă, Regatul Unit și Statele Unite ale Americii.

Eforturile depuse de UE în ceea ce privește Iranul și Republica Populară Democrată Coreeană sunt prezentate în capitolul respectiv din secțiunea A a prezentului raport.

⁷⁶ (Decizia 2012/422/PESC a Consiliului din 23 iulie 2012).

1.1.2. Tratatul de interzicere totală a experiențelor nucleare (CTBT) UE a continuat să promoveze intrarea în vigoare a CTBT și a susținut în continuare activitățile Comisiei Pregătitoare a Organizației Tratatului de Interzicere Totală a Experiențelor Nucleare (CTBTO). La 13 noiembrie 2012, a fost adoptată o nouă decizie a Consiliului⁷⁷ pentru a asigura un sprijin financiar suplimentar de la bugetul PESC de circa 5,2 milioane EUR pentru CTBTO, destinat consolidării capacităților de monitorizare și verificare ale Comisiei pregătitoare. Sprijinul financiar a fost completat și susținut printr-o acțiune diplomatică intensificată⁷⁸. În cadrul celei de a șasea reuniuni ministeriale în sprijinul CTBT (New York, 27 septembrie 2012), a fost prezentată o declarație a UE.

1.1.3. Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA) UE a continuat, de asemenea, să ofere sprijin, prin diferite instrumente, Agenției Internaționale pentru Energie Atomică de la Viena⁷⁹. În 2012, UE a oferit sprijin financiar suplimentar proiectului AIEA privind crearea unei bănci de uraniu slab îmbogățit, alocând suma de 20 de milioane EUR prin intermediul Instrumentului de stabilitate (IdS), și a anunțat că este pregătită să sprijine în continuare acest proiect în pregătire prin bugetul PESC. De asemenea, UE a contribuit cu o sumă suplimentară de 5 milioane EUR la modernizarea Laboratorului de garanții al AIEA de la Seibersdorf (Austria). Obiectivul principal al sprijinului oferit AIEA este de a garanta faptul că, în momentul în care țările terțe desfășoară activități nucleare, acestea respectă cele mai înalte standarde privind securitatea, siguranța și măsurile de protecție în domeniul nuclear. Prin urmare, UE și statele sale membre contribuie, de asemenea, la activitățile derulate în scopuri pașnice în domeniile energetic și neenergetic, parțial prin intermediul AIEA, cu aproximativ 150 de milioane EUR pe an. De asemenea, s-a menținut o cooperare strânsă între UE și AIEA cu privire la chestiunea nucleară iraniană.

⁷⁷ 2012/699/PESC.

⁷⁸ Dialoguri politice, demersuri, declarații formulate în cadrul reuniunii informale a sesiunii plenare a Adunării generale a ONU, destinată sărbătoririi Zilei internaționale împotriva experiențelor nucleare, și al reuniunii ministeriale organizate de „Prietenii CTBT” și de coordonatorii articolului XIV în septembrie 2012 la New York.

⁷⁹ UE rămâne un donator-cheie al Fondului pentru securitate nucleară al AIEA în beneficiul a peste 80 de țări din Africa, Orientul Mijlociu, America Latină și Asia, având o contribuție de peste 30 de milioane EUR începând cu anul 2004.

1.1.4. UE a urmărit în continuare universalizarea **Convenției privind armele chimice (CWC)** și promovarea a noi activități în sprijinul unor proiecte specifice. La 23 martie 2012, a fost adoptată o nouă decizie a Consiliului UE în sprijinul Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC). UE a demarat lucrările în direcția unei poziții comune în vederea celei de a treia Conferințe de revizuire a CWC programată pentru aprilie 2013, subliniind necesitatea distrugerii în întregime a tuturor armelor chimice cât mai repede posibil, a punerii în aplicare eficace la nivel național și a universalizării totale a CWC și exprimând preocuparea profundă în ceea ce privește amenințarea pentru pacea și securitatea internațională reprezentată de armele chimice în Siria.

1.1.5. În urma celei de a șaptea Conferințe de revizuire a **Convenției privind armele biologice și toxice (BTWC)**, care a avut loc la Geneva în perioada 5-22 decembrie 2011, și pe baza unei poziții comune oficiale adoptate de Consiliu la 18 iulie 2011, UE s-a implicat activ în programul intersesiuni 2012-2015 prezentând declarații ale UE și documente de lucru privind Asistența și cooperarea (articolul X) și privind măsurile de reducere a riscurilor generate de progresele științifice și tehnologice. La 23 iulie 2012, UE a adoptat, de asemenea, o nouă decizie a Consiliului de sprijinire a BTWC și a continuat să fie implicată activ în susținerea îmbunătățirilor în materie de biosiguranță și biosecuritate.

1.1.6. Controlul exporturilor În ceea ce privește procesele de control al exporturilor, UE a continuat, în cursul anului 2012, să susțină punerea în aplicare a Rezoluțiilor 1540, 1673 și 1810 ale Consiliului de Securitate al ONU printr-o acțiune comună a Consiliului din 2008 care vizează consolidarea competențelor și a capacităților funcționarilor de stat ai țărilor terțe. În ultimii cinci ani, programul de promovare al UE pentru controlul exporturilor cu dublă utilizare, finanțat în cadrul instrumentului pe termen lung IdS, a promovat activitățile de control al exporturilor în 28 de țări, cu o contribuție de 17 milioane EUR, având ținta clară de a încetini proliferarea ADM.

1.1.7. Pentru a asigura continuarea lucrărilor în temeiul deciziei Consiliului din 2008 în sprijinul **Codului de conduită de la Haga (HCoC) împotriva proliferării rachetelor balistice**, Consiliul a convenit asupra unei noi decizii în sprijinul HCoC (în principal, informarea statelor nesemnatare) și, la nivel mai larg, al combaterii proliferării rachetelor. Pe baza acestei decizii, UE a organizat un eveniment de informare pentru statele semnatare și nesemnatare la New York, în marja Comisiei I a AG a ONU, la 17 octombrie 2012⁸⁰.

1.1.8. În cadrul componentei de diminuare a riscurilor CBRN (chimice, biologice, radioactive și nucleare) a Instrumentului de stabilitate, s-au înregistrat progrese însemnate în ceea ce privește crearea de **centre de excelență CBRN** în regiunile vizate, primele centre fiind create în: 1. Africa de Nord (Alger), 2. Fațada atlantică africană (Rabat), 3. Orientul Mijlociu (Amman), 4. Europa de Sud-Est - Caucazul de Sud - Republica Moldova - Ucraina (Tbilisi), 5. Asia de Sud-Est (Manila), 6. Africa Subsahariană (Nairobi), 7. Asia Centrală (Tașkent) și 8. țările din cadrul Consiliului de Cooperare al Golfului, care și-au început deja activitatea. Competența acestora constă în consolidarea cooperării regionale și internaționale cu privire la toate riscurile chimice, biologice, radioactive și nucleare, indiferent de originea acestora⁸¹.

1.1.9. UE și-a continuat activitatea în direcția unui proiect de cod de conduită internațional care să consolideze formarea încrederii și transparența în **activitățile spațiale**, prin consultări intensificate cu țări terțe.

⁸⁰ UE a început, de asemenea, să planifice organizarea de evenimente care au avut loc la începutul anului 2013, precum o comemorare la Viena a 10 ani de la semnarea HCoC.

⁸¹ Consiliul de Securitate al ONU a salutat recent înființarea acestor centre (declarația președintelui CSONU din 19 aprilie 2012).

1.2. ARME CONVENȚIONALE

1.2.1. Controlul exporturilor Politicile de control al exporturilor ale statelor membre cu privire la armele convenționale s-au ghidat în continuare după poziția comună a Consiliului din decembrie 2008, care definește normele comune care guvernează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar. Grupul de lucru pentru exportul de arme convenționale (COARM) al Consiliului a desfășurat, pe parcursul anului 2012, o revizuire a poziției comune. Evaluarea preliminară a revizuirii a confirmat caracterul corespunzător al poziției comune de a promova convergența politicilor statelor membre ale UE în materie de export al armelor și a identificat direcțiile de activitate legate de punerea în aplicare care vor trebui clarificate în lunile următoare. În 2012, Consiliul și SEAE au continuat să aprofundeze dialogul cu Parlamentul European și cu societatea civilă cu privire la politicile de control al exporturilor.

În ultimii ani, UE a alocat resurse diplomatice și financiare semnificative pentru activități de informare în vederea încurajării unor sisteme responsabile și transparente de control al exporturilor de arme în țările terțe. În noiembrie 2012, UE s-a angajat să promoveze astfel de activități de informare prin adoptarea Deciziei 2012/711/PESC din 19 noiembrie 2012 care alocă 1,86 milioane EUR în acest sens pentru perioada 2013-2014.

În 2012, UE s-a implicat pe deplin în negocierea **Tratatului privind comerțul cu arme (TCA)**⁸², participând activ la Comitetul de pregătire din februarie 2012 și la conferința diplomatică din iulie 2012. De asemenea, UE a fost deosebit de activă în desfășurarea unor eforturi intense de informare în întreaga lume⁸³.

⁸² Parlamentul European a adoptat la 13 iunie 2012 o rezoluție referitoare la negocierile pentru Tratatul ONU privind comerțul cu arme (TCA) [P7_TA(2012)0251].

⁸³ În temeiul Deciziei 2010/336/PESC a Consiliului, de sprijinire a procesului de negociere a TCA, în 2012 au fost organizate trei seminare regionale în cooperare cu UNIDIR (Institutul Națiunilor Unite pentru Cercetare în Domeniul Dezarmării) la Nairobi, Kenya, pentru țările din Africa de Est și de Sud (februarie 2012), la Beirut, Liban, pentru țările din Orientul Mijlociu (martie 2012) și la Belgrad, Serbia, pentru țările din Europa și Caucaz (aprilie 2012).

1.2.2. Arme de calibru mic și armament ușor (SALW) În 2012, UE a participat activ la Conferința de revizuire a Programului de acțiune al ONU pentru prevenirea, combaterea și eradicarea comerțului ilicit cu arme de calibru mic și armament ușor (programul de acțiune) și a înaintat un document de lucru cu recomandări specifice pentru Conferința de revizuire în vederea consolidării punerii în aplicare a Programului de acțiune⁸⁴. În timpul negocierilor pe marginea proiectului de document privind rezultatele conferinței, UE a promovat, în special, necesitatea îmbunătățirii în continuare a eforturilor de contracarare a riscului de diversiune a SALW (între altele prin utilizarea sporită a registrului de arme ilicite și a sistemului de gestionare a urmăririi ale Interpol), a consolidării controalelor transferurilor de SALW și muniție, a integrării depline a perspectivei de gen în punerea în aplicare a Programului de acțiune, și a asigurării contribuției eficiente a operațiilor de sprijinire a păcii la combaterea comerțului ilicit cu SALW. UE a continuat să finanțeze elaborarea de instrumente și tehnici de combatere a comerțului ilicit cu SALW pe calea aerului, activitățile Biroului pentru probleme de dezarmare al ONU pentru punerea în aplicare a Programului de acțiune al ONU, precum și asistența pentru gestionarea depozitelor, colectarea, înregistrarea și distrugerea excedentului de SALW și muniție în Balcanii de Vest. UE a adoptat, de asemenea, o nouă decizie a Consiliului de sprijinire a activităților pentru reducerea riscului de comerț ilicit cu SALW și a acumulării excesive de SALW în regiunea OSCE.

1.2.3. Mine antipersonal și muniții cu dispersie În 2012, UE a adoptat o decizie a Consiliului în sprijinul punerii în aplicare a Planului de acțiune de la Cartagena, care sprijină eforturile de a pune în aplicare aspectele legate de asistența pentru victime și deminare din planul de acțiune, precum și care promovează universalizarea convenției. UE a participat la diferitele reuniuni ale statelor-părți la Convenția de la Ottawa și la **Convenția privind munițiile cu dispersie (CCM)** pe tot parcursul anului 2012.

⁸⁴ Documentul de lucru al UE cu privire la rezultatele Conferinței de revizuire a Programului de acțiune al ONU din 2012 a fost convenit de CAE în iulie 2012.

2. PREVENIREA CONFLICTELOR ȘI MEDIERE

Concluziile Consiliului privind prevenirea conflictelor din iunie 2011 au evidențiat trei domenii specifice: consolidarea capacității de alertă timpurie și asigurarea continuității cu acțiunile timpurii; consolidarea capacităților de mediere ale UE și a instrumentelor de analiză a conflictelor; și dezvoltarea/intensificarea parteneriatelor cu organizațiile internaționale, organizațiile neguvernamentale și instituțiile relevante.

În punerea în aplicare a acestor acțiuni, serviciile SEAE s-au străduit să adopte o abordare cuprinzătoare, aducând expertiza în materie de prevenire a conflictelor mai aproape de structurile PSAC și asigurând complementaritatea cu răspunsul în caz de criză și structurile de gestionare a crizelor ale UE, împreună cu serviciile relevante ale Comisiei, și conlucrând îndeaproape cu partenerii, inclusiv cu ONU, organizațiile regionale, societatea civilă și mediul academic.

În acest cadru, au fost întreprinse următoarele activități în 2012:

- Asigurarea sprijinului operațional pentru delegațiile UE din circa douăzeci de țări. Aceasta a inclus consiliere privind prevenirea conflictelor, consolidarea păcii și mediere; identificarea și desfășurarea experților, de exemplu, în sprijinul Comitetului de pregătire a dialogului național yemenit, și consiliere privind crearea Centrului pentru pace din Myanmar; analiza conflictului, de exemplu, pentru a înțelege impactul Boko Haram asupra stabilității în ansamblu în nordul Nigeriei; și sprijinirea capacității de mediere, de exemplu reunind diferiți factori de mediere activi în Mali.
- Continuarea activității privind consolidarea capacității de sprijinire a medierii a SEAE, cu fonduri din cadrul unui proiect-pilot finanțat de la bugetul UE la inițiativa Parlamentului European. În acest context, a fost comandat un studiu din partea unor consultanți independenți pentru a o oferi informații pentru dezvoltarea capacității UE de sprijinire a medierii, inclusiv evaluarea propunerii de creare a Institutului european pentru pace și elaborarea unei propuneri de consolidare a capacității de sprijinire a medierii a UE.

- Axarea pe consolidarea sistemelor, a instrumentelor și a culturii pentru a identifica i) țările cu risc de conflict violent pe termen mediu spre lung și ii) opțiunile pentru acțiune timpurie pentru abordarea acestor riscuri. Scopul acestui sistem de alertă timpurie nu este de a prevedea unde va izbucni următoarea criză, ci de a identifica unde sunt riscurile de viitor conflict și a asigura organizarea unor răspunsuri timpurii în amonte.
- Elaborarea unei metodologii „suple” de analiză a conflictului care să permită un diagnostic rapid al riscurilor de conflict și răspunsuri al posibile ale UE.
- Consolidarea activității comune dintre serviciile relevante ale SEAE și Comisiei privind prevenirea conflictelor, prin structuri interservicii informale, cum ar fi Grupul de prevenire a conflictelor și Grupul de lucru interservicii informal privind RSS.
- Consolidarea rețelei de contacte privind prevenirea conflictelor și consolidarea păcii, între altele, împreună cu societatea civilă (prin rețeaua de dialog cu societatea civilă), și cu organismele relevante ale ONU - PNUD, Departamentul pentru afaceri politice al ONU (prin intermediul unor schimburi de opinii periodice prin videoconferință).

3. TERORISM

Pe baza strategiei și planului de acțiune de combatere a terorismului ale Uniunii Europene, s-a convenit ca UE să trateze cu prioritate amenințările din partea Pakistanului, Cornului Africii și Yemenului, precum și a regiunii Sahel. Ulterior, pentru aceste țări au fost convenite strategii și planuri de acțiune.

Dialogurile politice privind combaterea terorismului cu parteneri-cheie ai UE au continuat în 2012 sub conducerea SEAE. Au avut loc dialoguri specifice cu ONU, Statele Unite, Rusia, Turcia, Pakistan, India și Arabia Saudită. Chestiunile legate de terorism au fost discutate și într-o serie de alte reuniuni de dialog ale UE, inclusiv dialoguri de securitate a politicii externe. SEAE a participat pe deplin la revizuirea Strategiei globale a ONU de combatere a terorismului de la New York în iunie 2012 și la Reuniunea la nivel înalt privind combaterea terorismului nuclear convocată de Secretarul General al ONU în septembrie 2012.

GCTF a continuat procesul de cooperare strânsă a celor 30 de membri fondatori (29 de țări plus UE) care a început în 2011. După cum a fost anunțat de ÎR/VP în cadrul reuniunii ministeriale a GCTF din Istanbul din iunie, UE va sprijini crearea Institutului internațional pentru justiție și statul de drept - Tunisia. Centrul internațional de excelență pentru combaterea extremismului violent (Hedayah) a fost inaugurat la Abu Dhabi în cadrul celei mai recente reuniuni ministeriale a GCTF din 13-14 decembrie. Reuniunea inaugurală a grupului de lucru al GCTF pentru regiunea Cornului Africii, coprezidată de UE și Turcia, a avut loc la Dar es Salaam la 8-10 februarie 2012 și s-a bucurat de o largă participare a țărilor din regiune și a organizațiilor internaționale și regionale.

În ianuarie 2012, dialogul politic privind combaterea terorismului (CT) cu India a fost urmat de al șaselea dialog UE-India în materie de securitate la 25 octombrie 2012. În această din urmă reuniune, ambele părți au convenit că experții ar trebui să demareze punerea în aplicare a concluziilor convenite în cadrul dialogului politic privind CT, cum ar fi asistența juridică reciprocă și extrădarea, falsificarea de monedă, combaterea radicalizării, cooperarea judiciară consolidată și urmărirea fluxurilor financiare.

În februarie 2012, Consiliul a adoptat strategia de angajament pe cinci ani UE-Pakistan. În cadrul planului, ambele părți s-au angajat în direcție unei cooperări cuprinzătoare cu privire la CT și la o serie de domenii conexe⁸⁵.

⁸⁵ Strategia de angajament a fost urmată de adoptarea Strategiei UE pentru securitate/CT privind Pakistan, care evidențiază poziția UE și a statelor sale membre privind cooperarea în materie de CT cu Pakistan. Strategia privind CT cuprinde două planuri de acțiune: un plan de acțiune pentru combaterea extremismului violent (CVE) și un plan de acțiune privind statul de drept, care sunt în curs de redactare.

Date fiind evoluțiile din Mali și riscul de creare a unui sanctuar pentru teroriști în nord, precum și riscurile de contaminare a altor țări din regiune, regiunea Sahel a devenit o prioritate și mai acută pentru UE. EUCAP Sahel, operația PSAC civilă din Niger, lansată în iulie 2012, este prima misiune PSAC din al cărei mandat face parte CT.

UE examinează, de asemenea, modalitățile de cooperare cu organizațiile regionale, cum ar fi Liga Statelor Arabe. Reuniunea ministerială UE-LSA din noiembrie 2012 a adoptat un plan de acțiune care include cooperarea în combaterea terorismului, inclusiv cu privire la justiția penală.

Comisia a continuat să pună în aplicare proiecte de combatere a terorismului în cadrul Instrumentului de stabilitate (IdS), în special proiectul Consolidarea capacității civile pentru aplicarea legii (CCBLE) în Pakistan și proiecte în regiunea Sahel și în Asia de Sud-Est. Au avut loc misiuni pentru identificarea proiectelor de combatere a extremismului violent (CVE) în Pakistan și în Cornul Africii, precum și alte proiecte din Cornului Africii.

UE și statele sale membre au desfășurat un dialog semianual cu consilierul juridic al Departamentul de Stat al SUA privind combaterea terorismului și dreptul internațional, în cadrul căruia au fost discutate principiile juridice internaționale aplicabile combaterii terorismului. Dialogul are obiectivul de a duce mai departe o înțelegere reciprocă îmbunătățită a cadrelor noastre juridice respective și dezvoltarea unui teren comun în care putem colabora mai eficient în combaterea terorismului.

4. CRIMINALITATEA ORGANIZATĂ

Criminalitatea gravă și organizată a rămas pe ordinea de zi a dialogurilor politice ale UE cu numeroase țări, organizații regionale și internaționale. Programele de asistență finanțate de UE și misiunile PSAC au ajutat la transpunerea orientărilor politice în practică. Aceste acțiuni urmăresc și completarea ciclului (intern) de politici ale UE privind formele grave de criminalitate internațională și criminalitatea organizată 2011-2013, precum și noul ciclu de politici 2014-2016.

Programele privind rutele cocainei și heroinei, finanțate prin Instrumentul de stabilitate, au continuat să consolideze capacitățile de aplicare a legii și legăturile internaționale de-a lungul respectivelor „rute”. Aceasta a inclus un nou proiect-pilot privind traficul de persoane în patru țări de pe „ruta heroinei” (Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, Republica Moldova și Turcia), care sprijină la rândul său noua strategie a UE pentru perioada 2012-2016 în vederea eradicării traficului de persoane și definirea conexă a țărilor și regiunilor prioritare⁸⁶.

Programul privind rutele maritime critice în valoare de 16,5 milioane EUR acoperă 17 țări costiere din vestul Oceanului Indian, Asia de Sud-Est și Golful Guineea. Acesta sporește capacitățile de partajare a informațiilor și funcțiile de aplicare a legii ale statelor costiere pentru a realiza un trafic maritim mai sigur și mai în siguranță, între altele prin combaterea pirateriei și a jafurilor armate pe mare. O serie de acțiuni noi au fost contractate în 2012, inclusiv formarea pazei de coastă în Golful Guineea într-o încercare de a reduce atacurile piratilor din largul coastei de Vest a Africii.

⁸⁶ În cadrul Programului privind ruta cocainei, în prezent sunt operaționale trei grupuri operative comune de interceptare în aeroporturi în Capul Verde, Senegal și Togo, care sprijină combaterea criminalității organizate pe ruta cocainei (36 de țări acoperite în Africa de Vest, America Latină și Caraibi). A fost, de asemenea, lansat un nou proiect pentru crearea unui sistem regional de informații al poliției în Africa de Vest împreună cu Interpol și un nou angajament în direcție prevenirii deturnării precursorilor drogurilor (America Latină). Aceste programe fac parte din abordarea integrată echilibrată a UE față de droguri, astfel cum a fost reconfirmată în noua strategie a UE în materie de droguri 2013-2020.

5. SECURITATEA CIBERNETICĂ

Pe parcursul anului 2012, au avut loc pregătiri pentru Comunicarea privind Strategia UE de securitate informatică (adoptată în februarie 2013), inclusiv primele etape în direcția consolidării capacității în țările terțe și informarea internațională⁸⁷. UE a participat activ la pregătirea celei de a doua conferințe internaționale privind ciberspățiul, care a avut loc la Budapesta. ÎR/VP a luat cuvântul la eveniment, subliniind importanța unui internet deschis și liber și, în același timp, a intensificării combaterii criminalității informatice și a altor amenințări cibernetice. Subiecte similare au fost evocate de UE și în cadrul primei reuniuni a grupului operativ în domeniul cibernetic UE-China în septembrie la Beijing. A doua rundă de consultări UE-India în domeniul securității informatice și a criminalității informatice a avut loc la Delhi în octombrie.

6. SECURITATEA ENERGETICĂ

În 2012, Comisia a conlucrat îndeaproape cu SEAE cu privire la punerea în aplicare a acțiunilor ulterioare evidențiate în comunicarea Comisiei în colaborare cu ÎR/VP privind securitatea aprovizionării cu energie și cooperarea internațională (septembrie 2011)⁸⁸, în conformitate cu Concluziile Consiliului din noiembrie 2011 privind consolidarea dimensiunii externe a politicii energetice a UE⁸⁹.

⁸⁷ La 12 iunie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la protecția infrastructurilor critice de informație - realizări și etape următoare: către un context global de securitate cibernetică [P7_TA(2012)0237], iar la 22 noiembrie 2012 o rezoluție referitoare la securitatea și apărarea informatică [P7_TA(2012)0457].

⁸⁸ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind securitatea aprovizionării cu energie și cooperarea internațională - „Politica energetică a UE: angajarea în relații cu parteneri din afara frontierelor noastre”, COM(2011) 539 final, 7.9.2011.

⁸⁹ Concluziile Consiliului privind consolidarea dimensiunii externe a politicii energetice a UE - *Cea de a 3127-a reuniune a Consiliului TRANSPORTURI, TELECOMUNICAȚII și ENERGIE (Energie) - Bruxelles, 24 noiembrie 2011*. Parlamentul European a adoptat la 12 iunie 2012 o rezoluție referitoare la angajarea în relații de cooperare în domeniul politicii energetice cu parteneri din afara frontierelor noastre: o abordare strategică privind aprovizionarea sigură, sustenabilă și competitivă cu energie [P7_TA(2012)0238].

La 5 decembrie 2012, a avut loc la Bruxelles cea de a patra reuniune a Consiliului Energie **UE-SUA** (care a urmat reuniunii anterioare de la Washington din noiembrie 2011). Agenda s-a organizat în jurul mandatului triplu al Consiliului Energie, și anume securitatea energetică, politica energetică și tehnologia energetică, cu un accent puternic pe repercusiunile „revoluției gazului de șist/petrolului din SUA”, pe evoluțiile în domeniul energiei din vecinătatea UE și pe domeniile de politică și tehnologie energetică în care UE și SUA ar putea coopera. UE și-a afirmat clar interesele energetice și provocarea globală mai largă a schimbărilor climatice. Între alte chestiuni, cooperarea strânsă cu SUA cu privire la sancțiunile impuse Iranului în 2012 a fost văzută de ambele părți ca un exemplu bun de diplomatie coordonată în domeniul energiei.

Relația UE cu **Rusia** în domeniul energetic a continuat să fie marcată de o puternică interdependență, Rusia fiind în continuare principalul furnizor extern de energie al UE, iar UE cel mai mare consumator extern al resurselor de hidrocarburi rusești. La 7 decembrie 2012, a avut loc ceremonia de lansare a proiectului Southstream, iar Gazprom a finalizat anul acesta negocierile cu Serbia, Ungaria, Slovenia și Bulgaria. În octombrie 2012, cea de a doua conductă Nordstream a fost inaugurată, fiind destinată transportului anual a până la 55 de miliarde de metri cubi de gaz rusesc pe an către consumatorii europeni. Comisia Europeană a decis să deschidă procedurile oficiale de investigare pentru a vedea dacă Gazprom împiedică concurența pe piețele gazului din Europa Centrală și de Est, încălcând normele antitrust ale UE. În fine, pe baza unui mandat al UE, au demarat în februarie 2012 și negocierile cu privire la acorduri între UE-Rusia și **Belarus** privind gestionarea rețelelor electrice din regiunea Baltică.

Ucraina s-a alăturat Comunității Energiei la 1 februarie 2011 și din februarie 2012 a înregistrat unele progrese privind reforma amânată a sectorului energetic, în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Energiei, îndeosebi luarea de măsuri în direcția dezmembrării Natfogas. Consolidarea legăturilor de transport al energiei a fost în continuare un domeniu important în cadrul Strategiei UE pentru Asia Centrală. În 2012, au avansat lucrările privind punerea în aplicare a mandatului Uniunii Europene din septembrie 2011 de negociere a unui tratat cu forță juridică obligatorie între UE, Azerbaidjan și Turkmenistan în vederea construirii unui sistem de conducte transcaspice. O evoluție pozitivă în această direcție a fost semnarea de către Turcia și Azerbaidjan, la 28 iunie 2012, a Acordului interguvernamental pentru construcția TANAP (conducta transanatoliană) pentru transportul gazului de la frontiera estică către frontiera vestică a Turciei, asigurând un tranzit stabil la nivelul întregii țări.

În 2012, UE a îmbunătățit relațiile bilaterale cu **Irak** și a semnat, la 11 mai 2012, Acordul de parteneriat și cooperare, iar acum intenționează să consolideze cooperarea în special în domeniul energiei, ajutând Irakul să își canalizeze potențialul uriaș. Unele proiecte sunt deja în curs, cum ar fi instituirea Centrului de tehnologie energetică UE-Irak.

7. SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI SECURITATEA

În 2012, a continuat punerea în aplicare a concluziilor Consiliului din iulie 2011 care invită la consolidarea diplomației UE în materie de climă și care stabilesc trei direcții prioritare de acțiune, printre care abordarea legăturii dintre schimbările climatice, penuria de resurse naturale și securitatea internațională prin diplomație preventivă și măsuri dedicate de cooperare⁹⁰. A fost menținut accentul pe acțiunile de promovare pentru a continua sensibilizarea cu privire la provocările în materie de securitate climatică în cadrul dialogurilor bilaterale și regionale de politică, de exemplu cu SUA, precum și prin participarea SEAE și a Statului-major al UE la evenimente dedicate de politică. De asemenea, SEAE s-a implicat în activitatea în materie de securitate climatică a Comisiei AFET/SEDE a Parlamentului European. A fost extins sprijinul permanent pentru analiza și gestionarea riscurilor în materie de securitate climatică în regiunile și țările vulnerabile, inclusiv prin sprijinirea cercetării aplicate și a dialogului la nivel regional, cum ar fi, de pildă, în cadrul proiectului de cercetare multidisciplinară „Schimbări climatice, hidroconflicte și securitate umană - CLICO”, care se ocupă de punctele sensibile în materie de securitate climatică și a apei în Sahel și în Mediterana/Orientul Mijlociu. În plus, cu sprijinul Instrumentului de stabilitate, a fost lansat în 2012 un nou program regional pe trei ani cu țări din Europa de Est, Caucazul de Sud și Asia Centrală. Activitatea este condusă prin consorțiul ENVSEC (Inițiativa „Mediul și securitatea”), care reunește OSCE și diferite agenții ale ONU. Activitățile se axează pe evaluări ale riscului local, informare politică și consolidarea capacității în parteneriat cu guvernele și părțile interesate din cadrul societății civile din regiune.

⁹⁰ La 22 noiembrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la rolul politicii de securitate și apărare comune în cazul crizelor și al dezastrelor naturale generate de climă [P7_TA(2012)0458].

8. SECURITATEA APEI

În 2012, securitatea apei s-a bucurat de o atenție sporită. În septembrie 2012, a avut loc o discuție strategică privind securitatea apei în cadrul reuniunii Gymnich (a miniștrilor de externe ai UE și a ÎR/VP) de la Paphos (Cipru). A existat un acord potrivit căruia abordarea cauzelor profunde, în special schimbările climatice și presiunea demografică, precum și cauza legată de dezvoltarea economică, se află în centrul eforturilor europene și internaționale de soluționare a provocării apei. Dar a existat de asemenea un acord potrivit căruia apa este un factor major de tensiuni și conflicte și pentru securitatea internațională și, prin urmare, UE a fost îndemnată să dezvolte o implicare mai intensă privind eforturile de prevenire a conflictului cu privire la bazinele de apă regionale și transfrontaliere și de promovare a modalităților de gestionare a apei durabile și bazate pe colaborare.

Pentru a înțelege mai bine actuala implicare a UE și a statelor membre cu privire la securitatea apei și ca o piatră de temelie pentru dezvoltarea unei implicări mai clare a politicii externe, a fost lansat la sfârșitul anului 2012 un exercițiu de cartografiere a securității apei cu participarea UE și a statelor membre în scopul de a obține un instantaneu al responsabilităților fiecărui factor. Se preconizează finalizarea exercițiului de cartografiere la începutul anului 2013.

În septembrie 2012, în marja Adunării generale a ONU de la New York, ÎR/VP, împreună cu secretarul de stat Clinton și Națiunile Unite au prezidat un eveniment privind securitatea apei în care a existat un acord larg cu privire la importanța apei pentru stabilitate și dezvoltare, precum și pentru pace și securitate și au convenit accelerarea eforturilor comune de abordare a provocărilor legate de securitatea apei.

La 25 iunie, în cadrul Strategiei de revizuire a strategiei UE pentru Asia Centrală pentru un nou parteneriat, adoptată de Consiliul European în 2007, Consiliul a reafirmat că mediul/apa sunt domenii-cheie de acțiune pentru implicarea UE în regiune. În 2012, implicarea UE în materie de securitate a apei în Asia Centrală a înregistrat noi progrese, inclusiv prin vizita în regiune a ÎR/VP în noiembrie 2012.

C. CONTRIBUȚIA LA O ORDINE MULTILATERALĂ MAI EFICIENTĂ

UE și-a menținut sprijinul fără echivoc pentru multilateralism, reafirmat în Tratatul de la Lisabona , recunoscând faptul că dificultățile globale necesită soluții globale. La prezentarea declarațiilor UE în cadrul organizațiilor internaționale, acordurile generale, adoptate de Consiliu la 22 octombrie 2011, au fost puse în practică pe parcursul anului 2012, contribuind astfel la prezentarea acestor declarații ale UE. O prezență coerentă a UE în forurile multilaterale rămâne o prioritate.

1. ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE

UE și-a continuat eforturile interne de îmbunătățire a aplicării practice a modalităților din Rezoluția 65/276 a Adunării generale a ONU privind participarea UE la activitatea ONU, adoptată în mai 2011. UE s-a folosit pe deplin de dispozițiile Rezoluției 65/276 și a participat activ la Adunarea generală a ONU, la comitetele și grupurile sale de lucru, la reuniunile și conferințele internaționale organizate sub auspiciile Adunării generale și la conferințele Națiunilor Unite. Acțiunea UE a contribuit la asigurarea în continuare în practică a modalităților și a aplicării rezoluției.

În prioritățile sale pentru activitatea la ONU⁹¹, UE și-a reafirmat obiectivul global de asigurare a unei ONU puternice și eficiente aflate în vârful sistemului internațional.

⁹¹ La 13 iunie 2012, Parlamentul European a adoptat o recomandare adresată Consiliului privind cea de a 67-a sesiune a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite [A7-0186/2012]. În cadrul reuniunii sale din 23 iulie 2012, Consiliul a adoptat Prioritățile UE pentru cea de a 67-a sesiune a Adunării generale a Organizației Națiunilor Unite (doc. 12851/12).

În domeniul păcii și securității, punerea în aplicare a responsabilității de a proteja a continuat să fie o prioritate majoră a UE la ONU. UE a continuat acțiunile privind punerea în aplicare a conceptului în cadrul instrumentelor și al politicilor UE. În domeniul gestionării crizelor, UE și ONU au rămas implicate în activitatea sistematică cu privire la modul în care UE poate sprijini în continuare acțiunile ONU de menținere a păcii și UE și-a continuat sprijinul pentru consolidarea păcii de către ONU, în special Comisia ONU pentru consolidarea păcii. UE a contribuit la un rezultat pozitiv al primei reuniuni la nivel înalt a Adunării generale a ONU privind statul de drept la nivel național și internațional în septembrie 2012. Cu această ocazie, UE și statele sale membre s-au angajat într-o serie largă de domenii urmărind consolidarea statului de drept la nivel internațional și național atât în interiorul UE, cât și la nivel extern, oferind sprijin țărilor terțe. Majoritatea angajamentelor ar trebui puse în aplicare până în 2014 sau 2015.

Drepturile omului sunt detaliate în altă secțiune a prezentului raport și, în acest context, trebuie doar amintit că promovarea drepturilor omului, a democrației și a statului de drept au rămas firul călăuzitor al acțiunii UE la ONU pe parcursul anului 2012. UE a acționat cu succes în sprijinul Rezoluției 67 a AG a ONU privind pedeapsa cu moartea, precum și al inițiativelor de țară ale UE privind situația drepturilor omului în cadrul Comitetului III și a continuat să se implice intens în priorități-cheie precum libertatea religioasă sau de credință cu țările terțe în scopul reafirmării și dezvoltării în continuare a acquis-ului prezentat de UE în rezoluțiile AG a ONU și ale Consiliului pentru Drepturile Omului.

În domeniul dezvoltării durabile, chestiunile prioritare cheie au fost acțiunile ulterioare rezultatului Rio+20 și pregătirea cadrului de dezvoltare post-2015. Este esențial să se asigure că aceste două procese nu urmează direcții diferite, ci sunt îngemănate într-un cadru unic, cuprinzător. UE a acționat pentru a asigura un discurs coerent și orientat în cadrul organismelor și al forurilor ONU cu privire la inițiativele din domeniul guvernantei, inclusiv al guvernantei economice mondiale, al acțiunilor ulterioare rezultatelor Rio+20 și al cadrului de dezvoltare post-2015. Ca parte a măsurilor ulterioare Rio+20, UE a sprijinit adoptarea rezoluției AG a ONU privind consolidarea și actualizarea Programului Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP). Combaterea schimbărilor climatice a rămas și ea un obiectiv-cheie al UE la ONU.

De asemenea, UE a promovat reformarea sistemului ONU. UE și-a menținut angajamentul privind garantarea unei gestionări eficiente și eficace a resurselor financiare ale ONU, în conformitate cu principiile disciplinei bugetare și coerenței bugetare, cu respectarea celor mai înalte standarde internaționale, precum și privind consolidarea eficacității pe teren.

2. OSCE

UE a sprijinit în mod deosebit consolidarea OSCE pe parcursul întregului ciclu al conflictului (de la alerta timpurie la reabilitarea postconflict), inclusiv prin intermediul activității Înaltului Comisar pentru Minoritățile Naționale și al misiunilor OSCE de pe teren. UE a apreciat eforturile OSCE de a da un nou impuls și de a înregistra progrese cu privire la negocierile 5+2 privind soluționarea conflictului din Republica Moldova și a recunoscut progresele în direcția unei soluționări finale în Transnistria în cadrul convorbirilor. De asemenea, UE a acordat o mare importanță progreselor dimensiunii umane a OSCE, care include Biroul pentru instituții democratice și drepturile omului al OSCE și Reprezentantul OSCE pentru libertatea presei. Cooperarea cu OSCE s-a dezvoltat în continuare în domeniul libertății presei, al drepturilor omului și al abordării amenințărilor transnaționale, inclusiv cu privire la chestiuni legate de gestionarea frontierelor și la securitate și securitate informatică.

UE continuă să acorde o mare importanță rolului instituțiilor autonome ale OSCE în monitorizarea punerii în aplicare a angajamentelor de către statele participante la OSCE, ajutându-le să își îmbunătățească performanțele în acest sens. Aceasta include observarea alegerilor pe întreg teritoriul OSCE. UE a contribuit la un acord cu privire la rolul OSCE în facilitarea participării la alegerile sârbe a rezidenților din Kosovo.

UE a contribuit în mod activ la dialogul pe marginea viitorului securității europene, inclusiv prin discuții privind procesul Helsinki+40, precum și la activitatea OSCE privind consolidarea și modernizarea controlului armelor și măsurile de consolidare a încrederii și a securității.

Cu toate acestea, în pofida unor eforturi majore ale președintelui și a angajamentului constructiv al UE, nu s-au putut realiza progrese în toate cele trei dimensiuni ale OSCE în 2012. UE a deplâns profund eșecul adoptării de decizii în dimensiunea umană în timpul consiliului ministerial de la Dublin din decembrie 2012 și și-a exprimat dezamăgirea că nu a fost posibil să se convină asupra chestiunilor relevante pentru Forumul pentru cooperare în materie de securitate.

3. CONSILIUL EUROPEI

UE și-a continuat cooperarea cu Consiliul Europei în acord cu memorandumul de înțelegere dintre cele două organizații, în special în domeniul PEV (cu un accent deosebit pe Parteneriatul estic și pe dimensiunea sud-mediteraneeană) și cu privire la Balcanii de Vest, în materie de democrație, stat de drept și drepturile omului. UE a continuat să se bucure în special de o bună cooperare cu Consiliul Europei cu privire la chestiuni legate de justiție și afaceri interne în cadrul punerii în aplicare a Programului de la Stockholm al UE, precum și în domeniile statului de drept și democrației, prin intermediul unei cooperări strânse cu Comisia de la Veneția cu privire la reforma constituțională și chestiuni legate de legea electorală. O cooperare eficace a fost instituită între Reprezentantul Special al UE pentru drepturile omului și omologii săi din cadrul Consiliului Europei, precum Comisarul pentru Drepturile Omului. Facilitatea pentru vecinătatea estică în valoare de 4 milioane EUR, lansată în 2011, abordează chestiunile reformei justiției, criminalității informatice și combaterii corupției. Punerea în aplicare a programului comun „Consolidarea reformelor democratice în vecinătatea sudică” a demarat la începutul anului 2012 în Maroc și Tunisia, urmate de Iordania, după ce contactele la nivel politic și tehnic au dus la acorduri privind cooperarea. Negocierile pentru aderarea UE la Convenția europeană a drepturilor omului s-au reluat pe baza propunerilor UE, după un an de întrerupere generat de dezbaterile din interiorul UE privind proiectul de acord obținut la nivel tehnic în 2011.

D. PROMOVAREA DREPTURILOR OMULUI, A DEMOCRAȚIEI ȘI A STATULUI DE DREPT

2012 a fost un an marcat de schimbări deosebite în politica UE în domeniul drepturilor omului. Prin adoptarea Cadrului strategic al UE privind drepturile omului și democrația și a Planului de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația la 25 iunie, UE a reafirmat faptul că drepturile omului nu se află doar în centrul principiilor sale directoare, ci sunt firul călăuzitor care se regăsește în toate acțiunile sale.

Un Cadru strategic al UE privind drepturile omului și democrația

Cadrul strategic⁹² prevede că „UE va promova drepturile omului în toate domeniile acțiunii sale externe, fără excepție”. Acesta stabilește principiile, obiectivele și prioritățile menite să îmbunătățească eficacitatea și coerența politicii UE în domeniul drepturilor omului în ansamblu în următorii zece ani⁹³. Acesta prevede o bază convenită pentru un efort cu adevărat colectiv, implicând statele membre ale UE și instituțiile UE deopotrivă. Cadrul strategic consolidează și un angajament pentru un parteneriat autentic cu societatea civilă.

Cadrul strategic a fost o abordare a UE convenită ca răspuns la noile provocări globale.

Comunicarea comună din decembrie 2011 a Comisiei Europene și a ÎR, „Drepturile omului și democrația în centrul acțiunilor externe ale Uniunii Europene - către o abordare mai eficientă”⁹⁴, evidențiază necesitatea coerenței în integrarea drepturilor omului în politicile externe. Comunicarea afirmă că, în ceea ce privește normele și valorile pe care dorește să le susțină în domeniul drepturilor omului și al democrației, UE trebuie să se bazeze pe anumite principii, să dea dovadă de creativitate în privința căilor de urmat în acest sens și să acționeze cu hotărâre pentru obținerea unor rezultate concrete.

⁹² Concluziile Consiliului privind drepturile omului și democrația; Cea de a 3179-ea reuniune a Consiliului Afaceri Externe, Luxemburg, 25 iunie 2012

⁹³ La 18 aprilie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la Raportul anual privind drepturile omului în lume și politica Uniunii Europene în domeniu, inclusiv implicațiile pentru politica strategică a UE în domeniul drepturilor omului [P7_TA(2012)0126]. La 13 decembrie 2012, acesta a adoptat o rezoluție referitoare la Raportul anual 2011 privind drepturile omului și democrația în lume și politica Uniunii Europene în această privință [P7_TA(2012)0503], precum și o rezoluție referitoare la revizuirea strategiei UE privind drepturile omului [P7_TA(2012)0504].

⁹⁴ Comunicarea comună a ÎR/VP și a CE „Drepturile omului și democrația în centrul acțiunilor externe ale Uniunii Europene - către o abordare mai eficientă”; COM(2011) 886 final.

Cadrul este completat de un **plan de acțiune** care reunește 97 de acțiuni organizate în 36 de rubrici, care acoperă perioada până la 31 decembrie 2014. Unul dintre angajamentele planului de acțiune este ca UE să își prezinte performanța în îndeplinirea obiectivelor sale în cadrul raportului anual privind drepturile omului și democrația în lume.

Drepturile omului în ansamblul politicii UE

Ca parte a noului pachet privind drepturile omului, numirea în acest an a unui **Reprezentant Special al UE privind drepturile omului** urmărește să contribuie la punerea în aplicare a cadrului strategic și a planului de acțiune și să consolideze eficiența și vizibilitatea politicii UE⁹⁵. Dl Stavros Lambrinidis și-a preluat funcția în septembrie 2012 și a început deja să își facă auzită vocea, îndeosebi cu privire la partenerii strategici ai UE, la țările din vecinătatea noastră și la țările în tranziție. Acesta a prezidat dialoguri privind drepturile omului cu Mexic și cu Uniunea Africană; a acționat în vederea dezvoltării relațiilor cu Rusia și Egipt; a participat la evenimente la nivel înalt, cum ar fi primul Forum al ONU privind afacerile și drepturile omului și reuniunea OSCE privind punerea în aplicare a dimensiunii umane; și s-a întâlnit cu apărători ai drepturilor omului, membri ai Parlamentului European și reprezentanți ai statelor membre. A promovat activitatea UE în domenii ale drepturilor omului precum genul, libertatea religioasă sau de credință și libertatea de exprimare.

2012 a fost un an în care UE a avut o activitate susținută de urmărire a integrării în continuare a drepturilor omului în propriile sale acțiuni, după cum prevede cadrul. Toate cele 140 de delegații și oficii, împreună cu cele 15 misiuni și operații PSAC dispun în prezent de **puncte focale privind drepturile omului și democrația** numite. În 101 de țări, au fost numiți și ofițeri de legătură pentru apărătorii drepturilor omului. Punctele focale pentru drepturile omului există în prezent în fiecare direcție executivă geografică și urmăresc integrarea coerentă a drepturilor omului în activitatea SEAE în ansamblu.

⁹⁵ La 13 iunie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la Reprezentantul Special al Uniunii Europene pentru drepturile omului [P7_TA(2012)0250].

Grupul interservicii privind drepturile omului din cadrul Comisiei a înregistrat niveluri de activitate sporite în legătură cu activitatea privind cadrul strategic și planul de acțiune. Acesta s-a întrunit în mai multe rânduri în 2012, reunind SEAE și direcții generale ale Comisiei, și și-a dovedit valoarea asigurând acțiuni coerente în rândul diferitelor servicii care se ocupă de chestiuni legate de drepturile omului.

O inovație în 2012 a fost crearea unui **Grup de contact** la nivel înalt **privind drepturile omului între Parlamentul European, SEAE și Comisia**. Și acesta a fost creat în contextul activității legate de cadrul strategic și de planul de acțiune. În urma reuniunii sale inițiale din 16 aprilie 2012, acesta și-a arătat valoarea în calitate de for pentru schimburi periodice între deputați în parlament și înalți funcționari ai SEAE privind chestiuni legate de drepturile omului. În consecință, a continuat să se reunească începând cu adoptarea cadrului strategic și a planului de acțiune și este considerat acum un canal important de comunicare.

Anul acesta, s-a înregistrat un angajament sporit al UE pentru a realiza parteneriate cu **societatea civilă**. Organizațiile societății civile sunt consultate sistematic cu privire la toate programele și sunt acum implicate îndeaproape în procesul politic, cum ar fi redactarea orientărilor privind drepturile omului și elaborarea abordării cuprinzătoare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea.

Acțiunile UE în acest domeniu sunt extrem de importante deoarece, în 2012, spațiul ONG-urilor s-a redus foarte mult. Organizațiile societății civile se confruntă tot mai mult cu restricții grave și variate ale libertății de expresie și de asociere impuse de guverne care caută să reducă la tăcere vocile și să le reprime acțiunile.

Pentru a le sprijini cauza, **IEDDO** (Instrumentul european pentru democrație și drepturile omului) i-a sprijinit pe apărătorii drepturilor omului, societatea civilă și pe alți actori în peste 100 de țări în 2012. Pentru perioada 2014-2020, Comisia Europeană a propus în proiectul său de regulament punerea la dispoziție a 1,4 miliarde EUR pentru a impulsiona și mai mult eforturile, deși negocierile cu privire la bugetul exact și sfera acestuia continuă.

Comunicarea Comisiei din octombrie intitulată „Rădăcinile democrației și ale dezvoltării durabile: angajamentul Europei față de societatea civilă în ceea ce privește relațiile externe”⁹⁶

angajează ferm UE în oferirea unui sprijin suplimentar organizațiilor societății civile în țările partenere, astfel încât acestea să își poată juca pe deplin rolul în furnizarea de servicii sociale, transparență, promovarea bunei guvernări și contribuția la elaborarea politicilor. Este în curs în prezent un exercițiu de cartografiere pentru a putea spori efectul acțiunilor UE.

În octombrie, s-a înregistrat și crearea **Fondului european pentru democrație** (EED), destinat sprijinirii apărătorilor democrației care se luptă pentru tranziția democratică în vecinătatea europeană și dincolo de aceasta⁹⁷. Acesta urmărește completarea instrumentelor deja existente, inclusiv IEDDO. Valoarea adăugată a EED va proveni din sprijinul rapid și flexibil pentru actorii care nu sunt deja sprijiniți sau care sunt insuficient vizați sau întâmpină dificultăți în obținerea sprijinului prin instrumentele existente ale UE, cazurile cele mai evidente fiind organizațiile societății civile, mișcările și activiștii individuali care acționează în favoarea unui sistem pluralist multipartit, indiferent de mărimea lor sau de statutul formal.

Cu toate acestea, cel mai important este ceea ce merge dincolo de retorică și de rapoartele elaborate de instituții; este faptul că politicile și planurile UE îmbunătățesc sau nu situația drepturilor omului la fața locului.

Promovarea universalității drepturilor omului

Pe parcursul anului 2012, UE și-a reafirmat angajamentul față de promovarea și protecția tuturor drepturilor omului, fie civile și politice, fie economice, sociale și culturale. În acest scop, cel de al 14-a **Forum** anual **UE -ONG** privind drepturile omului, desfășurat în decembrie, a reunit peste 200 de apărători angajați ai drepturilor omului, activiști și decidenți politici hotărâți să transpună interesele comune în acțiune comună. Forumul a examinat rolul mecanismelor regionale în promovarea universalității, cu participarea activă a reprezentanților mecanismelor internaționale și regionale privind drepturile omului din întreaga lume.

⁹⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0492:FIN:RO:PDF>
⁹⁷ La 29 martie 2012, Parlamentul European a adoptat o recomandare adresată Consiliului referitoare la modalitățile de posibilă creare a unui Fond european pentru democrație [P7_TA(2012)0113].

UE și-a continuat acțiunea la nivelul ONU pentru a promova universalitatea drepturilor omului. Aceasta a încurajat ratificarea tratatelor internaționale cheie privind drepturile omului și a continuat să sublinieze necesitatea integrării drepturilor omului, a guvernancei, a democrației, a statului de drept în cadrul Obiectivelor de dezvoltare ale mileniului (ODM) post-2015.

Recunoașterea naturii universale a drepturilor omului este importantă pentru abordarea provocărilor care nu respectă frontierele naționale. 2012 s-a caracterizat prin evoluția la nivel mondial a unor noi **crize ale drepturilor omului** și prin acutizarea celor existente, fie că este vorba despre răspândirea unor legi represive în anumite țări din Europa de Est și Asia Centrală, fie că este vorba despre criza susținută în materie de securitate din Sahel. Situația din Mali a cunoscut o deteriorare accentuată în 2012, când lovitura de stat și activitățile grupărilor armate extremiste au dus la încălcări flagrante ale drepturilor omului. Întreaga regiune a fost afectată de tulburări politice, activitate teroristă, trafic de droguri și arme care s-au răspândit dincolo de granițe, amenințând pacea și securitatea.

Confruntată cu restricționarea spațiului apărătorilor drepturilor omului și al ONG-urilor, precum și cu inegalitatea de gen permanentă, UE a desfășurat întreaga gamă de instrumente în sprijinul populațiilor aflate în dificultate.

Drepturile omului în toate politicile externe ale UE

În 2012, UE a promovat drepturile omului în toate domeniile acțiunii sale externe, fără excepție. În 2012, UE a continuat să se asigure că sunt inserate clauze privind drepturile omului în acordurile politice cadru, cu țările industrializate și neindustrializate deopotrivă, și că sunt făcut legăturile corespunzătoare cu acordurile de liber schimb. Acest lucru a rămas valabil, chiar dacă nu a fost ușor să se ajungă la un acord cu țara parteneră. În 2012, astfel de clauze au fost inserate în acorduri cu Irak, Vietnam, America Centrală și Filipine⁹⁸.

⁹⁸ La 14 iunie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la cazurile de impunitate din Filipine [P7_TA(2012)0264].

În cadrul **politicii de securitate și apărare comune**, desfășurarea prealabilă a modulelor de formare privind drepturile omului, protecția copilului și genul au fost dezvoltate în continuare în cooperare cu instituții de formare din statele membre ale UE și cu societatea civilă și vor fi pe deplin operaționale în 2013.

Punerea în aplicare a priorităților UE în domeniul drepturilor omului

Pe parcursul anului 2012, UE a continuat să își reafirme opoziția față de **pedeapsa cu moartea** și s-a folosit de toate instrumentele diplomatice de care dispune pentru a înregistra progrese în direcția abolirii la nivel mondial. Mișcarea către abolire este una dintre prioritățile maxime identificate de cadrul strategic și planul de acțiune privind drepturile omului și democrația.

Pentru a marca Ziua europeană/mondială împotriva pedepsei cu moartea la 10 octombrie, UE și Consiliul Europei au emis o declarație comună în care își reafirmă opoziția față de recurgerea la pedeapsa capitală în toate circumstanțele, precum și angajamentul lor față de abolirea pedepsei cu moartea în întreaga lume. Delegațiile UE din întreaga lume au comemorat evenimentul prin organizarea a numeroase seminare, conferințe de presă, expoziții și evenimente.

UE a continuat să se opună pedepsei cu moartea în toate forurile relevante, în special ONU, OSCE și Consiliul Europei. Printr-o intensă activitate de lobby și de informare, UE, împreună cu statele membre, a participat activ la alianța transregională de promovare a Rezoluției 67/206 a Adunării generale a ONU (21 decembrie 2012) care reafirmă apelul pentru un moratoriu privind utilizarea pedepsei cu moartea. Rezoluția a fost adoptată cu 111 de voturi pentru, 41 împotrivă și 34 de abțineri, un număr fără precedent comparativ cu rezoluțiile similare din 2007, 2008 și 2010.

Au continuat eforturile privind crearea unor noi **orientări privind drepturile omului**, precum și dezvoltarea celor existente. Acestea sunt instrumente practice destinate sprijinirii reprezentățiilor UE la fața locului în înregistrarea de progrese cu privire la politica drepturilor omului. A început activitatea legată de orientările privind libertatea religioasă sau de credință și de transformarea în orientări a instrumentarului LGBTI⁹⁹ (lesbiene, homosexuali, bisexuali, persoane transgender și intersexuali); Orientările pentru politica UE față de țările terțe în ceea ce privește tortura și alte tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante au fost, de asemenea, revizuite. În același sens, nota orientativă privind handicapul și dezvoltarea a fost și ea actualizată în 2012.

Copiii au ocupat o poziție proeminentă pe lista de priorități a UE în domeniul drepturilor omului. Au fost finanțate numeroase proiecte axate pe copii în peste 50 de țări prin programul „Investiții în oameni” și IEDDO. Printre acestea, UE a lansat punerea în aplicare a 15 proiecte de combatere a muncii copiilor, în valoare de circa 11,1 milioane EUR.

În 2012, UE a condus o campanie globală de lobby pentru a promova ratificarea a două protocoale opționale la Convenția cu privire la drepturile copilului și la Convenția 182 a OIM (Organizația Internațională a Muncii) privind formele cele mai grave de muncă a copiilor. Au fost asigurate alte 18 ratificări ale diferitelor instrumente.

⁹⁹ La 5 iulie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la violențele împotriva femeilor lesbiene și drepturile persoanelor lesbiene, homosexuale, bisexuale, transgen și intersexuale (LGBTI) din Africa [P7_TA(2012)0299].

Chestiunile legate de **gen**¹⁰⁰ au ocupat un loc important pe agenda anului 2012. UE a continuat să promoveze activ drepturile femeilor prin dialogurile privind drepturile omului și prin consultările cu partenerii. Cel de al doilea raport de punere în aplicare a Planului de acțiune al UE privind egalitatea de gen și responsabilizarea femeilor în contextul dezvoltării a fost pregătit și adoptat în noiembrie 2012. Raportul include exemple concrete de integrare a genului în instrumentele geografice ale UE. Tot în legătură cu responsabilizarea, în septembrie, UE și 12 membri cofondatori s-au angajat față de Parteneriatul pentru viitor egal, care urmărește asigurarea priorității participării politice și a responsabilizării economice a femeilor.

UE a continuat să acționeze în calitate de lider în punerea în aplicare a abordării cuprinzătoare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea. A fost activă cu privire la chestiunea femeilor, păcii și securității în peste 70 de țări în 2012, sprijinul său însumând circa 200 de milioane EUR pentru dezvoltarea și punerea în aplicare a planurilor naționale de acțiune, finanțarea organizațiilor neguvernamentale și formarea agențiilor guvernamentale¹⁰¹.

UE a adoptat o abordare centrată pe drepturile omului și adaptată genului în cadrul **Strategiei UE pentru perioada 2012-2016 în vederea eradicării traficului de persoane**, adoptată în iunie 2012. Strategia urmărește o abordare cuprinzătoare axată pe prevenirea traficului, urmărirea penală a infractorilor, protecția victimelor și parteneriatele cu diferitele părți interesate, inclusiv cu societatea civilă.

¹⁰⁰ Reuniunea anuală a Consilierilor PSAC privind drepturile omului și chestiunile de gen a avut loc la 15 iunie 2012 la Bruxelles. Consilierii din aproape toate misiunile și operațiile și-au prezentat activitatea și au discutat în special trei teme: formarea și resursele, conlucrarea cu societatea civilă și chestiunile interne/organizaționale, inclusiv relațiile cu sediile centrale. Toate documentele de planificare a misiunilor PSAC civile includ o referire clară la chestiuni legate de drepturile omului/aspectele de gen, pace și securitate; 50% dintre mandate includ aceleași referiri clare și 60% dintre misiuni raportează în acest sens; 60% dintre misiunile PSAC civile au desemnat consilieri de gen sau puncte focale care se ocupă în special de aspectele de gen ale gestionării crizelor.

¹⁰¹ La 2 februarie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la situația femeilor în război [P7_TA(2012)0028].

În ceea ce privește **libertatea de exprimare online și offline**¹⁰², UE a condamnat în mod repetat restricțiile impuse libertății de exprimare și accesului la internet, precum și arestarea bloggerilor, în cadrul relațiilor sale bilaterale cu țări terțe (Iran, Siria, China, Egipt, Libia, Vietnam) și în cadrul forurilor multilaterale. În iunie, UE a jucat un rol-cheie în asigurarea adoptării în unanimitate de către Consiliul pentru Drepturile Omului a primei rezoluții pentru protecția libertății de exprimare pe internet, care a fost condusă de Suedia.¹⁰³ Prin „Strategia fără deconectare”, UE a continuat să furnizeze sprijin permanent utilizatorilor internetului, bloggerilor și activiștilor pe internet care trăiesc în regimuri autoritare.

Educație

Educația a fost una dintre chestiunile orizontale cheie ale reuniunii Gymnich (Paphos, 7-8 septembrie 2012). ÎR/VP a introdus educația ca pe o chestiune orizontală de maximă importanță care ar trebui să se reflecte în abordarea noastră cuprinzătoare a politicii externe. Potențialul de influențare a transformării societăților a fost evidențiat ca un lucru care ar trebui să se afle în centrul politicii noastre externe. Aceasta se aplică îndeosebi prevenirii conflictelor, intervențiilor în zone de conflict, precum și țărilor în proces de tranziție. A fost exprimată preocuparea față de rata scăzută de participare a femeilor și fetelor la sistemul de educație și a fost subliniată necesitatea concentrării resurselor pe infrastructura educațională.

Colaborarea cu partenerii bilaterali

Pe parcursul anului 2012, UE a urmărit să aibă un impact la fața locului prin dialog și abordări personalizate.

¹⁰² La 11 decembrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la Strategia privind libertatea digitală în politica externă a UE [P7_TA(2012)0470].

¹⁰³ A/HRC/20/L.13 The promotion, protection and enjoyment of human rights on the Internet (Promovarea, protecția și exercitarea drepturilor omului pe internet) <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/LTD/G12/147/10/PDF/G1214710.pdf?OpenElement>

Pe parcursul anului, au avut loc 30 de **dialoguri** și consultări dedicate **privind drepturile omului**, în care subiectele de preocupare au fost evocate cu țările-partenere. De asemenea, au avut loc seminare cu societatea civilă în Brazilia, Georgia, Indonezia și Mexic, în paralel cu dialogurile privind drepturile omului. În 2012, ÎR/VP și SEAE au formulat numeroase declarații, iar în numeroase alte situații, au fost desfășurate eforturi diplomatice mai puțin vizibile.

140 de **strategii de țară privind drepturile omului** au fost primite din partea delegațiilor UE și difuzate statelor membre, iar primele 48 de strategii au fost aprobate de Consiliu în noiembrie. Deși trebuie recunoscut faptul că procesul de validare s-a dovedit anevoios, toate strategiile au fost pregătite de către șefii misiunilor UE și sunt deja puse în aplicare, primele rapoarte de punere în aplicare fiind așteptate la începutul anului 2013 pe baza evaluării situației la fața locului.

Acțiunile prin intermediul instituțiilor multilaterale

Nu există un for mai potrivit decât **Națiunile Unite** pentru a asigura faptul că drepturile universale ale omului sunt recunoscute ca atare - și că se aplică fiecărei femei, bărbat sau copil, oriunde ar trăi.

În 2012, UE și-a menținut nivelul de angajament în cadrul forurilor ONU privind drepturile omului. Cele trei sesiuni anuale ale **Consiliului pentru Drepturile Omului** s-au bucurat de mult succes din perspectiva UE¹⁰⁴. UE a propus rezoluții privind Siria, Myanmar/Birmania, Republica Populară Democrată Coreeană (împreună cu Japonia) și Belarus, împreună cu rezoluții tematice privind libertatea religioasă și de credință și cu drepturile copilului (împreună cu GRULAC, Grupul de țări din America latină și Caraibi). UE a sprijinit activ mult mai multe rezoluții, inclusiv rezoluții privind libertatea de exprimare, Sri Lanka, Iran, Eritreea, Côte d'Ivoire și Somalia. UE a inițiat crearea unui nou mandat de țară și numirea unui raportor special pentru Belarus și l-a sprijinit pe noul raportor special pentru Eritreea. UE, sprijinită de statele membre, și-a acordat întregul sprijin pentru activitatea comisiei de anchetă privind Siria și a asigurat extinderile necesare de mandat, precum și un apel puternic pentru asigurarea responsabilității și prevenirea impunității. Drepturile femeilor au dominat chestiunile tematice și în cadrul celei de a 20-a sesiuni, UE a organizat împreună cu Brazilia un eveniment secundar privind apărătorii drepturilor femeii care s-a bucurat de o largă participare.

¹⁰⁴ La 16 februarie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la poziția Parlamentului privind cea de a 19-a sesiune a Consiliului ONU pentru Drepturile Omului [P7_TA(2012)0058].

În timpul celei de a 67-a sesiuni a **Adunării generale de la New York**, toate inițiativele UE au fost aprobate cu un sprijin puternic. Inițiativa transregională împotriva pedepsei cu moartea a fost adoptată cu sprijinul cel mai larg înregistrat până acum, atât ca număr de voturi, cât și în ceea ce privește susținerea în comun, ceea ce confirmă tendința mondială către abolire. În urma unui proces pozitiv cu țara vizată, s-a ajuns la un consens cu privire la o rezoluție privind Myanmar/Birmania, care recunoaște progresele și enumeră domeniile în care au mai rămas preocupări legate de drepturile omului pentru activitatea viitoare. Textul privind RPDC a fost adoptat fără vot și o inițiativă privind Siria, introdusă de o coalitie largă de țări sub conducere arabă, inclusiv câteva state membre ale UE, a obținut un sprijin record. O rezoluție cuprinzătoare privind drepturile omului în Iran a fost prezentată cu sprijinul UE și adoptată cu un rezultat satisfăcător. Rezoluția anuală a UE privind libertatea religioasă sau de credință a fost, din nou, adoptată prin consens. Sesiunea a adoptat și o rezoluție privind drepturile copilului, care a pus accentul pe copiii populațiilor indigene, și a aprobat prima rezoluție a AG a ONU care invită la încetarea practicii nocive a mutilării genitale feminine - o inițiativă africană care s-a bucurat de sprijinul puternic al UE - precum și texte care invită la eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și la încetarea execuțiilor extrajudiciare.

Anul acesta, UE a continuat să conlucreze îndeaproape cu **partenerii regionali** din întreaga lume, precum Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), Uniunea Africană, precum și Liga Statelor Arabe și s-a angajat împreună cu Organizația de Cooperare Islamică (OIC). Pentru prima dată, au fost adoptate prioritățile EU pentru cooperarea cu Consiliul Europei în 2012-13, cu o corelare la programul bienal de activități al Consiliului Europei. UE și Consiliul Europei au pus în aplicare un număr crescând de programe comune în domeniul statului de drept, al democrației și al drepturilor omului, atingând în 2012 cifra de 101 milioane EUR (cofinanțată la un nivel mediu de 89% de către UE).

Colaborarea în cadrul UE

2012 a fost marcat de intensificarea cooperării între instituțiile UE.

Premiul Nobel pentru Pace a fost primit de Ziua drepturilor omului, pe 10 decembrie, de președinții Van Rompuy, Barroso și Schulz. S-a decis utilizarea fondurilor primite pentru Premiul Nobel pentru a finanța proiecte prin care se oferă educație copiilor afectați de conflictele armate.

Premiul este o recunoaștere deosebită a realizărilor din trecut, dar pune accentul și pe necesitatea ca toți europenii - instituțiile UE, statele membre și 500 de milioane de cetățeni - să acționeze împreună și să dubleze eforturile noastre pentru a promova și proteja drepturile omului nu doar în interiorul frontierelor noastre, ci și în întreaga lume.

Democrația, statul de drept și supremația legii

Democrația și supremația legii sunt parte integrantă a politicii UE în materie de drepturi ale omului. În 2012, UE a continuat să sprijine cu vigoare procesele electorale în întreaga lume prin trimiterea de **misiuni de observare a alegerilor** (MOA) și **misiuni de experți electorali** (MEE), precum și prin oferirea de asistență electorală și sprijin pentru observatorii interni. În total, UE a desfășurat 13 MOA și MEE pe parcursul anului 2012. Aceste misiuni au contribuit la sprijinirea democrației în vecinătatea UE (MOA în Alegarea, echipă de evaluare electorală în Libia și MEE în Egipt), au asistat la transferul de putere către opoziție (MOA și MEE în Senegal, MEE în Mexic) și la consolidarea democrației în statele fragile (MOA în Timorul de Est și Sierra Leone).

Au fost intensificate eforturile de asigurare a unei monitorizări sistematice a recomandărilor făcute de misiunile electorale ale UE. Au fost implicate toate grupurile de lucru geografice ale Consiliului, iar instrucțiunile au fost transmise tuturor delegațiilor UE. În decembrie, ca parte a acestor eforturi, UE a desfășurat o primă misiune de monitorizare electorală în Malawi în scopul studierii progreselor înregistrate în reformele electorale și a impactului recomandărilor MOA a UE.

Victoria epocală a democrației și a drepturilor omului în 2011, în special în vecinătatea sudică, a fost urmată în 2012 de experiențe și provocări mult mai dificile, ceea ce a evidențiat faptul că o serie de alegeri nu este suficientă pentru ancorarea unei democrații.

Natura turbulentă a procesului politic din Egipt dovedește fragilitatea tranziției și gradul însemnat de consolidare care este încă necesar. Legătura dintre exercitarea drepturilor politice și civile și exercitarea drepturilor economice, sociale și culturale a fost arătată în mod clar - așa cum transpare în sistemele politice care sunt (sau nu sunt) capabile să asigure bunăstarea cetățenilor, inclusiv a femeilor și a membrilor care aparțin minorităților.

Au fost organizate grupuri operative ale UE cu Tunisia (2011), Iordania (2012) și Egipt (2012) pentru a oferi sprijinul politic și economic extrem de util acestor țări în tranzițiile lor către democrație. Astfel, UE și-a arătat disponibilitatea de a fi un partener veritabil, cu condiția asigurării respectării drepturilor omului și a principiilor democratice.

Pe parcursul anului, UE a urmărit să utilizeze toate instrumentele de care dispune, de la dialogul politic la cooperarea pentru dezvoltare și la sancțiuni în urmărirea satisfacerii depline a drepturilor omului și a democrației. Activitatea a continuat cu privire la abordări mai coerente ale sprijinului pentru democrație în urma concluziilor Consiliului din decembrie 2009¹⁰⁵. În octombrie, a fost adoptat un raport comun consolidat privind punerea în aplicare a planurilor de acțiune pentru sprijinirea democrației în nouă țări-pilot. Lecțiile învățate urmăresc să ofere informații pentru lansarea celui de al doilea val de țări la începutul anului 2013.

Democrația și statul de drept se îngemănează în mod necesar cu **dezvoltarea**. În 2012, UE a înregistrat progrese cu privire la politica UE privind viitoarea cooperare pentru dezvoltare, și anume Agenda schimbării¹⁰⁶, care subliniază necesitatea sprijinirii **unei abordări a dezvoltării bazate pe drepturile omului** și a asigurării faptului că procesele dezvoltării sunt incluzive. „Orientările privind sprijinul bugetar”¹⁰⁷ au plasat și ele drepturile omului, guvernanta și democrația în centrul cooperării pentru dezvoltare a UE.

¹⁰⁵ Concluziile Consiliului privind sprijinirea democrației în relațiile externe ale EU - Către o coerență și o eficiență sporite (doc. [16081/09](http://register.consilium.europa.eu/pdf/ro/09/st16/st16081.ro09.pdf))
<http://register.consilium.europa.eu/pdf/ro/09/st16/st16081.ro09.pdf>

¹⁰⁶ Concluziile Consiliului privind creșterea impactului politicii UE în domeniul dezvoltării: o agendă a schimbării (cea de a 3166-a reuniune a Consiliului Afaceri Externe, 14 mai 2012).

¹⁰⁷ Concluziile Consiliului „Abordarea viitoare a sprijinului bugetar al UE destinat țărilor terțe”; cea de a 3166-a reuniune a Consiliului Afaceri Externe, Bruxelles, 14 mai 2012.

La 22 și 23 noiembrie 2012, a avut loc la Bruxelles „Seminarul privind statul de drept pentru experții misiunilor PSAC”. A fost pentru prima oară când CPCC (Capacitatea civilă de planificare și conducere) a organizat un astfel de eveniment pe tema statului de drept. Seminarul a abordat problemele cu care se confruntă CPCC în cele zece misiuni ale sale din Europa, Africa, Orientul Apropiat și Mijlociu, în care contribuie la dezvoltarea în continuare a statului de drept și a supremației legii CPCC a constituit un for pentru schimb de opinii, pentru discutarea și crearea unei rețele de părți interesate și experți pentru acțiunile ulterioare din acest domeniu¹⁰⁸.

În 2012, UE a susținut și sporit în continuare angajamentul de a consolida statul de drept și supremația legii prin intermediul misiunilor sale PSAC, inclusiv, în special, EULEX Kosovo, EUPOL Afganistan, EUJUST Lex Irak și EUPOL COPPS (teritoriile palestiniene ocupate).

E. CREȘTEREA EFICACITĂȚII, A CAPACITĂȚII ȘI A COERENȚEI GESTIONĂRII CRIZELOR PRIN INTERMEDIUL PSAC

În 2012, au fost lansate trei noi misiuni civile: EUCAP NESTOR pentru sprijinirea consolidării capacității maritime regionale în statele din Cornul Africii și din vestul Oceanului Indian; EUAVSEC Sudanul de Sud, pentru a ajuta la consolidarea securității Aeroportului internațional de la Juba, și EUCAP Sahel Niger, pentru a îmbunătăți capacitățile forțelor de securitate din Niger de combatere a terorismului și criminalității organizate. În plus, spre sfârșitul anului 2012, a avut loc și planificarea acțiunii PSAC din Mali și Libia.

¹⁰⁸ Seminarul a reunit timp de două zile aproape 60 de persoane care reprezintă cinci misiuni diferite (EUJUSTLEX IRAQ, EULEX KOSOVO, EUPOL AFGHANISTAN, EUPOL CONGO, EUPOLCOPPS), alte instituții ale EU, ONU, statele membre, ONG-uri, centre de formare și cercetători.

La 14 decembrie 2012, șefii de stat și de guvern au transmis un semnal puternic în favoarea consolidării capacității UE de a acționa în calitate de furnizor de securitate, prin adoptarea concluziilor procedurale privind PSAC pentru a pregăti discuția din cadrul Consiliului European privind securitatea și apărarea, prevăzută pentru decembrie 2013. În vederea acestei dezbateri, Consiliul European - reiterându-și angajamentul de a consolida PSAC în calitate de element esențial al abordării cuprinzătoare a UE - i-a invitat pe ÎR (prin SEAE și EDA), precum și Comisia să raporteze până în septembrie 2013 cu privire la propunerile și acțiunile lor respective de consolidare a PSAC și de îmbunătățire a disponibilității capacităților civile și militare. În acest sens, Consiliul European a identificat trei priorități: (i) sporirea eficacității, a vizibilității și a impactului PSAC; (ii) îmbunătățirea dezvoltării capabilităților de apărare; (iii) consolidarea industriei de apărare europene¹⁰⁹.

1. CREȘTEREA CAPACITĂȚILOR

1.1. Concepte pentru activitățile PSAC

Elaborarea unor concepte ale UE a continuat să fie un efort oportun și important, deoarece necesitatea dezvoltării capacității UE a crescut în 2012, nu în ultimul rând în urma lansării a trei noi misiuni. Conceptele sunt instrumente esențiale care servesc drept orientări și manuale pentru acțiunea PSAC în numeroase domenii. Revizuirea conceptelor vechi și elaborarea de concepte noi pe baza lecțiilor învățate din propriile misiuni ale UE de gestionare a crizelor, precum și din experiența altor actori internaționali, contribuie la o planificare îmbunătățită și mai rapidă a noilor misiuni și operații. La rândul lor, lecțiile derivă în principal din experiența proprie a UE, și sunt validate și puse în aplicare prin concepte noi sau actualizate. Una dintre cele mai importante activități conceptuale include lansarea examinării și a revizuirii conceptului de „Misiuni PSAC la frontieră în cadrul gestionării civile a crizelor” și elaborarea unui „concept pentru operații de securitate maritimă”¹¹⁰.

¹⁰⁹ La 22 noiembrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la punerea în aplicare a politicii de securitate și apărare comune [P7_TA(2012)0455]. Tot la 22 noiembrie 2012, acesta a adoptat o rezoluție referitoare la clauzele UE de apărare reciprocă și de solidaritate: dimensiuni politice și operaționale [P7_TA(2012)0456].

¹¹⁰ La 10 mai 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la pirateria maritimă [P7_TA(2012)0203].

1.2. Capacitățile civile și militare

CAPACITĂȚILE CIVILE

În 2012, s-au înregistrat pași importanți în direcția dezvoltării în continuare a capacităților civile pentru PSAC. Cu toate acestea, dat fiind faptul că UE continuă să desfășoare misiuni mai diverse și mai complexe, adesea în medii ostile și care necesită o gamă largă de experiență, este necesară o activitate suplimentară.

Ca răspuns la solicitarea Consiliului din decembrie 2011, SEAE a stabilit un plan multianual de dezvoltare a capacității civile, pe baza activității desfășurate în cadrul celor două obiective globale civile, în vederea instituirii unui cadru durabil pentru dezvoltarea capacității civile a PSAC prin canalizarea diferitelor direcții de activitate pentru dezvoltarea capacităților civile și structurarea unei secvențe de raportare și de orientare politică¹¹¹.

În septembrie 2012, a avut loc al patrulea seminar la nivel înalt privind facilitarea desfășurării personalului civil în misiunile PSAC¹¹², care s-a axat pe depășirea neajunsurilor din misiunile civile PSAC în domeniul statului de drept. Capacitățile civile au beneficiat, de asemenea, în 2012 de o vizibilitate politică ridicată prin discuția directorilor de politică de securitate. Această practică va continua pe parcursul anului 2013.

În 2012, s-au înregistrat progrese însemnate în direcția finalizării mediului informatic Goalkeeper, care urmărește ajutarea autorităților statelor membre în crearea registrelor personalului civil și în exploatarea posibilităților de formare oferite în Europa¹¹³, pentru a facilita desfășurarea capacităților civile în misiuni PSAC.

¹¹¹ Solicitarea Consiliului din decembrie 2011 este cuprinsă în PSAC - Concluziile Consiliului (doc. 17991/11). Cu privire la activitatea desfășurată în cadrul celor două obiective globale civile, a se vedea: Raportul final privind Obiectivul global civil 2008 (doc. 14807/07) și Raportul final privind Obiectivul global civil 2010 (doc. 16817/10).

¹¹² Cele patru seminare (iunie 2009, iulie 2010, iulie 2011, septembrie 2012) au avut loc la Bruxelles și s-au adresat reprezentanților la nivel înalt ai tuturor ministerelor și serviciilor naționale însărcinate cu detașarea propriu-zisă a personalului în misiunile PSAC civile. Rapoartele seminarelor respective se află în doc. 12018/09 (seminarul din 2009), doc. 14201/10 (seminarul din 2010), doc. 16109/11 (seminarul din 2011) și doc. 15337/12 (seminarul din 2012). Progresele statelor membre în facilitarea desfășurării personalului civil în misiunile PSAC au fost raportate Consiliului în noiembrie 2009 și în decembrie 2010 (a se vedea documentele 15842/09 și, respectiv, 16989/10). Un al treilea raport privind progresele înregistrate urmează să fie publicat la începutul anului 2013.

¹¹³ Cel mai recent raport privind progresele înregistrate referitor la Goalkeeper se află în doc. 12312/12. Al patrulea raport privind progresele înregistrate referitor la Goalkeeper este așteptat în aprilie 2013.

Este în desfășurare activitatea, în cadrul consolidării legăturilor dintre PSAC și libertate, securitate și justiție, de sensibilizare a comunității securității internă în legătură cu necesarul de personal al misiunilor civile, printr-o serie de acțiuni cu implicarea statelor membre, a agențiilor UE de securitate internă și a instituțiilor UE.

De asemenea, la sfârșitul anului 2012, desfășurarea rapidă a viitoarelor misiuni PSAC a fost îmbunătățită considerabil prin crearea unui depozit PSAC, al cărui principal obiectiv va fi dotarea rapidă a misiunilor cu echipament esențial pentru operabilitatea și desfășurarea lor rapidă.

În cele din urmă, în toamna anului 2012, normele privind achizițiile aplicabile misiunilor care operează în țările aflate în criză au fost relaxate de către Comisie (în conformitate cu dispozițiile aplicabile ale Regulamentului financiar): acest lucru a asigurat faptul că misiunile PSAC își pot satisface mai ușor nevoile în materie de echipamente și servicii.

CAPABILITĂȚI MILITARE

În concluziile sale din noiembrie, Consiliul și-a reiterat apelul la menținerea și dezvoltarea în continuare a capabilităților militare de susținere și de consolidare a PSAC - care stau la baza capacității UE de a acționa ca furnizor de securitate, în contextul unei abordări cuprinzătoare mai largi. Ciprul a organizat diferite evenimente privind capabilitățile militare aducând subiectul în prim-planul discuțiilor la toate nivelurile în cea de a doua parte a anului 2012.

În urma actualizării din 2011 a planului de dezvoltare a capacităților (CDP) al (AEA), este în pregătire o nouă revizuire pentru 2014, care va aborda atât substanța, cât și structura acestuia.

Realizările în materie de dezvoltare a capabilităților militare ale UE desfășurate sub îndrumarea Comitetului militar al UE au fost prezentate într-un Raport unic privind progresele înregistrate cu privire la dezvoltarea capabilităților militare ale UE (SPR)¹¹⁴. Printre cele mai importante realizări raportate s-au numărat cele din domeniul punerii în comun și partajării (cu un accent pe formare și educație), al apărării împotriva criminalității cibernetice, al implicării militare în cerul unic european, al elaborării de concepte și al suportului logistic pentru operații PSAC. Principalele neajunsuri actuale raportate sunt legate de nivelul redus de sprijin pentru mecanismele UE de răspuns rapid maritim și aerian, întârzierea elaborării pe termen scurt a rețelei extinse pentru operații ale UE, menținerea locurilor vacante pe lista grupărilor tactice ale UE care ar putea reduce capabilitatea de răspuns militar rapid a UE.

În privința revizuirii neajunsurilor, în concluziile sale din noiembrie, Consiliul a evidențiat necesitatea axării dezvoltării capabilității militare pe eliminarea curențelor și pe întrunirea noilor cerințe pentru PSAC. Acesta a invitat CMUE să examineze în 2013 neajunsurile și prioritățile în materie de capabilități militare, ca sursă de informații pentru planul de dezvoltare a capacităților al Agenției Europene de Apărare (AEA), plan care vizează furnizarea de informații în cazul deciziilor naționale privind investițiile în apărare pentru dezvoltarea capabilităților.

Punerea în comun și partajarea

A continuat să stea la baza eforturilor UE dubla abordare a dezvoltării proiectelor în colaborare, asociată unei cooperări europene în domeniul apărării mai sistematice și mai durabile pe termen lung. În acest sens, Comitetul director al AEA a adoptat „Codul de conduită privind punerea în comun și partajarea”, document neobligatoriu care cuprinde acțiuni concrete pentru integrarea cooperării în procesele decizionale naționale. S-au înregistrat progrese și cu privire la proiectele de punere în comun și partajare susținute de AEA. Într-adevăr, au fost realizați pași importanți pe parcursul anului 2012, în special în domeniul alimentării în aer (semnarea scrisorii de intenție privind „Punerea în aplicare a unei inițiative europene pentru transportul cu aeronave strategice de alimentare multifuncționale”), formarea în domeniul elicopterelor (semnarea unui acord tehnic legat de programul de exerciții pentru elicoptere), formarea în domeniul protecției împotriva dispozitivelor explozive improvizate, spitalele de campanie, supravegherea maritimă, comunicațiile prin satelit (celula pentru achiziții) și autorizarea diplomatică (semnarea unui acord de program privind autorizarea diplomatică a aeronavei de transport militar a participanților în spațiul aerian sau pe teritoriul lor național respectiv).

¹¹⁴ Raportul unic privind progresele înregistrate cu privire la dezvoltarea capabilităților militare ale UE în perioada noiembrie 2011-octombrie 2012 (doc. 15476/12 din 25 octombrie 2012)

Activitatea pregătitoare a Grupului operativ al Comisiei pentru industria apărării și piața apărării a fost salutăată de Consiliu în concluziile sale din noiembrie, în care a încurajat Comisia Europeană și AEA să conlucreze îndeaproape cu statele membre în direcția unei piețe a apărării mai competitive și mai transparente în Europa și a unei industrii europene de apărare mai puternice, și să stimuleze sinergiile în cercetarea și tehnologia cu dublă utilizare (inclusiv în domenii precum vehiculele aeriene fără pilot, securitatea informatică și maritimă, spațiul și energia și mediul).

1.3. Lecțiile învățate și cele mai bune practici în PSAC civilă și militară

Este în curs de consolidare sistemul pentru lecțiile învățate în dimensiunile civilă și militară ale PSAC. La 30 noiembrie, SEAE a prezentat un pachet de documente intitulat „Lecțiile învățate: îmbunătățirea produsului”. Acesta a fost salutat de statele membre. Printre documente s-a aflat un proiect de concept de lecții învățate și de cele mai bune practici în PSAC civilă, care pune un accent sporit pe asigurarea punerii în aplicare a lecțiilor învățate și transformarea experienței în cele mai bune practici pentru a oferi modele pozitive.

Tot în cadrul „îmbunătățirii produsului”, au existat două rapoarte comune civilo-militare: primul raport comun publicat vreodată privitor la lecțiile învățate și cele mai bune practici civilo-militare și un raport tematic privind lecțiile învățate referitoare la sprijinul PSAC civilo-militar pentru reforma sectorului de securitate (RSS). RSS este unul dintre domeniile-cheie de intervenție ale UE în sprijinul păcii și securității internaționale. Rapoartele au fost prezentate de CMPD și salutate de COPS. A fost, de asemenea, prezentat un raport privind lecțiile învățate pentru PSAC în urma programului de formare a forțelor de poliție finanțat de CE, EUPFT 2008-2010. Recomandările din aceste rapoarte vor orienta activitatea și lecțiile învățate și cele mai bune practici în 2013.

O bază de date comună civilo-militară de lecții învățate și de bune practici în PSAC a fost, de asemenea, creată în 2012 pentru a facilita partajarea lecțiilor învățate, a cunoștințelor, a experienței și a bunelor practici în rândul factorilor care se ocupă de gestionarea crizelor. Acest exercițiu important implică toate părțile interesate (Consiliu, SEAE, departamente ale Comisiei): dezbaterile cu privire la lecțiile învățate a continuat în 2013, când SEAE și Comisia vor prezenta Consiliului, spre aprobare, o foaie de parcurs privind îmbunătățirile concrete.

1.4. Formare și exerciții

Au fost depuse eforturi considerabile în 2012 atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre pentru a îndeplini obiectivele globale și a îmbunătăți formarea PSAC în rândul tuturor categoriilor de personal cu activitate în chestiuni PSAC sau desfășurate în misiuni și operații PSAC.

În mai 2012, SEAE a organizat pentru prima oară o reuniune la care au participat șefii unităților de formare și experții în formare din misiunile și operațiile PSAC, din instituțiile UE și din cadrul principalilor furnizori de formare în domeniul gestionării crizelor. Evenimentul a facilitat crearea unei rețele în rândul acestor trei grupuri principale de factori interesați, inclusiv discutarea celor mai bune practici în activitățile de formare de la începutul misiunii - precum și legătură acestora cu formarea care precedă desfășurarea - și sporirea sensibilizării cu privire la instrumentele de sprijin pentru formare disponibile la nivelul UE. Reuniunea s-a bucurat de o largă participare și a fost extrem de bine apreciată de participanți. Va deveni un eveniment anual.

Activități de formare importante au abordat între altele chestiuni precum pregătirea potențialilor viitori șefi de misiune de rang înalt pentru misiunile și operațiile PSAC, planificarea strategică a misiunilor și integrarea chestiunilor legate de gen în activitățile operaționale PSAC.

Dezvoltarea în continuare a abordării cuprinzătoare a fost consolidată prin desfășurarea de către EUMS a trei cursuri strategice axate pe planificare operațională, cu participarea tuturor instituțiilor UE. EUMS și Colegiul European de Securitate și Apărare (CESA) au desfășurat cu succes primul curs de orientare organizat în comun. CESA a colaborat, de asemenea, îndeaproape cu Colegiul European de Poliție (CEPOL) și cu proiectul Comisiei „Noua inițiativă a Europei în materie de formare pentru gestionarea crizelor civile”, care organizează, printre altele, formare anterioară desfășurării pentru mai multe misiuni PSAC civile.

În 2012, SEAE și Comisia au pregătit o propunere de consolidare a CESA și de corelare mai strânsă a acestuia cu SEAE.

Reflectând situația post-Lisabona, SEAE a desfășurat, pentru prima dată, un exercițiu de gestionare a crizelor pe mai multe niveluri 2012, care a utilizat toate cele trei niveluri ale procesului decizional¹¹⁵ într-un răspuns PSAC la o criză ficțională. O valoare suplimentară a fost extrasă din exercițiu prin testarea elementelor noilor proceduri propuse pentru gestionarea crizelor și a sistemului de răspuns în caz de criză al SEAE. Lecțiile derivate din exercițiu vor fi utilizate în cadrul examinării și al revizuirii Politicii și conceptului de exercițiu ale UE, care urmează să fie finalizate în 2013.

2. SPORIREA EFICACITĂȚII

2.1. Cooperarea cu partenerii în gestionarea crizelor

ȚĂRILE PARTENERE

Eforturile au fost intensificate cu scopul de a continua dialogul substanțial și cooperarea cu țările terțe, inclusiv cu partenerii strategici, și de a dezvolta relațiile cu parteneri noi. Statele membre au aprobat o serie de recomandări pentru îmbunătățirea și adâncirea cooperării cu partenerii cu privire la PSAC, care vor necesita acțiuni ulterioare suplimentare. UE și-a continuat dialogul cu membrii NATO europeni care nu sunt membri ai UE, cu alte țări care sunt candidate la aderarea la UE, precum și cu alți câțiva parteneri importanți, inclusiv SUA, Canada, China, Japonia, Rusia și Ucraina, și cu vecinii UE de la est și sud.

În 2012, 14 țări (Albania, Canada, Chile, Croația, Elveția, Islanda, fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, Muntenegru, Norvegia, Noua Zeelandă, Serbia, Turcia, Ucraina, SUA) au participat la 9 misiuni și operații PSAC [EUFOR ALTHEA, EUJUST LEX Irak, EULEX Kosovo, EUPM BiH (mandatul s-a încheiat la 30 iunie 2012), EUPOL COPPS, EUPOL Afganistan, EUNAVFOR ATALANTA, EUTM SOMALIA, EUSEC RD Congo]. A continuat interacțiunea fructuoasă cu mai mulți alți parteneri în contextul activităților de combatere a pirateriei.

¹¹⁵ Cele trei niveluri ale procesului decizional care au participat la exercițiu au fost: nivelurile strategie politică, strategie militară și operațional.

Pe parcursul anului 2012, fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, Noua Zeelandă și Republica Moldova au încheiat cu UE acorduri pentru stabilirea unui cadru pentru participarea acestora la operațiile UE de gestionare a crizelor („Acorduri-cadru de participare”). Au demarat negocierile privind acordurile-cadru de participare cu Georgia și cu Republica Coreea.

2.2. Organizații internaționale

UE-NATO

În 2012, în cadrul cooperării strânse UE-NATO în domeniul gestionării crizelor în cadrul acordurilor „Berlin Plus” pentru operația PSAC EUFOR Althea în Bosnia și Herțegovina a continuat să funcționeze fără probleme și în mod eficient.

Atunci când s-a constatat că planificarea privind Mali ar putea duce la lansarea unei noi operații militare a UE, a fost asigurată transparența deplină cu aliații europeni care nu sunt membri ai UE, atât la nivel bilateral, cât și în cadrele convenite.

SEAE a participat la exercițiul NATO de gestionare a crizelor CMX 12 cu statut de observator.

În conformitate cu mandatul acordat de Consiliul European în septembrie 2010, punerea în aplicare a propunerilor concrete înaintate Secretarului General al NATO în 2011 a continuat în 2012 astfel:

- contactele interpersonale s-au dezvoltat în prezent în numeroase domenii ale gestionării crizelor. Noile formate de reuniuni la nivel de personal la nivel înalt au contribuit la creșterea transparenței și a complementarității cu privire la subiecte de interes comun, nu în ultimul rând cu privire la domenii în care ambele organizații acționează împreună.
- informările cu privire la subiecte precum apărarea împotriva criminalității cibernetice sau combaterea terorismului de către personalul UE pentru grupurile de lucru ale NATO s-au bucurat de reciprocitatea informărilor pe aceleași subiecte de către personalul NATO pentru grupurile de lucru ale UE, ceea ce a permis schimburi de opinii care au fost salutate de statele membre și de națiunile din ambele organizații.
- în plus, cu privire la capacitățile de apărare, a continuat cooperarea productivă la nivel de personal între UE și NATO cu privire la proiecte în domeniul punerii în comun și partajării și al apărării inteligente, pentru a asigura coerența și consolidarea reciprocă și pentru a evita dublarea.

UE-ONU

La 3 iulie 2012, COPS a aprobat „Planul de acțiune pentru consolidarea sprijinului PSAC a UE pentru menținerea păcii de către ONU”. În toamna anului 2012, UE a demarat punerea în aplicare a planului de acțiune. Accentul primei etape a fost pus pe acțiunile cu o prioritate maximă pentru ONU și pentru UE și care au un calendar relativ scurt pentru punerea în aplicare.

Cea de a douăsprezecea reuniune a Comitetului director UE-ONU pentru gestionarea crizelor a avut loc la Bruxelles la 2 februarie 2012. A fost prima reuniune a comitetului director de la crearea SEAE și prima reuniune după o întrerupere de doi ani. Ordinea de zi a abordat crizele din Africa, precum cele din Sudanul de Sud, RDC și Somalia, dar a discutat și noi modalități de funcționare a comitetului director și a capacităților civile. O nouă reuniune a avut loc la 26 noiembrie la New York, axată din nou pe evoluțiile din Africa: Mali, Somalia și RDC. Au fost, de asemenea, discutate planificarea și drepturile omului în menținerea păcii/gestionarea crizelor.

În mai 2012, ÎR/VP și Secretarul General al OMI (Organizația Maritimă Internațională) au semnat o declarație comună privind un parteneriat pentru combaterea pirateriei maritime și a jafurilor armate în vestul Oceanului Indian.

În plus, a fost creat un „Grup de coordonare a consolidării capacității” în contextul Grupului de contact pentru pirateria în largul coastelor Somaliei care reunește organizațiile majore care răspund de punerea în aplicare a mării majorității a activităților de consolidare a capacității în vestul Oceanului Indian. Activitatea lor este facilitată de o bază de date accesibilă în comun la nivel internațional în care figurează toate activitățile relevante de consolidare a capacității din regiune.

2.3. Centrul Satelitar al Uniunii Europene (CSUE)

Anul 2012 a continuat tendința de creștere a rolului Centrului Satelitar al Uniunii Europene (CSUE) în PSAC. Prin furnizarea de analize ale imaginilor prin satelit din țări și regiuni în conflict, SATCEN sprijină procesul decizional referitor la lansarea și desfășurarea misiunilor și operațiilor PSAC. Analiza imaginilor prin satelit cu privire la situația din Siria a contribuit la creionarea poziției UE. Monitorizarea posibilei proliferări a armelor de distrugere în masă și a dezvoltării de capacități în materie de rachete a sprijinit negocierea politică cu Iranul.

Crizele în desfășurare în Africa de Nord și Orientul Mijlociu au contribuit la sporirea sarcinilor centrului. În total, SATCEN s-a ocupat de 84 de sarcini noi, care au dus la peste 800¹¹⁶ de produse. SEAE și statele membre ale UE deopotrivă beneficiază de acest sprijin.

În 2012, CSUE și-a demonstrat capacitatea de a sprijini aproape în timp real o operație ONU pe teren în Siria, și anume UNSMIS. Monitorizarea crizei din Siria a constituit sarcina de lucru individuală cea mai importantă a centrului, care a dus la peste 300 de produse. În timpul acestei perioade, CSUE a acționat în mod de criză (program de lucru prelungit, lucru în schimburi și activitate în week-end).

Capacitatea CSUE este tot mai recunoscută, iar numărul de cereri din partea organizațiilor internaționale (ONU, UA, NATO) cunoaște o creștere constantă. CSUE reprezintă o capacitate unică a UE în calitate de furnizor de securitate, care poate sprijini misiuni și operații ale partenerilor UE în timp util.

¹¹⁶ 2011: CSUE a furnizat circa 600 de produse

La 14 septembrie 2012, ÎR/VP a prezentat Consiliului un raport privind funcționarea Centrului Satelitar al Uniunii Europene. Raportul subliniază faptul că centrul și-a demonstrat clar validitatea și calitatea activității. Cu toate acestea, raportul a constatat de asemenea că crizele recente au reprezentat o presiune asupra capacităților operaționale ale centrului, în ceea ce privește resursele, atât umane, cât și financiare.

3. CREȘTEREA COERENȚEI

Sinergii civilo-militare

Promovarea sinergiilor în dezvoltarea capacităților civile și militare în rândul statelor membre urmărește constituirea unei capacități operaționale a UE mai cuprinzătoare în domeniul prevenirii conflictelor și al gestionării crizelor. Această activitate acoperă o gamă largă de acțiuni care duc, între altele, la facilitarea utilizării duble a capacităților civile și militare, la noi pachete de formare pentru personalul desfășurat în teatrele de operații, la sinergii în sprijinul logistic, la mai buna interoperabilitate între elementele civile și militare, la mai buna partajare a instrumentelor și la compilarea lecțiilor învățate în urma operațiilor, precum și la o raportare mai coerentă privind dezvoltarea capacității.

În iulie 2012, a fost transmis COPS spre examinare un raport privind rezultatele acțiunilor din planul de lucru¹¹⁷. Este în desfășurare activitatea de stabilire a priorității acțiunilor și de consolidare a eficienței procesului.

¹¹⁷ „Promovarea sinergiilor între dezvoltarea capacităților civile și militare ale UE - raport privind progresele înregistrate referitor la rezultatele planului de lucru până la sfârșitul primului semestru 2012” (doc. 12586/12 din 16 iulie 2012).

PARTEA a II-a: RAPORTUL PESC 2012 PERSPECTIVE

Sprijinirea schimbărilor democratice pe termen lung în vecinătatea sudică va continua să fie un obiectiv-cheie pentru acțiunea externă a UE, pe baza punerii în aplicare a Parteneriatului pentru democrație și prosperitate împărtășită, convenit în 2011, și a abordării mai mult pentru mai mult, care a fost integrată în politica europeană de vecinătate. Va continua consolidarea așa-numitei abordări a grupului operativ, care reunește UE, guvernele din regiune, IFI și o gamă largă de părți interesate locale nestatale și reprezentanți ai sectorului privat. Tranzițiile sunt procese complexe. UE ar trebui să mențină și, acolo unde este cazul, să își intensifice implicarea în proces, inclusiv în momente critice și pe termen lung.

Evoluțiile recente îngrijorătoare în special din Egipt subliniază provocările viitoare din regiune, care necesită o atenție politică considerabilă. Tranzițiile destul de complexe în curs în Tunisia și Libia vor necesita, de asemenea, un angajament suplimentar. Sprijinul pentru tranziție va trebui să țină seama de o abordare diferențiată, de nevoile obiective ale partenerilor, de tradițiile și valorile culturale locale, dar trebuie, de asemenea, să fie adânc înrădăcinat în stimularea valorilor cheie ale UE, precum, democrația, drepturile omului și incluziunea.

Siria va rămâne o provocare majoră în viitorul apropiat. UE este hotărâtă să își mențină implicarea, colaborând îndeaproape cu partenerii săi internaționali, în special Liga Statelor Arabe și Națiunile Unite, căutând modalități de asistare a lansării unui proces politic pentru a pune capăt crizei, și s-a angajat să acorde în continuare asistență victimelor crizei umanitare și țărilor învecinate cu Siria.

Necesitatea înregistrării de progrese cu privire la procesul de pace din Orientul Mijlociu rămâne o chestiune urgentă și în contextul dificultăților tot mai mari de garantare a soluției bazate pe două state și al radicalizării crescânde din regiune, în urma schimbărilor care au început odată cu Primăvara arabă din 2011. În calitate de membru al Cvartetului PPOM, UE va continua să militeze activ pentru readucerea părților la masa de negociere, în scopul obținerii unei soluționări durabile pe baza a două state care conviețuiesc în pace și securitate. Trebuie analizate în continuare, împreună cu partenerii, posibilități de punere în aplicare a Inițiativei arabe pentru pace. Contactele regionale vor fi deosebit de importante. Încetarea escaladării tensiunilor în septembrie 2012 a demonstrat rolul constructiv pe care îl poate juca Egiptul în dezamorsarea situațiilor regionale periculoase. În acest sens, dialogul cu Cairo trebuie să fie susținut intensiv.

Angajamentul permanent UE în vecinătatea estică va rămâne esențial, inclusiv prin Parteneriatul estic. Evenimentul-cheie al anului 2013 va fi reuniunea la nivel înalt a Parteneriatului estic de la Vilnius în noiembrie. UE va monitoriza progresele Ucrainei în direcția întrunirii condițiilor evidențiate de Consiliul Afaceri Externe din decembrie 2012 pentru semnarea și intrarea în vigoare a Acordului de asociere/Zonei de liber schimb aprofundat și cuprinzător UE-Ucraina, inclusiv posibilitatea aplicării provizorii a unor părți din acord. Mai mult, UE va urmări să promoveze un proces de asociere politică și integrare economică cu țările est europene cele mai avansate, eventual inclusiv prin parafarea unor acorduri de asociere/zone de liber schimb aprofundat și cuprinzător cu Republica Moldova, Armenia și Georgia până la summitul de la Vilnius. Cu privire la conflictele prelungite, UE va colabora îndeaproape cu președinția OSCE asigurată de Ucraina pentru a continua progresele în direcția unei soluționări durabile a conflictului din Transnistria și în contextul convorbirilor de la Geneva privind conflictele din Georgia, precum și în contextul eforturilor de soluționare a conflictului din Nagornii Karabah.

Se va acorda în continuare atenție asigurării coerenței între dimensiunea multilaterală a EaP și inițiativele de cooperare regionale (precum Sinergia Mării Negre).

Balcanii de Vest vor fi în continuare o prioritate și în special punerea în aplicare a acordului mijlocit de ÎR/VP Serbia-Kosovo, în care UE a investit eforturi și resurse considerabile. Acesta este un pas important către obiectivul general al normalizării relațiilor dintre cele două părți, care este o condiție prealabilă necesară pentru înregistrarea de progrese ulterioare pe căile lor europene respective. Următoarea etapă marcantă pe calea UE este deschiderea negocierilor de aderare pentru Serbia și deschiderea negocierilor pentru un acord de stabilizare și de asociere pentru Kosovo. Rolul în continuare central al UE în relația viitoare dintre Serbia și Kosovo rămâne atât esențial, cât și avantajos, având în vedere perspectiva UE pentru Balcanii de Vest și influența unică generată de aceasta.

Calitatea de membru deținută de Croația, de asemenea, va dezvolta relația pe care UE o are cu regiunea și va oferi ocazii de implicare în continuare în relațiile cu alți membri ai fostei Iugoslavii. Se speră că recenta aderare a Croației la UE, precum și progresele Serbiei vor încuraja în mod special Bosnia-Herțegovina să înregistreze progrese reale pe propria sa cale către Uniune.

În ceea ce privește amenințările majore pentru securitatea regională și globală, Iran va rămâne o prioritate-cheie, având în vedere că activitățile sale nucleare continuă să crească și, prin urmare, preocupările la nivel internațional rămân ridicate. Există o necesitate presantă de a înregistra progrese privind găsirea unei soluții negociate la chestiunea nucleară iraniană. ÎR/VP, împreună cu E3 +3, continuă să desfășoare eforturi diplomatice intensive pentru a implica Iranul într-un proces de convorbiri substanțiale cu scopul de a restabili încrederea la nivel internațional în natura exclusiv pașnică a programului nuclear iranian. În conformitate cu abordarea dublă a implicării și a presiunii diplomatice, măsurile restrictive ale UE vor rămâne în vigoare până când Iranul va crea condițiile necesare pentru ca aceste sancțiuni să înceteze prin respectarea tuturor obligațiilor sale internaționale, inclusiv punerea în aplicare deplină a rezoluțiilor CSONU și ale Consiliul guvernatorilor AIEA.

Ambițiile nucleare și atitudinea belicoasă ale Coreei de Nord vor rămâne o amenințare-cheie pentru securitate în Extremul Orient, în special în ceea ce privește parteneri regionali esențiali, Republica Coreea și Japonia. UE va continua să fie un actor principal în reducerea tensiunii în regiune și va sprijini în mod activ CSONU să facă presiuni asupra Phenianului pentru a-și înceta activitățile și pentru a-și respecta obligațiile internaționale, menținându-și în același timp politica de implicare critică, inclusiv măsurile restrictive, în RPDC.

Parteneriatele și stabilirea de parteneriate vor continua să fie un element-cheie al acțiunii externe a UE, pe baza priorităților stabilite pentru partenerii strategici de către ÎR/VP la începutul mandatului său. State cu vederi apropiate, în special Statele Unite, dar și alte țări precum Canada vor continua să fie esențiale pentru îndeplinirea unor obiective principale ale UE pe scena mondială. De exemplu, a fost dezvoltată în mod special cooperarea cu Statele Unite cu privire la programul nuclear al Iranului și, de asemenea, la Balcanii de Vest. Odată cu cel de al doilea mandat al administrației Obama, relația de lucru excelentă dintre ÎR/VP și secretarul de stat Kerry va fi esențială pentru aprofundarea și mai mult a cooperării. Relația UE-SUA va fi, de asemenea, consolidată prin lansarea negocierii Parteneriatului transatlantic pentru comerț și investiții (TTIP), a cărei semnificație depășește cu mult subiectele de natură economică.

Vom continua să dezvoltăm relația noastră bilaterală cu Rusia. O serie de chestiuni nesoluționate rămân în discuție, dar direcția generală este clară și trebuie să continuăm eforturile de eliminare a obstacolelor care persistă în domeniile comerțului, energiei și vizelor, pentru a menționa doar câteva. Se vor depune în continuare eforturi și pentru extinderea cooperării în domeniul politicii externe, inclusiv în vecinătatea noastră comună și conflictele prelungite.

Implicarea cu noua conducere chineză va fi esențială, pe baza cooperării și a dialogului existente cu privire la chestiuni de securitate, inclusiv cu privire la combaterea pirateriei în largul coastelor somaleze. Recentele teste cu rachete și teste nucleare ale Coreei de Nord reprezintă, de asemenea, un accent deosebit în relația cu China, la fel ca și Parteneriatul strategic al UE cu Republica Coreea.

Intensificarea unor dialoguri regulate și informale în materie de afaceri externe și securitate va fi urmărită și cu alți parteneri cheie (de exemplu Egipt, Pakistan, Indonezia, Maroc), pentru a dezvolta o cooperare concretă și pentru a identifica răspunsuri acceptabile pentru ambele părți la provocări internaționale.

Ca răspuns la provocări, UE dispune de o gamă largă unică de politici și instrumente de relații externe - diplomatice, de securitate, de apărare, financiare, comerciale, de dezvoltare și umanitare. Acesta este, în mod cert, principalul punct forte al EU ca actor în domeniul relațiilor externe. SEAE și Comisia vor promova în continuare o abordare cuprinzătoare a relațiilor externe, în strânsă cooperare cu statele membre și Parlamentul European. Ca parte a acestei activități, ÎR și Comisia vor înainta o propunere privind consolidarea în continuare a abordării cuprinzătoare a situațiilor de gestionare a crizelor și în toate etapele unui ciclu de conflict - de la alerta timpurie și prevenirea conflictului, răspunsul și gestionarea în caz de criză la redresare și eforturile de consolidare a păcii și de dezvoltare pe termen lung.

Procesul de restabilire a securității și a stabilității în Mali va ocupa un loc important în activitățile cuprinzătoare ale UE în regiunea Sahel. Misiunea UE de formare în Mali (EUTM Mali) va ajuta la îmbunătățirea capacității militare a forțelor armate maliene pentru a permite, sub autoritate civilă, restabilirea integrității teritoriale a țării. În paralel, UE va continua colaborarea cu actorii internaționali, inclusiv ECOWAS, pentru a oferi sprijin Misiunii multidimensionale integrate a ONU pentru stabilizarea situației din Mali (MINUSMA) și posibile noi măsuri de stabilizare. Insecuritatea și terorismul în Nigeria vor face, de asemenea, obiectul unei cooperări crescute cu guvernul. Pirateria și criminalitatea organizată, inclusiv traficul de droguri și de altă natură, vor fi abordate prin programul UE de sprijinire a unei noi strategii în Africa de Vest și Centrală pentru Golful Guineea, care urmează să fie finalizată de șefii de stat din regiune în 2013. De asemenea, UE va monitoriza și sprijini îndeaproape punerea în aplicare a foii de parcurs pentru tranziția politică din Guineea-Bissau.

ÎR/VP și SEAE își vor menține angajamentul însemnat în Cornul Africii. În conformitate cu cadrul strategic din noiembrie 2011, UE va continua sprijinirea reducerii insecurității din regiune și abordarea cauzelor instabilității. UE își va menține angajamentul de a susține evoluțiile pozitive din Somalia. În acest sens, misiunile și operațiile PSAC în desfășurare (EUNAVFOR ATALANTA, EUTM Somalia, EUCAP NESTOR, EUAVSEC) și sprijinirea Misiunii Uniunii Africane în Somalia (AMISOM) rămân o componentă importantă. UE va continua să sprijine eforturile de consolidare a democrației, a securității și a prosperității în Kenya, care a organizat alegeri parlamentare în martie 2013. De asemenea, va acorda o atenție specială evoluției politicilor interne și externe ale Etiopiei. UE își va concentra în continuare eforturile în Sudan și Sudanul de Sud, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a acordurilor și înregistrarea de progrese cu privire la chestiunile restante, cum ar fi Abyei și frontierele.

UE va susține o abordare strategică a problemelor recurente din Regiunea Marilor Lacuri și va contribui la găsirea unei soluții durabile la provocările în materie de securitate ale zonei estice a Republicii Democratice Congo. Va fi dezvoltat astfel un cadru strategic pentru Regiunea Marilor Lacuri cu obiectivul sprijinirii unei abordări coerente a UE în ceea ce privește rădăcinile multiple ale crizei (la nivel regional, al RDC și local/zona estice a RDC). Se vor depune eforturi pentru garantarea realizărilor EUPOL și EUSEC după închiderea acestor misiuni în septembrie 2014. Colaborarea cu parteneri africani și internaționali, în sprijinul inițiativelor ONU în vederea realizării unei stabilități durabile în zona estică cu RDC, va continua, de asemenea. În ceea ce privește Republica Centrafricană, UE va menține sprijinul pentru procesul de tranziție și reinstaurarea statului de drept și a securității.

Misiunile și operațiile vor continua să se afle în centrul atenției PSAC. Peste 5000 de membri ai personalului erau desfășurați în cadrul misiunilor și operațiilor PSAC la începutul anului, numărul lor crescând odată cu lansarea în 2013 a EUTM Mali și a EUBAM Libia.

În decembrie 2013, Consiliul European va discuta PSAC pe baza solicitării făcute în decembrie 2012. CE a identificat următoarele trei direcții: creșterea eficienței, a vizibilității și a impactului PSAC, consolidarea dezvoltării capacităților de apărare și consolidarea industriei europene a apărării. Discuțiile pregătitoare vor domina probabil diferitele reuniuni ministeriale pe parcursul anului.

Va continua promovarea pe lângă parteneri, atât prin promovarea activă a participării la misiunile și operațiile PSAC, dialoguri periodice în domeniul securității și apărării, cât și prin organizarea unor seminare comune cu partenerii strategici, în conformitate cu recomandările relevante ale COPS. Astfel de discuții oferă, de asemenea, ocazii noi de dezbatere a unei gândiri strategice și a proiectării UE ca actor global.

Importanța Asiei a crescut în ultimii ani, odată cu interdependența tot mai puternică dintre Europa și Asia. Pe baza intensității considerabile a relațiilor din 2012, inclusiv a numeroaselor vizite la nivel înalt, UE va acționa în vederea menținerii acestui impuls pozitiv în 2013. UE va continua să favorizeze relații aprofundate cu organizațiile regionale asiatice, inclusiv ASEAN, și să consolideze și să extindă în continuare cooperarea cu China, India, Japonia și Coreea de Sud. UE va acționa în direcția definirii și a comunicării pozițiilor sale cu privire la provocări-cheie în materie de securitate în regiune. În acest context, este deosebit de importantă definirea politicii UE față de Marea Chinei de Sud. Pe frontul interinstituțional, vor trebui depuse toate eforturile pentru menținerea unui ritm bun al negocierilor cu privire la diferitele acorduri cu țările din regiune.

În Asia de Sud-Est, se va acorda o atenție specială Myanmar/Birmania, unde a început un proces de democratizare. În 2013, delegația UE va dobândi, de asemenea, statut de ambasadă. Chestiunea conflictelor interetnice din Myanmar/Birmania va rămâne un domeniu de interes.

În Asia de Sud, Afganistanul rămâne o provocare majoră, iar UE este angajată să ofere sprijin pe termen lung țării și în contextul tranziției din 2014. Misiunea EUPOL a fost extinsă până la sfârșitul anului 2014 pentru a sprijini omologii afgani. Pregătirile pentru tranziție din Afganistan generează, de asemenea, un nou impuls în relațiile cu țările din Asia Centrală.

Pakistanul rămâne un factor-cheie în regiune. Va continua punerea în aplicare a planului pe cinci ani de angajament UE-Pakistan convenit la începutul anului 2012. O atenție deosebită va fi acordată alegerilor parlamentare prevăzute să aibă loc în prima jumătate a anului 2013, inclusiv prin observarea alegerilor. UE va menține contacte apropiate și continue cu noul guvern din Pakistan.

Reuniunea la nivel înalt de la Santiago a UE și a Comunității Statelor Latino-Americane și Caraibiene (CELAC) din ianuarie 2013 reprezintă o posibilitate de a transmite un semnal puternic al angajamentului politic al UE față de America Latină și Caraibi, pe baza unui parteneriat de egal la egal. Revizuirea planului de acțiune (2013-2015) hotărâtă la Santiago constând în includerea a doi nouă capitole referitoare la gen și la investiții vor contribui la extinderea cooperării biregionale. UE va exploata la maximum potențialul cadrelor sale contractuale cu majoritatea partenerilor sau subregiunilor latino-americane (fiind preconizată intrarea în vigoare provizorie a capitolului referitor la comerț din Acordul de asociere dintre UE și America Centrală și a Acordului de liber schimb cu Peru și Columbia), nu numai în domeniile economice, ci și pentru a intensifica cooperarea cu scopul de a aborda provocări globale precum securitatea, combaterea criminalității organizate, schimbările climatice, în special în foruri internaționale în care rolul țărilor din America Latină este tot mai important, iar poziția UE și cea a Americii Latine converg în cea mai mare parte. Dezvoltarea relațiilor noastre cu parteneri strategici precum Mexic și Brazilia va constitui în continuare un obiectiv-cheie, precum și consolidarea legăturilor noastre cu țări care doresc să își dezvolte relațiile cu UE, precum Chile și Columbia, și adoptarea unor inițiative noi, dinamice, de integrare regională.

Orientarea acțiunii externe a UE este baza de valoare puternică a Uniunii, întemeiată pe principiile drepturilor omului, statului de drept și bunei guvernanțe. Punerea în aplicare a Strategiei UE privind drepturile omului va reprezenta un accent-cheie integrat în relațiile externe ale UE. În acest context, va fi central rolul Reprezentantului Special al UE pentru drepturile omului.

În domeniul neproliferării și al dezarmării, principalele priorități se vor concentra asupra realizării unor progrese palpabile în sensul obținerii unui consens la nivel internațional cu privire la un nou cod de conduită pentru activitățile spațiale, oferirii de sprijin din partea UE pentru intrarea în vigoare și punerea în aplicare eficace a Tratatului privind comerțul cu arme (TCA), sprijinirii organizării de reuniuni la nivel înalt între UE și Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA) și intensificării cooperării UE cu Organizația pentru Interzicerea Armelor Chimice. În același timp, se va urmări adoptarea unei serii de decizii ale Consiliului pentru a asigura sprijinul financiar al UE pentru proiecte prioritare precum Fondul pentru securitate nucleară și banca de uraniu slab îmbogățit ale AIEA, securitatea și gestionarea stocului de arme de calibru mic și de armament ușor în Libia și regiunea înconjurătoare, promovarea TCA sau Consorțiului UE pentru neproliferare. Vor fi consolidate eforturile pentru a asigura un rol activ pentru UE în cadrul Comisiei I a AG a ONU, al Consiliului guvernatorilor și al Conferinței generale ale AIEA, precum și al actualului ciclu de revizuire a TNP.

Eforturile în curs privind furnizarea de experiență strategică și operațională pentru acțiuni de prevenire a conflictelor, mediere sau consolidare a păcii vor fi sistematizate și consolidate în continuare, iar capacitatea din cadrul SEAE de a aborda chestiunile legate de conflict și fragilitate (*promovare, sensibilizare, formare, cunoștințe*) va fi consolidată și integrată în continuare - în special prin analiza conflictului și sprijinirea alertei timpurii și a medierii. Organizarea Conferinței „UE ca pacificator” din mai 2013 a contribuit la aceste obiective. Vor fi consolidate parteneriatele cu contrapartide-cheie (*inclusiv societatea civilă și organizații internaționale și regionale relevante*). Instrumentul de stabilitate va continua să contribuie la eforturile de prevenire a conflictelor, consolidare a păcii și mediere.

Cea mai mare parte a efortului global continuu al UE de combatere a terorismului va aborda condițiile propice pentru răspândirea terorismului. Aceasta înseamnă abordarea unui spectru larg de fenomene, inclusiv excluziunea socială, economică și politică, conflictele și lipsa bunei guvernante, prin strategii regionale integrate și în cadrul unor dialoguri cu partenerii strategici. La nivel multilateral, UE va promova punerea în aplicare a strategiei de combatere a terorismului a ONU și a rezoluțiilor relevante ale Consiliului de Securitate al ONU. UE va promova, de asemenea, în cadrul sistemului ONU în general, o abordare coordonată pentru combaterea terorismului și va fructifica la maximum potențialul altor cadre multilaterale precum Forumul global privind combaterea terorismului (FGCT) și Grupul Lyon-Roma al G8. În viitorul apropiat, eforturile în materie de combatere a terorismului se vor concentra asupra Asiei de Sud (în particular Afganistan, Pakistan), regiunea mai mare a Cornului Africii (adică și Yemen) și regiunea mai mare a Sahelului (inclusiv Africa de Vest, în special Nigeria). În funcție de evoluțiile în ceea ce privește amenințarea pentru UE, e posibil să fie nevoie de mai mult sprijin pentru combaterea terorismului și mai multă atenție la amenințările în curs de apariție, indiferent de locul în care apar acestea.

UE a utilizat, de asemenea, tot mai mult măsurile restrictive ca instrument al politicii externe. Existența unor sisteme specifice, solide din punct de vedere juridic, de măsuri restrictive, care urmăresc obiective politice clare, rămân un instrument credibil pentru promovarea valorilor pe care le reprezintă UE. UE își va revizui periodic politica în materie de măsuri restrictive.

În cele din urmă, dar nu în ultimul rând, SEAE va continua să își intensifice implicarea în privința unui număr de provocări globale principale ale timpurilor noastre precum securitatea energetică și climatică, dar și diplomația specifică domeniului apei. SEAE va continua, în colaborare cu Comisia, statele membre și Parlamentul European, să urmeze o abordare cuprinzătoare ca reacție la aceste provocări. Printre eforturile concrete se vor număra asigurarea unui caracter mai sensibil la energie pentru politica externă a UE, prin integrarea în continuare a energiei în dialogurile politice și prin implicarea deplină a delegațiilor UE în diplomația specifică domeniului energiei, iar în ceea ce privește schimbările climatice, vor fi intensificate eforturile în special în legătură cu pregătirile pentru acordul global în domeniul schimbărilor climatice din 2015 și se va proceda la o abordare mai sistematică a legăturii dintre schimbările climatice, penuria de resurse naturale și securitatea internațională prin diplomație preventivă și măsuri de cooperare dedicate. În cele din urmă, apa devine tot mai mult o provocare majoră pentru securitatea internațională, iar în 2013 scopul este finalizarea exercițiului UE de cartografiere a securității apei ca etapă intermediară către dezvoltarea unei diplomații mai cuprinzătoare a UE în domeniul apei, cu o implicare mai proactivă în provocările transfrontaliere legate de apă din întreaga lume.

ANEXA I: Bugetul PESC 2012**19.030101 EUMM Georgia**

2012/503/PESC EUMM Georgia	20 900 000
subtotal:	20 900 000

19.030102 EULEX Kosovo

2012/291/PESC EULEX Kosovo	111 000 000
subtotal	111 000 000

19.030103 EUPOL Afganistan

2012/391/PESC EUPOL Afganistan	56 870 000
subtotal:	56 870 000

19.030104 Alte măsuri și operații de gestionare a crizelor

2012/389/EUCAP NESTOR	21 213 310
2012/312/PESC EUAVSEC Sudanul de Sud	12 500 000
2012/324/PESC EUPOL COPPS	8 633 550
2012/372/PESC EUJUST LEX IRAQ	27 150 000
2012/332/PESC EUBAM Rafah	980 000
2012/392/PESC EUCAP Sahel Niger	8 700 000
2012/514/PESC EUPOL RD Congo	6 750 000
2012/515/PESC EUPOL RD Congo	11 000 000
2012/698/PESC Depozit PSAC	4 312 234
subtotal:	101 239 094

19.0302 Neproliferarea și dezarmarea (4)

2012/121/PESC Activități de promovare a dialogului și cooperării	
UE-China-Africa privind controlul armelor convenționale	830 000
2012/166/PESC Sprijinirea activităților OIAC - Strategiei UE	
împotriva proliferării ADM	2 140 000
2012/281/PESC Codul de conduită internațional și activități din spațiul cosmic	1 490 000
2012/421/PESC Sprijinirea Convenției privind armele biologice și toxice (BTWC)	1 700 000
2012/662/PESC OSCE - arme de calibru mic și armament ușor	890 000
2012/662/PESC PNUD - arme de calibru mic și armament ușor	790 000
2012/422/PESC Zona II fără ADM	352 000
2012/423/PESC Proliferarea rachetelor (HCOC II)	930 000
2012/699/PESC Organizația Tratatului de interzicere totală a	
experiențelor nucleare (CTBTO V)	5 185 028
2012/700/PESC Planul de acțiune de la Cartagena 2010-2014 (PA mine terestre II)	1 030 000
2012/711/PESC Controlul exporturilor de arme (Informare COARM)	1 860 000
subtotal:	17 197 028

19.0304 Măsuri de urgență 0

19.0305 Măsuri pregătitoare și de urmărire

Audituri externe, servicii juridice și evaluări	167 731
Măsuri pregătitoare pentru o potențială misiune PSAC în Libia	415 000
subtotal:	582 731

19.0306 Reprezentanții Speciali ai Uniunii Europene

2012/39/PESC RSUE în Kosovo	2 410 000
2012/33/PESC RSUE pentru procesul de pace în Orientul Mijlociu	1 300 000
2012/255/PESC RSUE în Afganistan	300 000
2012/331/PESC RSUE în Afganistan	6 380 000
2012/327/PESC RSUE pentru regiunea sud-mediteraneeană	945 000
2012/325/PESC RSUE pentru Sudan și Sudanul de Sud	1 900 000
2012/328/PESC RSUE pentru Asia Centrală	1 120 000
2012/330/PESC RSUE în Bosnia și Herțegovina	5 250 000
2012/326/PESC RSUE pentru Caucazul de Sud și criza din Georgia	2 000 000
2012/329/PESC RSUE pentru Cornul Africii	4 900 000
2012/390/PESC RSUE pentru Uniunea Africană	680 000
2012/440/PESC RSUE pentru drepturile omului	712 500
subtotal:	27 897 500
Total:	335 686 353,00

ANEXA II: Rezumatul actelor juridice în domeniul PESC (sanctiuni) 2012¹¹⁸**Afganistan/Regimul taliban**

Decizia de punere în aplicare 2012/167/PESC a Consiliului din 23 martie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2011/486/PESC privind măsuri restrictive îndreptate împotriva anumitor persoane, grupuri, întreprinderi și entități având în vedere situația din Afganistan (*JO L 87*, 24.3.2012, p. 60)

Decizia de punere în aplicare 2012/334/PESC a Consiliului din 25 iunie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2011/486/PESC privind măsuri restrictive îndreptate împotriva anumitor persoane, grupuri, întreprinderi și entități având în vedere situația din Afganistan (*JO L 165*, 26.6.2012, p. 75)

Decizia de punere în aplicare 2012/393/PESC a Consiliului din 16.07.12 privind punerea în aplicare a Deciziei 2011/486/PESC privind măsuri restrictive îndreptate împotriva anumitor persoane, grupuri, întreprinderi și entități având în vedere situația din Afganistan (*JO L 187*, 17.07.12, p. 52)

Decizia de punere în aplicare 2012/454/PESC a Consiliului din 1 august 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2011/486/PESC privind măsuri restrictive îndreptate împotriva anumitor persoane, grupuri, întreprinderi și entități având în vedere situația din Afganistan (*JO L 206*, 2.8.2012, p. 11)

Decizia de punere în aplicare 2012/745/PESC a Consiliului din 3 decembrie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2011/486/PESC privind măsuri restrictive îndreptate împotriva anumitor persoane, grupuri, întreprinderi și entități având în vedere situația din Afganistan (*JO L 332*, 4.12.2012, p. 22)

Decizia de punere în aplicare 2012/809/PESC a Consiliului din 20 decembrie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2011/486/PESC privind măsuri restrictive îndreptate împotriva anumitor persoane, grupuri, întreprinderi și entități având în vedere situația din Afganistan (*JO L 352*, 21.12.2012, p. 47-48)

¹¹⁸ Lista cuprinde numai deciziile PESC de impunere a unor măsuri restrictive. Punerea în aplicare a măsurilor care intră sub incidența Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene necesită, de asemenea, elaborarea unui regulament al Consiliului sau al unui regulament de punere în aplicare al Consiliului, după caz.

Belarus

Decizia 2012/36/PESC a Consiliului din 23 ianuarie 2012 de modificare a Deciziei 2010/639/PESC privind măsuri restrictive împotriva Belarusului (*JO L 19, 24.1.2012, p. 31*).

Decizia de punere în aplicare 2012/126/PESC a Consiliului din 28 februarie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2010/639/PESC privind măsuri restrictive împotriva Belarusului (*JO L 55, 29.2.2012, p. 19*).

Decizia de punere în aplicare 2012/171/PESC a Consiliului din 23 martie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2010/639/PESC privind măsuri restrictive împotriva Belarusului (*JO L 87, 24.3.2012, p. 95*).

Decizia 2012/212/PESC a Consiliului din 23 aprilie 2012 de modificare a Deciziei 2010/639/PESC privind măsuri restrictive împotriva Belarusului (*JO L 113, 25.4.2012, p. 11*).

Decizia 2012/642/PESC a Consiliului din 15 octombrie 2012 privind măsuri restrictive împotriva Belarus (*JO L 285, 17.10.2012, p. 1*).

Bosnia și Herțegovina

Decizia 2012/158/PESC a Consiliului din 19 martie 2012 de modificare a Deciziei 2011/173/PESC privind măsuri restrictive, având în vedere situația din Bosnia și Herțegovina (*JO L 80, 20.3.2012, p. 17*)

Republica Democratică Congo

Decizia 2012/811/PESC a Consiliului din 20 decembrie 2012 de modificare a Deciziei 2010/788/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Republicii Democratice Congo (*JO L 352, 21.12.2012, p. 50-53*).

Côte d'Ivoire

Decizia de punere în aplicare 2012/74/PESC a Consiliului din 10 februarie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2010/656/PESC de reînnoire a măsurilor restrictive impuse împotriva Côte d'Ivoire (*JO L 38, 11.2.2012, p. 43*)

Decizia de punere în aplicare 2012/144/PESC a Consiliului din 8 martie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2010/656/PESC de reînnoire a măsurilor restrictive impuse împotriva Côte d'Ivoire (*JO L 71, 9.3.2012, p. 50*)

Decizia 2012/371/PESC a Consiliului din 10 iulie 2012 de modificare a Deciziei 2010/656/PESC de reînnoire a măsurilor restrictive impuse împotriva Côte d'Ivoire (*JO L 179, 11.7.2012, p. 21*)

Egipt

Decizia 2012/159/PESC a Consiliului din 19 martie 2012 de modificare a Deciziei 2011/172/PESC privind măsuri restrictive îndreptate împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Egipt (*JO L 80, 20.3.2012, p. 18*)

Decizia 2012/723/PESC a Consiliului din 26 noiembrie 2012 de modificare a Deciziei 2011/172/PESC privind măsuri restrictive îndreptate împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Egipt (*JO L 327, 27.11.2012, p. 44*)

Eritreea

Decizia 2012/632/PESC a Consiliului din 15 octombrie 2012 de modificare a Deciziei 2010/127/PESC privind măsuri restrictive împotriva Eritreei (*JO L 282, 16.10.2012, p. 46*)

Republica Guinea (Conakry)

Decizia 2012/149/PESC a Consiliului din 13 martie 2012 de modificare a Deciziei 2010/638/PESC privind măsuri restrictive împotriva Republicii Guinea (*JO L 74, 14.3.2012, p. 8*)

Decizia 2012/665/PESC a Consiliului din 26 octombrie 2012 de modificare a Deciziei 2010/638/PESC privind măsuri restrictive împotriva Republicii Guinea (*JO L 299, 27.10.2012, p. 45*)

Guineea Bissau

Decizia 2012/237/PESC a Consiliului din 3 mai 2012 privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme care amenință pacea, securitatea sau stabilitatea în Republica Guineea-Bissau (*JO L 119, 4.5.2012, p. 43*)

Decizia 2012/285/PESC a Consiliului din 31 mai 2012 privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme care amenință pacea, securitatea sau stabilitatea în Republica Guineea-Bissau și de abrogare a Deciziei 2012/237/PESC (*JO L 142, 1.6.2012, p.36*)

Decizia de punere în aplicare 2012/516/PESC a Consiliului din 24 septembrie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2012/285/PESC privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme care amenință pacea, securitatea sau stabilitatea în Republica Guineea-Bissau (*JO L 257, 25.9.2012, p. 20*)

Iran (regimul ADM)

Decizia 2012/35/PESC a Consiliului din 23 ianuarie 2012 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului (*JO L 19, 24.1.2012, p. 22*).

Decizia 2012/152/PESC a Consiliului din 15 martie 2012 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului (*JO L 77, 16.3.2012, p. 18*).

Decizia 2012/169/PESC a Consiliului din 23 martie 2012 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului (*JO L 87, 24.3.2012, p. 90*).

Decizia 2012/205/PESC a Consiliului din 23 aprilie 2012 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului (*JO L 110, 24.4.2012, p. 35*).

Decizia 2012/457/PESC a Consiliului din 2 august 2012 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului (*JO L 208, 3.8.2012, p. 18*)

Decizia 2012/635/PESC a Consiliului din 15 octombrie 2012 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului (*JO L 282, 16.10.2012, p. 58*)

Decizia 2012/687/PESC a Consiliului din 6 noiembrie 2012 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului (*JO L 307, 7.11.2012, p. 82*).

Decizia 2012/829/PESC a Consiliului din 21 decembrie 2012 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului (*JO L 356, 22.12.2012, p. 71*).

Iran (regimul privind drepturile omului)

Decizia 2012/168/PESC a Consiliului din 23 martie 2012 de modificare a Deciziei 2011/235/PESC privind măsuri restrictive îndreptate împotriva anumitor persoane și entități având în vedere situația din Iran (*JO L 87, 24.3.2012, p. 85*)

Decizia 2012/810/PESC a Consiliului din 20 decembrie 2012 de modificare a Deciziei 2011/235/PESC privind măsuri restrictive îndreptate împotriva anumitor persoane și entități având în vedere situația din Iran (*JO L 352, 21.12.2012, p. 49-49*)

Irak

Decizia 2012/812/PESC a Consiliului din 20 decembrie 2012 de modificare a Poziției comune 2003/495/PESC cu privire la Irak (*JO L 352/54, 21.12.2012, p. 54*)

Republica Moldova

Decizia 2012/170/PESC a Consiliului din 23 martie 2012 de modificare a Deciziei 2010/573/PESC privind măsurile restrictive împotriva conducerii regiunii Transnistria din Republica Moldova (*JO L 87, 24.3.2012*)

Decizia 2012/527/PESC a Consiliului din 27 septembrie 2012 de modificare a Deciziei 2010/573/PESC privind măsurile restrictive împotriva conducerii regiunii Transnistria din Republica Moldova (*JO L 263, 28.9.2012, p. 44*)

Myanmar/Birmania

Decizia 2012/98/PESC a Consiliului din 17 februarie 2012 de modificare a Deciziei 2010/232/PESC de reînnoire a măsurilor restrictive împotriva Birmaniei/Myanmar (*JO L 47, 18.2.2012, p. 64*) (NA)

Decizia 2012/225/PESC a Consiliului din 26 aprilie 2012 de modificare a Deciziei 2010/232/PESC de reînnoire a măsurilor restrictive împotriva Birmaniei/Myanmar (*JO L 115, 27.4.2012, p. 25*).
Somalia

Decizia 2012/388/PESC a Consiliului din 16 iulie 2012 de modificare a Deciziei 2010/231/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Somaliei (*JO L 187, 17.7.2012, p. 38*)

Decizia 2012/633/PESC a Consiliului din 15 octombrie 2012 de modificare a Deciziei 2010/231/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Somaliei (*JO L 282, 16.10.2012, p. 47*).

Siria

Decizia de punere în aplicare 2012/37/PESC a Consiliului din 23 ianuarie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2011/782/PESC privind măsuri restrictive împotriva Siriei (*JO L 19, 24.1.2012, p. 33*)

Decizia 2012/122/PESC a Consiliului din 27 februarie 2012 de modificare a Deciziei 2011/782/PESC a Consiliului privind măsuri restrictive împotriva Siriei (*JO L 54, 28.2.2012, p. 14*).

Decizia de punere în aplicare 2012/172/PESC a Consiliului din 23 martie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2011/782/PESC privind măsuri restrictive împotriva Siriei (*JO L 87, 24.3.2012, p. 103*)

Decizia 2012/206/PESC a Consiliului din 23 aprilie 2012 de modificare a Deciziei 2011/782/PESC a Consiliului privind măsuri restrictive împotriva Siriei (*JO L 110, 24.4.2012, p. 36*)

Decizia de punere în aplicare 2012/256/PESC a Consiliului din 14 mai 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2011/782/PESC a Consiliului privind măsuri restrictive împotriva Siriei (*JO L 126, 15.5.2012, p. 9*).

Decizia 2012/322/PESC a Consiliului din 20 iunie 2012 de modificare a Deciziei 2011/782/PESC privind măsuri restrictive împotriva Siriei (*JO L 165, 24.4.2012, p. 45*)

Decizia de punere în aplicare 2012/335/PESC a Consiliului din 25 iunie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2011/782/PESC a Consiliului privind măsuri restrictive împotriva Siriei (*JO L 165, 26.6.2012, p. 80*).

Decizia 2012/420/PESC a Consiliului din 23 iulie 2012 de modificare a Deciziei 2011/782/PESC a Consiliului privind măsuri restrictive împotriva Siriei (*JO L 196, 24.7.2012, p. 59*).

Decizia de punere în aplicare 2012/424/PESC a Consiliului din 23 iulie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2011/782/PESC privind măsuri restrictive împotriva Siriei (*JO L 196, 24.7.2012, p. 81*)

Decizia de punere în aplicare 2012/478/PESC a Consiliului din 16 august 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2011/782/PESC privind măsuri restrictive împotriva Siriei (*JO L 219, 17.8.2012, p. 21*)

Decizia 2012/634/PESC a Consiliului din 23 iulie 2012 de modificare a Deciziei 2011/782/PESC privind măsuri restrictive împotriva Siriei (*JO L 282, 16.10.2012, p. 50*).

Decizia 2012/739/PESC a Consiliului din 29 noiembrie 2012 privind măsuri restrictive împotriva Siriei și de abrogare a Deciziei 2011/782/PESC (*JO L 330, 30.11.2012, p. 21*).

Poziția comună 2001/931/PESC

Decizia 2012/150/PESC a Consiliului din 13 martie 2012 de modificare a Deciziei 2011/872/PESC de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931/PESC privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului (*JO L 74, 14.3.2012, p. 9*)

Decizia 2012/333/PESC a Consiliului din 25 iunie 2012 de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931/PESC privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului și de abrogare a Deciziei 2011/872/PESC (*JO L 165, 26.6.2012, p. 72*)

Decizia 2012/686/PESC a Consiliului din 6 noiembrie 2012 de modificare a Deciziei 2012/333/PESC de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931/PESC privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului (*JO L 307, 7.11.2012, p. 80*)

Decizia 2012/765/PESC a Consiliului din 10 decembrie 2012 de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931/PESC privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului și de abrogare a Deciziei 2012/333/PESC (*JO L 337, 11.12.2012, p. 50-52*)

Tunisia

Decizia 2012/50/PESC a Consiliului din 27 ianuarie 2012 de modificare a Deciziei 2011/72/PESC privind măsuri restrictive îndreptate împotriva anumitor persoane și entități având în vedere situația din Tunisia (*JO L 27, 31.1.2012, p. 11*)

Decizia 2012/724/PESC a Consiliului din 26 noiembrie 2012 de modificare a Deciziei 2011/72/PESC privind măsuri restrictive îndreptate împotriva anumitor persoane și entități având în vedere situația din Tunisia (*JO L 327, 27.11.12, p. 45*)

Zimbabwe

Decizia 2012/97/PESC a Consiliului din 17 februarie 2012 de modificare a Deciziei 2011/101/PESC privind măsuri restrictive împotriva Zimbabwe (*JO L 47, 18.2.2012, p. 50*).

Decizia de punere în aplicare 2012/124/PESC a Consiliului din 27 februarie 2012 privind punerea în aplicare a Deciziei 2011/101/PESC privind măsuri restrictive împotriva Zimbabwe (*JO L 54, 28.2.2012, p. 20*).

ANEXA III: Declarații din 2012

În 2012, au fost formulate în total 597 de declarații, inclusiv:

- **Declarații ale Înalțului Reprezentant în numele UE:** acestea reflectă poziția oficială a UE și sunt emise sub autoritatea ÎR, cu consultarea prealabilă a statelor membre. Atunci când nu există o astfel de poziție oficială, aceste declarații sunt convenite de statele membre în cadrul Consiliului. Țările terțe se pot alinia la aceste declarații atunci când sunt invitate.
- **Declarațiile ÎR:** utilizate cel mai frecvent pentru a răspunde unor evenimente care necesită reacția rapidă a UE și formulate sub autoritatea ÎR fără consultarea formală a statelor membre.
- **Declarațiile purtătorului de cuvânt al ÎR:** utilizate adesea pentru reacția rapidă a UE în cazurile în care implicarea personală a ÎR nu este cerută în mod necesar.
- **Declarații locale ale UE:** utilizate în contextul unei chestiuni locale/regionale specifice.

Defalcare pe categorii

Categoria	Număr (% între paranteze)
Declarațiile ÎR în numele UE	62 (10%)
Declarațiile ÎR	253 (42%)
Declarațiile purtătorului de cuvânt	200 (34%)
Declarații locale	82 (14%)
Total	597

Defalcare geografică

Regiune	Procente
Africa	18%
Asia	15%
Europa de Est/Balcanii de Vest	19%
America Latină	5%
Africa de Nord	16%
Orientul Mijlociu/zona Golfului	19 %
Multilateral/America de Nord	8%

Defalcare tematică

Categoria	Număr (% între paranteze)
Drepturile omului	151 (25%)
Alegeri/Reformă	96 (16%)
Conflict/procese de stabilizare	151 (26%)
Incidente de securitate	53 (9%)
Mesaje de felicitare/condoleanțe	24 (4%)
Neproliferare	7 (1%)
Altele	111 (19%)
Total	597

Declarații comune

În total, ÎR a prezentat 25 de declarații comune împreună cu alți comisari:

Comisarul Füle	21
Comisarul Piebalgs	1
Comisarul Reding	
Comisarul Georgieva	1
Comisarul de Gucht	1
Comisarul Rehn	1
Total	25